

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

**Proiectul Editorial „MOLDAVICA”
Seria „PLASTICIENII MOLDOVEI”**

**ELEONORA ROMANESCU
BIOBIBLIOGRAFIE**

Chișinău • 2015

CZU 016: [73/76+929]

E 37

**Proiectul editorial „Moldavica”
Seria „Plasticienii Moldovei”**

Director general: Elena PINTILEI

Director de proiect: Elena TURUTA

Alcătuitor: Svetlana MIRON

Redactor: Cornelia HÎNCU

Coperta: Dragoș POPA MIU

Paginare computerizată: Diana STOIAN

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Eleonora Romanescu: Biobibliografie / alcăt: Svetlana Miron; dir. de proiect: Elena Turuta; Bibl. Naț. a Rep. Moldova, Proiectul Editorial „Moldavica”. – Chișinău: Biblioteca Națională a Republicii Moldova, 2015. – 126 p. – (Seria „Plasticienii Moldovei”, ISBN 978-9975-4493-6-6)

50 ex.

ISBN [978-9975-4493-7-3]

016: [73/76+929]

E 37

ARGUMENT

Eleonora Romanescu, personalitate marcantă, un nume recunoscut în artele plastice moldave din a doua jumătate a sec. XX - începutul sec. XXI, pe parcursul întregii sale vieți a cântat în operele sale, meleagurile basarabene, frumusețea plaiului natal. Peisajul a ocupat locul principal în creația sa. De-a lungul anilor i-au fost conferite mai multe distincții: *Maestru în Artă din RM* (1976), *Premiul de Stat* (1982), *Artist al Poporului din RM* (1986), *Cavaler al „Ordinului Republicii”* (1996). Plasticiana Eleonora Romanescu este unul dintre cei zece laureați ai *Premiului Național* pentru merite deosebite în domeniul artelor plastice, decorată cu această distincție de Ziua Independenței Republicii Moldova în anul 2013.

Eleonora Romanescu a fost profesor în învățământul artistic. Organizator al procesului creator contemporan, a contribuit la formarea a două generații de artiști plastici.

Școala Medie din satul de baștină, Leușeni, poartă numele Eleonorei Romanescu. Aici, plasticiana a organizat o Sală de expoziții permanentă și a donat școlii 44 de lucrări din colecția personală.

La începutul creației sale, Eleonora Romanescu a lucrat și în alte tehnici: în tehnica grafică (gravură și linoleum) a realizat lucrarea *La mormântul eroului necunoscut*; monotipiile: *În sat, Nocturnă*. În domeniul artei decorative, a executat *Portretul lui Ștefan cel Mare și Sfânt*, în tehnica „macrame” care face parte din Colecția Muzeului Literaturii Române „M. Kogălniceanu” și Goblenul *Concertul în luncă* care face parte din Colecția Muzeului Național de Artă al Moldovei.

A restaurat multe icoane la Mănăstirea Răciula, care au fost salvate în vremuri de răstriaște împotriva religiei. În anii 1991-1992 restaurează Iconostasul Capelei Seminarului Teologic din cadrul Universității de Stat din Republica Moldova, cu hramul „Întâmpinarea Domnului”. Acest Iconostas a fost adus de la Timișoara, unde a fost evacuat în timpul războiului. Din spusele fostului decan al Facultății de Teologie, Petru Buburuz (anii 1991-1993), plasticiana a refuzat orice fel de remunerare pentru munca depusă. Eleonora Romanescu a pictat și Iconostasul de la Biserica „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Chișinău.

Eleonora Romanescu se află printre ctitorii Bisericii Sfinții „Apostoli Petru și Pavel” din Chișinău. O parte din suma *Premiului*

Național cu care a fost distinsă plasticiana, a fost donat acestei Biserici pentru continuarea construcției, dar și Școlii Medii din satul natal, și bisericii din sat pentru reparație.

Lucrările Eleonorei Romanescu se păstrează în multe muzee și colecții particulare: Muzeul Național de Artă al Moldovei din Chișinău; Muzeul de Artă, Cluj-Napoca, Constanța; Sala de expoziții a Camerei Deputaților a Parlamentului, România; Muzeul de Artă din Moscova, Rusia; Muzeul de Artă, Kiev, Lvov, Ujgorod din Ucraina; Muzeul de Artă, Dușambe, Tadjikistan.

Multe lucrări ale plasticienei Eleonora Romanescu se află în colecții particulare din diferite țări: România, Germania, Rusia, Franța, SUA, Canada, Israel. În atelierul pictoriței, în colecția personală se află sute de lucrări nevalorificate încă.

Eleonora Romanescu Biobibliografie este realizată în cadrul Proiectului editorial „Moldavica”, seria „Plasticienii Moldovei”, inițiat și susținut de Biblioteca Națională a Republicii Moldova. Scopul *Biobibliografiei* este de a valorifica patrimoniul național de artă plastică prin prezentarea operei Eleonorei Romanescu într-un volum aparte.

Bibliografia a fost elaborată în baza colecțiilor și cataloagelor Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, a fondurilor Muzeului Național de Artă al Moldovei și a arhivei personale a distinsei doamne Eleonora Romanescu. Ca bază de cercetare au servit următoarele surse bibliografice: *Cronica cărții* (1965-1996), *Cronica presei* (1944-1998), *Indicele bibliografic Moldova în publicațiile sovietice și străine* (1991), *Bibliografia Moldovei* (1992-1999), *Bibliografia Națională a Moldovei* (1999-2012), *Bibliografia Națională a Moldovei „Moldavistica”* (Exteriorica 1998-2012), *Buletin de informare și documentare „Cultura în Moldova”* (1993-2013), *Bibliografia Națională română: Articole din publicații periodice. Cultura* (2008-2009), *Bibliografia Națională română: Cărți. Albume. Hărți* (2000-2011).

Lucrarea este structurată în două compartimente, precedate de studii introductive și un Tabel cronologic al principalelor evenimente din viața plasticienei.

Primul compartiment, concentrează toată Opera plasticienei Eleonora Romanescu: operele ce fac parte din patrimoniul Muzeelor și Galeriilor de artă din Republica Moldova, România, Rusia, Kiev, Ucraina, Tadjikistan, Dușambe. Compartimentul mai prezintă

participarea Eleonorei Romanescu la diferite expoziții personale și de grup, opera sa fiind prezentată în diferite genuri de publicații: pliante, afișe, cărți poștale, reproduceri, calendare, invitații, timbre, plicuri.

Al doilea compartiment, prezintă documente Despre viața și activitatea plasticienei Eleonora Romanescu: enciclopedii, dicționare, ghiduri, albume, studii și articole din publicații periodice. Prezintă interes interviurile, convorbirile, articolele Eleonorei Romanescu în diferite perioade ale vieții sale.

Majoritatea documentelor au fost consultate *de visu*. Limitele cronologice de selectare a materialelor constituie anii 1950-2013.

Bibliografia are un caracter selectiv, fără a pretinde a fi exhaustivă.

Descrierile bibliografice sunt prezentate în limba originalului, conform standardelor în vigoare și sunt aranjate în ordine cronologică, iar cele din cadrul aceluiaș an – în ordine alfabetică. La începutul fiecărui compartiment sunt prezentate sursele în limba română, după care urmează cele în alte limbi.

La sfârșitul cărții sunt incluși trei indici: indice alfabetic de nume; indice alfabetic de lucrări și indice de titluri ale publicațiilor periodice.

Descrierile bibliografice au fost efectuate conform standardelor: Stadarul interstatal 7.1-2003; *Descrierea bibliografică a documentelor*; SM 201:2001 *Descrierea bibliografică a documentelor. Documente grafice*, STAS 7.11-2004 (ISO832:1994) *Descriere și referințe bibliografice. Reguli pentru abrevierea termenilor bibliografici*, STAS 8256-82 *Informare și documentare*. Prescurtarea cuvintelor și expresiilor tipice românești și străine din referințe bibliografice.

Aducem sincere mulțumiri dnei Eleonora Romanescu pentru faptul că a pus la dispoziția noastră materiale din arhiva personală.

Svetlana MIRON,
alcătuitor

ARTICOLE, INTERVIURI DESPRE ELEONORA ROMANESCU

ELEONORA ROMANESCU – NUME DE PRIMĂ MĂRIME ÎN ARTA ȘI CULTURA ROMÂNĂ

*Mi-a fost foarte greu să mă acomodez la noua viață.
Am trecut printr-o criză sufletească imensă.
Totul mi se părea pierdut. M-a salvat pictura.*
Eleonora ROMANESCU

– **Călina Trifan:** Stimată doamnă Eleonora Romanescu, numele dvs este unul de primă mărime în artele plastice și în cultura noastră. Când ați văzut pentru prima dată un tablou, o pictură adevărată?

– **Eleonora Romanescu:** Când ne-am întors, mai bine zis, când ne-au întors din România. Era la vreo lună după ce fusesem admisă la Școala de pictură din Chișinău. Am auzit, sau poate ni s-a spus, că la Muzeu, care era la fostul Jockey Club, s-a organizat o expoziție. Atunci mi-a fost dat să văd pentru întâia oară o expoziție de pictură veritabilă. Mi-amintesc că fusese expusă arta rusă.

– **Călina Trifan:** Vă amintiți vreun nume de pictor care a expus atunci?

– **Eleonora Romanescu:** Erau expuse donații venite din Rusia, mai ales portrete. Am rămas uimită de ceea ce poate face pictura. Deși, despre pictură aveam o oarecare idee, căci prin 1944 îmi cumpărasem *Istoria artei* de Oprescu, volumul doi, în care era prezentată arta, începând cu epoca barocului și terminând cu modernismul. Citind acea sinteză, mi-am dat seama că dacă vrei să faci pictură, trebuie să muncești foarte mult. Atunci, la acea expoziție, m-au impresionat în special portretele executate de maestrul rusi din sec. XVII-XIX.

De fapt, pentru prima-prima dată văzusem picturi chiar la noi în casă. Tatăl meu, în perioada sa chișinăueană, fusese căsătorit cu sora pictorului Rember. A existat un asemenea pictor, absolvent al Academiei de Arte. Erau, îmi amintesc, niște mici studii de-ale lui. Țin minte o lucrare cu o căruță, mai bine zis, cu o brișcă și un cal mâncând fân, niște găini ce ciupeau iarbă, toate pe fundalul unei căsuțe. Mai era încă un peisaj, care avea ceva în prim plan, iar în depărtare se vedea un deal violet. Privind, mă întrebam: „Unde a putut el vedea în natură acel violet?”

– **Călina Trifan: Ați spus că v-au întors din România. Cum ați ajuns acolo? Povestiți-ne.**

– **Eleonora Romanescu:** Ne-am refugiat în 1944. Venea frontul și școlile au fost evacuate. Școala noastră a primit destinația Craiova. Am ajuns acolo cu un tren descoperit. Ningea și ploua, staționam des prin gări. În sfârșit, când am ajuns, și eu, și sora mea mai mică, am fost repartizate în același liceu. De părinți nu știam nimic. Ei, la rândul lor, când au aflat că am fost evacuați, au venit după noi. Eram în liceul acela mai mulți basarabeni. Zilnic se anunța: „Cutare să se prezinte la vorbitor, au venit părinții!” Eu și sora ne căinam: „La toți vin, numai la noi nu vine nimeni?!”. Și iată că într-o bună zi, auzim strigat și numele nostru. Soră-mea, care era în clasa întâia de liceu, cum și-a auzit numele, alergă înainte, se-apropie de mama și-o întrebă: „Mamă, da pisica cu cine ați lăsat-o?”. Despre cel de-al doilea caz tragicomic mi-a povestit mama mai târziu. Când părinții noștri au ajuns după mult chin la Craiova, obosiți și întristați cum erau că din agoniseala lor de-o viață s-au ales doar cu ce au putut duce în mâini, ce le-a fost dat să vadă? – un tramvai pe care era indicată stația „Parcul Romanescu”. Tatăl meu a îmbărbătat-o pe mama glumind: „Femeie, încaltea avem aici un parc!”. Nu știu cum aveau părinții să ne găsească, dacă mama nu intra la Craiova în prima biserică din cale. Întâmplarea a făcut să fie prezenți la slujbă fratele meu și cu prietenul său. Fratele știa unde ne aflam.

Am mai stat la internat până s-au aranjat părinții, iar când tata a primit numire – cântăreț la biserică într-un sat la 6 km de Craiova – ne-am cazat împreună cu ei la un gospodar care avea două case, una cedând-o nouă.

– **Călina Trifan: Ce amintiri mai aveți din acea perioadă?**

– **Eleonora Romanescu:** Bombardamentele. Într-o zi, părinții erau duși în oraș, la piață. Rămăseserăm acasă singure și când exploziile se auzeau tot mai aproape, am ieșit din casă cu sora și ne-am ascuns într-un sâsâiac din mijlocul ogrăzii. Mai erau acolo gazda noastră și încă niște bătrâne. La un moment dat, s-a auzit o explozie puternică și una dintre bătrâne a exclamat: „Olelei, muică, oare-o să dea și-aici?”. Plângeam să nu li se fi întâmplat ceva rău părinților. Când i-am văzut intrând pe poartă, ne-am bucurat că sunt vii și nevătămați. Se vorbea că a fost bombardat Bucureștiul. A durat așa până în luna august.

– **Călina Trifan: Cine erau părinții dvs?**

– **Eleonora Romanescu:** Țărani. Tatăl meu mai era și cântăreț în biserică. Tata avea școală muzicală bisericească și organiza coruri. Pe atunci biserica era de stat și exigențele erau mari. În satul nostru

există un cor mixt, pe patru voci. Repetițiile se făceau, de regulă, în casa noastră. Coriștii se adunau în zilele de duminică și tata făcea repetiții când cu bașii, când cu altiștii... Țin minte că la finele anului școlar tata mergea la școală și își alegea coriști. Erau voci frumoase, puternice. Piese pe care le cântau erau scrise de compozitori.

– **Călina Trifan: Există o viață culturală la sat?**

– **Eleonora Romanescu:** Da, principalii animatori fiind preotul și învățătorul. Ei dădeau tonul. Aud, azi, că în satele noastre se comit multe crime și mârșăvii. La noi în sat nu se auzea de așa ceva. Faptul că biserica a funcționat fără întrerupere, a fost unul decisiv. Preotul era, și trebuie să fie, un model pentru toți.

– **Călina Trifan: Ce prezenta școala românească atunci?**

– **Eleonora Romanescu:** Era o școală unde se făcea carte. Un absolvent de liceu vorbea fluent una-două limbi străine. Se acorda o mare atenție disciplinelor umanistice: se preda literatura, istoria, muzica, desenul. Lucrul manual ocupa un loc aparte. Învățam să brodăm în cruciuliță și pe fir încă din clasele primare. Astfel, ajungeam să ne facem singure ii românești.

– **Călina Trifan: E simbolic acest fapt...**

– **Eleonora Romanescu:** În liceu era disciplină. Tot acolo am învățat țesutul. În viața mea am lucrat trei goblenuri. Goblenul „Ștefan cel Mare și Sfânt” a fost achiziționat de Muzeul de Literatură, altul – de Muzeul de Artă Plastică. Lucrul la goblen e foarte captivant... În fine, când am revenit la Chișinău, m-a dezamăgit foarte mult lipsa de disciplină, dezordinea și murdăria din sălile de clasă. În prima perioadă, la Școala de pictură, eram atât de decepționată, încât îmi ziceam: aici nu mai fac eu carte!...

Tot atunci, un prieten de-al fratelui meu mi-a spus că la Universitate, la filologie, se organizează un curs pregătitor. Urma să mă duc să mă înscriu la litere... Dar, a doua zi, profesorul nostru, armean de origine, care era și un bun pictor, ne-a scos la plein-air pe locul unde era să fie mai târziu lacul de la Valea Morilor. Am fost atât de încântată de această experiență, încât în sinea mea m-am muștrat: „Proasta de mine, n-am ce căuta în altă parte, aici rămân!”. Și am rămas la școala de pictură.

– **Călina Trifan: V-ați născut și ați crescut la țară. Ce posibilități avea pe atunci un copil de la sat să accedă la școli?**

– **Eleonora Romanescu:** Părinții noștri au căutat să nu ne lase doar cu cele patru clase de școală primară și ne-au dat, și pe mine, și pe fratele meu, la școală la Chișinău. Cei veniți din sate la liceu

erau considerați interni. Stăteam la internat, acolo ne era asigurată și masa. În internat era disciplină, eram obligați să purtăm uniformă cu guleraș scrobit, pantofi lustruiți, să ținem în ordine sălile de clasă, sufrageria. Într-un cuvânt, să respectăm regulile școlare. Orașenii erau externi.

– **Călina Trifan: Ați fost somați, am înțeles, de la Craiova să vă întoarceți acasă?**

– **Eleonora Romanescu:** Da. Sovieticii îi vâneau pretutindeni pe basarabeni. Cei care erau în orașe se mai doseau. Astfel, prietena mea, colega mea din Basarabia, a putut să rămână la București, s-a ascuns. Era acolo și preotul Țepordei, care le făcea preoților și cântăreților acte. Mai rău era pentru cei de la țară. Veneau și cereau refugiații, îi amenințau pe oameni... Am fost nevoiți să ne supunem. Mai ales că mama plângea mai tot timpul că vrea acasă. Ne-au dus în Roșiorii-de-Vede, unde ne-au ținut vre-o lună, după care ne-au expediat la Chișinău. Aici am stat un timp într-un lagăr de refugiați, până ne-au făcut verificările. Am aflat, mai târziu, că s-au interesat de noi în sat: „Cine eram, ce comportament am avut?” și, slavă Domnului, oamenii nu ne-au vorbit de rău. Părinții mei, după cum am spus, erau oameni muncitori, cu frică de Dumnezeu, trăiau din munca lor. Când am ieșit din lagăr, am tras la niște prieteni de-ai părinților. Pe fratele meu l-au luat în armată. Eu aveam terminate cinci clase de liceu. „Ce-i de făcut mai departe, unde să învețe fata asta? Ei îi place să deseneze...”, se întreba taică-meu. Atunci gazda îi spune: „Păi, este o școală de pictură...” A doua zi ne-am pornit cu fata gazdei să căutăm școala. La Fondul Plastic am dat de un pictor (mai târziu am aflat că era Mihai Grecu) care făcea, în acel moment, un portret. El ne-a explicat unde se află școala. Acolo l-am găsit pe director, un bătrân în haine militare și cu baston, care nu vorbea româna (era pictorul Ivanov). Fata gazdei, că eu nu știam o boabă rusește, i-a explicat că vreau să învăț, dar nu știu limba rusă. „Nu-i nimic, va picta moldovenește!”, a răspuns directorul și a enumerat actele ce trebuia să le prezint pentru a fi înmatriculată. La Craiova reușisem să-mi iau actul de studii. Am adus actele necesare și câteva acuarele și am fost admisă.

La școală toate disciplinele se predau în limba rusă. În grupa noastră, românește știau doar doi băieți, Roșca și Revencu și încă o evreicuță. Ei erau translatorii mei. În luna iunie urmau examenele. Mi-aduc aminte și acum cum am susținut examenul la limba rusă. Trebuia să recit și un fragment din poemul „Evgheni Oneghin”. În timp ce eu recitam, profesoara și asistenta au izbucnit în râs.

Contrariată, o rog pe evreicuță, care știa rusa, să le întrebe de ce rîd. Atunci profesoara și asistenta și mai tare au rîs. Examenul l-am susținut, totuși pe 5.

– **Călina Trifan: Ce eveniment din viața dvs v-a marcat cel mai mult?**

– **Eleonora Romanescu:** Au fost mai multe momente grele. Mai ales în 1940, când s-a produs schimbul ăsta, atunci ni s-a dat vacanță mai devreme. În luna iunie trebuia să facem practică și n-am mai făcut. Ni s-a permis să plecăm acasă. Acasă, țin minte, eu și fratele ne-am dus la vie să le ajutăm părinților. Și iată că vine mama și ne spune: „S-a auzit azi noapte la radio (era în sat o persoană care avea radio), că a fost cedată Basarabia”. Noi eram străjeri pe atunci și la școală cântam: „Nici o brazdă nu vom da!...” Acum, mă gândeam eu în sinea mea, este cedată întreaga Basarabie fără nici un foc de pușcă?! Aveam 13 ani, eram o copilă, și am plâns. Pentru mine a fost o lovitură groaznică. „Cum să trăim noi în altă țară, dacă avem țara noastră, căreia îi cunoaștem istoria și toate ale ei... Și acum ne lasă...”. Gândeam ca un copil.

Într-o zi tata s-a dus la primărie. Când s-a întors, a zis dezamăgit: „De aceștia trebuie să fugi cât mai departe!”. Tata trăise și învățase la Chișinău. Văzuse lume cultă și când i-a văzut pe cei sosiți a zis că „nu-s rușii pe care-i știam”. Un alt moment greu a fost când ne-am întors din România, în 1945. Orașul Chișinău fusese distrus de ruși încă din 1941. Dispăruse și publicul de odinioară: la Chișinău înainte erau mulți liceeni – băieți și fete, existau și două facultăți: Facultatea de Teologie și Facultatea de Agronomie. Chișinăul fusese un oraș civilizată în tot înțelesul cuvântului. Acum era o pustietate. Peste tot vedeai doar militari și oameni îmbrăcați în pufoaice. Lume dezolată. Alimentele dispăruseră. Nu mai era pâinea albă de odinioară, ci niște calupuri în două cu pleavă, care se dădeau pe cartelă. Sărăcie și nevoie.

– **Călina Trifan: Cum ați supraviețuit?**

– **Eleonora Romanescu:** În primele zile de studii la Școala de pictură am locuit la prietenii părinților mei, apoi mi s-a dat o cămăruță pe care am zugrăvit-o și adus-o în ordine. Așternutul îl aveam de acasă. Locuiam la început singură. Alimentele se dădeau pe cartelă și nu îndrăzneau, îmi era rușine să cer ceva de-ale gurii – în curtea Școlii erau câțiva meri și mă hrăneam cu mere verzi. Dar după vreo șase zile nu mai puteam să mă ridic din pat, de slăbiciune. La un moment dat, i-am văzut venind pe băieții din grupă, aducându-mi o străchinuță cu mâncare. Mi s-a făcut rușine, pentru că până atunci

---

învățasem separat – nu se pomenea băieți cu fete împreună. Au lăsat atunci mâncarea pe fereastră și au fugit.

După asta m-a chemat secretara și am făcut o cerere pentru cartelă. La bucătărie ni se dădea un terci și te miri ce, dar ni se dădea. Mai târziu, în anul doi, când foamea era în toi, primeam doar câte o bucățică de pâine, dimineața. Uneori, când primeam tainul pentru două zile, flămânzi cum eram, îl mâncam imediat, apoi două zile sugeam sare și beam apă. A fost cumplit. Când mă duceam acasă, la țară, o găseam pe sora mea cu ochii în fundul capului, slăbită, umflată. Taică-meu și maică-mea mâncau ghindă. Făceau făină din ea. Mai găseau în pădure și niște rădăcini care semănau cu cartofii, pe care le fierbeau în mai multe ape, să le iasă amăreala. Bine că era pădurea alături, căci satul nostru e lângă codru. Uneori veneau la noi după ghindă rudele noastre de la câmpie – nu aveau ce mânca. Mâncau buruieni. O vecină s-a dus la pădure și a găsit ciuperci – a mâncat și a început să aiurească. Foamea îl face pe om de nimic. Mureau mai ales bărbații. Femeile erau mai puternice. Bărbații plecau după niște borhot – jom i se zicea – tocmai în Polonia. Mulți nu se mai întorceau acasă.

Îmi amintesc că o dată m-am pornit acasă în vacanța de iarnă. Aveam de mers pe jos vreo șase kilometri. Ca să scurtez drumul, am luat-o pe deal, pe de-a dreptul. Zăpada, la început, era până la genunchi. Am mers o bună bucată de drum, dar când am văzut că zăpada devine din ce în ce mai înaltă, am făcut cale-întoarsă. Am înconjurat mult când, în sfârșit, am ajuns acasă. Mama s-a speriat când m-a văzut, așa de slăbită eram. M-a dezbrăcat și m-a așezat lângă sobă, apoi a făcut repede un terci și mi-a dat să mănânc. Am stat acasă nu două săptămâni, cum trebuia, ci vreo patru. Colegii mei, Petric, de exemplu, credeau că m-au mâncat lupii, căci erau cazuri când lupii flămânzi atacau oameni. Nu mă mai așteptau. Când am apărut la lecții, mă priveau ca pe o minune, veneau să mă vadă și cei din alte grupe, nu le venea a crede că sunt vie și nevătămată. În anul doi începuserăm să pictăm în ulei și în asta îmi găseam mângâierea. Mi-a fost foarte greu să mă acomodez la noua viață. Am trecut printr-o criză sufletească imensă. Totul mi se părea pierdut. M-a salvat pictura.

– **Călina Trifan: De unde făceați rost de vopsele, hârtie? Vă asigura școala materialele necesare?**

– **Eleonora Romanescu:** Nu mai țin minte, dar aveam culori. Primeam o mică stipendie și cred că vopselele și hârtia ni le

cumpăram. Se mai găseau. Nu aveam însă pensule. Ne făceam din lemn lopățele și cu ele așterneam culorile pe pânză.

– **Călina Trifan: Care ar fi fost traiectoria vieții dvs, dacă istoria ar fi fost mai clementă?**

– **Eleonora Romanescu:** Asta mi-a fost soarta. Făcusem alegerea încă la Craiova. Acolo îmi pusesem în gând ca după terminarea a opt clase de liceu să mă duc la *belle arte*. Încă de pe atunci descoperisem această pasiune. Am căutat să răzbat. După absolvirea școlii de pictură, în 1949, am fost repartizată la Școala pedagogică din Orhei, unde am predat cinci ani desenul, caligrafia și istoria artei. Aveam vreo 400 de elevi. Fiind timidă de felul meu, mi-a fost greu să mă adaptez. Țin minte că șeful de studii, care era de dincolo de Nistru, îmi făcea mereu observație că aș folosi cuvinte „românești”. Eu spuneam: „De exemplu”, iar el mă corecta: „De pildă!” Eu spuneam: „Ne servim de cutare lucru”, iar el îmi zicea să nu spun „ne servim”, căci vine de la cuvântul servitoare și tot așa. În timpul liber pictam, dar simțeam că merg din rău în mai rău. Voiam să-mi continui studiile, dar nu știam limba rusă, scriam cu greșeli. Am început atunci să vin sâmbetele, când nu aveam lecții, la Chișinău, întâi ca să-mi văd colegii, apoi la studiile de pictură și desen conduse, respectiv, de Kacearov și Bogdesco. Atunci s-a organizat o Expoziție a tinerilor, pentru care mi-au fost selectate patru lucrări. Asta a fost prin 1954.

– **Călina Trifan: Știi că v-ați dedicat mai mulți ani muncii de restaurator la Muzeul de Arte Plastice. Cum ați îmbrățișat această meserie?**

– **Eleonora Romanescu:** Aflu de la o colegă, Olga Orlova, că se organizează cursuri pentru pictori restauratori la Moscova. Olga a refuzat propunerea, motivând că nu vrea să cârpească tablouri. I-am zis: „Eu m-aș fi dus!”. Auzindu-mă Ion Jumatii, directorul Muzeului, s-a apropiat de mine și mi-a spus să mă gândesc la acea propunere. Eu i-am răspuns că m-am gândit deja și că accept. Peste o lună am plecat la Moscova. Era primăvară. La Moscova lecțiile le făceam în galerii: în Muzeul Pușkin unde erau expuse pânze din faimoasa Galerie de la Dresda – trofee de război... Lecțiile de istoria artei le făceam cu o doamnă, teoreticiană la galeria Tretyakov. Țin minte că erau cozi enorme la acel muzeu, dar noi intram peste rând, după lecții reținându-ne în sălile muzeelor încă mult timp. Toată Moscova, și nu doar Moscova, vroia să vadă lucrările celebre din galeria de la Dresda, expuse în Muzeul „Pușkin”. A fost ceva extraordinar! Îmi continuam studiile și îmi perfecționam cunoștințele de limbă rusă.

Îndată după absolvirea cursurilor am fost repartizată la Muzeul de Artă din Chișinău. La început, timp de un an, am lucrat custode: trebuia să cunosc colecția, care era, între altele fie spus, în mare dezordine. Lucrările erau păstrate în condiții improprii: se făcea foc în sobe și pânzele se acopereau cu igrasie. A fost o muncă nu doar responsabilă, ci și foarte grea. La Muzeu programul începea la ora 12 și se termina la 19. Dar ieșeam de la Muzeu și alergam la studioul de la Uniunea Artiștilor Plastici. Acolo serile se făcea desen, iar duminicile – picturi-nud. Stăteam până la orele 22. Într-un cuvânt, studiam, mă perfecționam.

– **Călina Trifan: Toată viața ați fost o fire studioasă...**

– **Eleonora Romanescu:** Nici nu am conceput lucrurile altfel. Pe când lucram la Muzeu, Ion Jumații organiza pentru angajați studii în atelierul său. Veneam la ora 9:30 și lucram cu toții în jurul modelului. În prima jumătate a zilei, pictorul Jumații ne era doar coleg. Abia după ora 12 devenea director. „Toți la locul vostru de muncă!”, ne zicea el atunci.

– **Călina Trifan: Acum câțiva ani ați semnat, în sprijinul Muzeului de Artă un apel...**

– **Eleonora Romanescu:** Voiau să deschidă în incinta Muzeului nu mai știu ce, în tot cazul, ceva incompatibil cu un Muzeu. Și n-am tăcut. Am lucrat timp de 15 ani în această instituție, cunosc foarte bine specificul și menirea pe care o are. Când e vorba de valori și de tezaurul național, sunt reguli care trebuie respectate.

– **Călina Trifan: Dintre pictorii din generația dvs ați declarat că v-ați simțit ca artistă a penelului mai aproape de Igor Vieru...**

– **Eleonora Romanescu:** Cu Igor Vieru am învățat împreună. Ne-am întâlnit din nou în 1957, când m-am întors de la Moscova, iar Vieru s-a stabilit la Chișinău. A trecut și el prin mari greutăți. La început stătea la gazdă, era pe atunci angajat la revista „Chipăruș”, făcea șarje și caricaturi. Spre deosebire de mine, Vieru avea o memorie vizuală excelentă. Mie îmi trebuia mereu model, și mă duceam la natură, iar el lucra în atelier din memorie și făcea lucrări foarte prețioase.

– **Călina Trifan: Cum ați reușit ca într-o perioadă în care sistemul de valori era compromis să nu vă lasați înghițită de realismul socialist?**

– **Eleonora Romanescu:** Salvarea mea a fost că m-a interesat mereu natura și ce-aș putea face din ea. Mi-a plăcut să lucrez, să stau de vorbă cu culorile, mi-a plăcut peisajul și portretul. Faptul că portretul este legat de model îmi crea dificultăți și n-am putut uneori

să-i acord atenția cuvenită. Peisajul, însă, îmi poza întotdeauna! Mai ales când eram în vacanță. Plecam la țară și mergeam zi de zi la studii. Și nu doar la studii. Acolo găseam mai ușor și modele. Îmi pozau copiii, bătrânii, mă duceam pe la toți cunoscuții mei și-i rugam să-mi pozeze.

– **Călina Trifan: Știu că după 1989 ați fost invitată la mai multe tabere de creație.**

– **Eleonora Romanescu:** Am fost invitată și înainte de 1989. Casele de creație au fost o binecuvântare pentru artiști. Ne-au ajutat să rezistăm. Directorii Muzeului, întâi Ion Jumatii, apoi Mihai Petric, ne permiteau să mergem la casele de creație. În 1958 am fost primită în Uniunea Artiștilor Plastici și am plecat pentru prima dată la Casa de creație de la Palanga, în Lituania. Șeful de grupă al Casei intra în atelierelor noastre, își dădea cu părerea, uneori ne și critica. Pictorii din țările baltice aveau o pregătire mai bună decât noi, aveau altă viziune asupra picturii și schimbul de experiență și de opinii era foarte necesar. La casele de creație am făcut o școală foarte bună.

– **Călina Trifan: Se poate vorbi, la noi, de rezistență prin cultură?**

– **Eleonora Romanescu:** Sigur. Altfel n-am fi supraviețuit. Erau multe inițiative ideologice, care pe mine nu mă tentau deloc. Țin minte, era prin anii '70-'80 și, într-o zi, vine Igor Vieru de la Cernoleuca lui la nu mai știu ce adunare. Fiind întrebat dacă e la curent cu ce se întâmplă în țară, el a răspuns că ascultă la radio doar „prognoz pogodii”. Am râs atunci cu toții. Era pe timpul lui Brejnev, când, în afară de buletinul meteo, chiar nu aveai ce asculta la radio.

– **Călina Trifan: Știu că ați fost în România la mai multe tabere de creație. Ce a însemnat pentru dvs contactul direct cu colegii și cu pictura românească?**

– **Eleonora Romanescu:** De fapt, acest lucru s-a întâmplat mult mai devreme, prin anii '60, când s-a produs acel prim dezgheț și s-a ivit posibilitatea de a călători. În 1966 am fost într-o călătorie turistică prin România. Cu această ocazie, am vizitat la București o expoziție retrospectivă de artă românească. Era expusă arta românească în toată amploarea. De Grigorescu și de Aman – auzisem. Acasă văzusem reproduceri de Grigorescu. Apoi, în mediul nostru artistic de la Chișinău, se vorbea mereu de Grigorescu, Luchian și despre arta românească, vorbeau pictorii Grecu, Russu-Ciobanu, Sainciuc, soția lui Grecu, colegii mei care făcuseră arte frumoase în România. Mai mult, în 1957, la Chișinău a fost o mare expoziție „Pictura

---

românească”, care pentru cei interesați a fost extraordinară...

– **Călina Trifan: A fost o sărbătoare.**

– **Eleonora Romanescu:** Ce sărbătoare?! A fost o lecție nesperată. În acea vizită la Muzeul Național din București am trecut în fugă prin săli, grupul nu era din profesioniști. Dar când am ajuns la Constanța, eu care aveam probleme de sănătate, nu m-am dus pe plajă. La hotel ce să fac? Poate, zic, este vreun muzeu în Constanța? Am urcat în autobuz și am găsit repede Muzeul Etnografic, în care se expunea și arta. Era un muzeu luxos, cu scări de marmură. Dacă la București văzusem expuse lucrări mari ale clasicilor Pallady, Ciucurencu, Petrașcu, aici erau etalate studii de mici proporții. Pentru mine acest lucru a fost o mare descoperire. Am venit acasă înaripată și mai încrezătoare în ceea ce făceam. După această vizită am capătat mai multă încredere în forțele proprii și am avansat pe plan profesional. Și tot atunci, pentru prima dată, mi-au fost selectate și câteva lucrări pentru o expoziție internațională.

– **Călina Trifan: În țară știu că ați avut și expoziții, de exemplu, expoziția din incinta Parlamentului de la București.**

– **Eleonora Romanescu:** Am trăit atunci emoții deosebite. Sala Parlamentului e foarte spațioasă și luminoasă. Dar prima expoziție a fost la Muzeul din Constanța, în 1992. Recent, am primit de la prietena mea din Constanța volumul „Pictori la malul mării” de Florica Cruceru, în care sunt incluși pictorii care au expus în Muzeul din Constanța, dar și materiale despre plasticienii născuți acolo. De acolo vin Jalea, Ciucurencu ș.a. Dobrogea e foarte frumoasă, iar taberele de creație au tradiție. În perioada interbelică, pictorii se organizau în grupuri și mergeau să picteze. Parcurgând Dobrogea, mi-am dat seama de frumusețea acestui plai. Nu este întâmplător că pictorii preferau acest colț de țară! În această carte se face o amplă analiză a creației artiștilor plastici care au expus la Constanța, printre care și eu. Aceeași expoziție am dus-o apoi și la București. Expoziția în cauză a fost organizată de Uniunea Artiștilor Plastici de la București, iar cea de la Sala Parlamentului (anul 1996) – de Ambasada Română de la Chișinău. Cu ocazia ultimei, mi s-a editat și un Catalog, care a apărut în condiții grafice excelente.

– **Călina Trifan: Recent răsfoind revista clujeană „Steaua”, am dat de o cronică despre pictura dvs, din care am reținut sintagma „a picta cu lacrimi”. E posibil așa ceva? Vi s-a întâmplat să pictați cu lacrimi?**

– **Eleonora Romanescu:** O singură dată am plâns. Când și-au bătut joc de o lucrare a mea. Un membru al comisiei de achiziție s-a pronunțat negativ și lucrarea n-a fost achiziționată. Era foarte important pentru mine, căci era primul meu contract. Plângeam ca un copil, iar Grecu m-a liniștit, spunându-mi: „Vezi-ți de treabă, nu lua în seamă...”

– **Călina Trifan: Cum e să fii artist în vremuri de tranziție?**

– **Eleonora Romanescu:** Culorile sunt mai scumpe, dar eu îmi caut de unelte. Este atelierul, este natura – mă documentez, vin în atelier și lucrez, particip la expoziții. Nu mai sunt contracte ca pe vremuri, dar și atunci am făcut ceea ce îmi plăcea mie, ca și acum. Inspirația, după cum a spus Corneliu Baba, trebuie să te găsească cu pensula în mână.

– **Călina Trifan: Sunteți în lumea artiștilor plastici, un exemplu de longevitate în creație. Care este secretul acestei inepuizabile energii de care dați dovadă?**

– **Eleonora Romanescu:** Omul e ceea ce pune natura în el. Nu-mi vine nici mie să cred că am vârsta pe care o am. Îmi pare că sunt cea care am fost întotdeauna. Am devenit oare cu anii mai înțeleaptă? Nu știu. Ceea ce știu e că mereu am perseverat în a-mi aprofunda cunoștințele și în a face, pentru mine, mici descoperiri.

– **Călina Trifan: E cu puțință să crezi un univers cu două-trei culori?**

– **Eleonora Romanescu:** Am căutat cu timpul să-mi reduc paleta la două-trei culori și să scot totul din ele. Dacă îmi trebuie să zvâcnească culoarea, găsesc eu cum să o fac să zvâcnească.

– **Călina Trifan: Pe când o nouă expoziție?**

– **Eleonora Romanescu:** Particip la toate expozițiile Uniunii Artiștilor Plastici. Am avut și eu o expoziție personală cu prilejul celor 80 de ani pe care i-am împlinit. Dea Domnul sănătate și putere de muncă și mai vedem.

Călina Trifan: Asta vă doresc și eu, doamnă Eleonora Romanescu, și vă mulțumesc mult pentru acest dialog.

*Călina TRIFAN,
Destin românesc=Romanian destiny,
2007, nr. 3-4, p. 35-45.*

O ARTISTĂ NOTORIE A ARMONIILOR CROMATICE: ELEONORA ROMANESCU

Artistă de profundă sensibilitate, Eleonora Romanescu, personalitate marcantă a artelor plastice moldave din secolul al XX-lea, a înscris în istoria culturii Republicii Moldova o irepetabilă și luxuriantă pagină dedicată frumuseții plaiului natal.

Pe parcursul îndelungatei sale cariere artistice, plasticiana a explorat fructuos tabloul figurativ-tematic, arta portretului, peisajul, ultimului gen acordându-i totuși o atenție preferențială și consacrandu-i întreaga zvâcnire spirituală.

Înzestrată de la natură cu un accentuat talent de colorist, Eleonorei Romanescu i-a reușit să zidească o operă valoroasă în care pulsațiile cromatice, conlucrând armonios cu linia și gestualitatea produsă în urma operării iscusite cu pasta coloristică, făuresc obiectualitatea distinctă a pânzelor sale notorii, contribuind prin reflectarea poetică a lumii înconjurătoare la determinarea propriului stil, proveniență a spiritului zbuciumat, dar întotdeauna calm, și a temperamentului propriu, conținând alături de senzorialitate și trăsături livești, în care se fac racordări cromatice expresioniste și fauviste nelipsite, la rândul său, și de alura unor sintaxe și generalizări specifice artelor monumentale și ale artelor decorative, inclusiv al folclorului plastic.

Peisajul în diversele sale ipostaze, omul în interferența valorificatoare a acestuia cu lumea înconjurătoare, alcătuiesc chintesența tematică a întregii creații a artistei.

Orientându-și creația în albia reprezentărilor artistice a tangibilului, plasticianul evită mimesisul naturii, utilizând datele realității numai în calitate de laitmotiv pentru experimentul plastic, în care își realizează propriile viziuni asupra vieții și în mod deosebit rezolvă problemele de ordin estetic ce o preocupă.

Eleonora Romanescu „clădește” imaginea peisajului nu numai în compozițiile monumentale ale pânzelor de proporții, dar chiar și în lucrările realizate nemijlocit în *plain air*. Artistă își orientează opțiunile nu atât spre reprezentarea mimetică a motivului, cât spre orchestrarea ritmică a maselor cromatice constituite din configurațiile formelor arborilor în coraportul tonal al acestora cu imaginea pământului și a cerului.

Înseși racordările ritmice ale luminii și umbrei, realizate atât tonal, cât și cromatic, adesea utilizându-se contrastele comple-

mentarelor, ordonează concomitent suprafața planului pânzei și tridimensionalitatea spațială, evidențiind nu atât obiectualitatea iluzorie a lumii înconjurătoare, cât acordurile cadențate ale unor relații tonale și cromatice de înaltă expresivitate.

Creația Eleonorei Romanescu îmbină fructuos multiple modalități de zămislire a imaginii, dar întotdeauna pânzele create de către artistă sunt fondate pe un temeinic suport al studiului nemijlocit al naturii. Acest studiu vizează nu numai racordările formelor lumii tangibile – coline, arbori, case – dar preponderent interferențele cromatice ale ritmurilor complementarelor și ale tonalităților pluridimensionale ale culorilor care, împreună cu ritmurile formelor, constituie un univers artistic de vastă sonoritate semantică.

Compozițional, operele Eleonorei Romanescu valorifică atât modalități de orchestrare a imaginii prin reflectarea unor motive spațiale limitate și valorificarea expresiilor planului, cât și modalități de reprezentare a tridimensionalității spațiale a lumii înconjurătoare. Caracteristic pentru o bună parte din peisajele create de către Eleonora Romanescu o constituie reprezentarea panoramică a plaiului natal.

Un rol deosebit în procesul de orchestrare a imaginii motivului în cadrul ambelor categorii nominalizate, îi revine ritmului formelor și al petelor cromatice. Eleonora Romanescu selectează din multitudinea de date a tangibilului repere semnificative ale peisajului, acordând prioritate contrastelor de proporții, înșirurilor cadențate ale formelor arborilor, interferențelor ritmice ale colinelor, coraporturilor tonale și cromatice. Orchestrând imaginea dealurilor preponderent în conformitate cu tradiția aplicării culiselor, plasticianul constituie profunzimile spațiale ale peisajului, acordând imaginii o vastă sonoritate de sorgintă epică. Peisajele create de către artistă sunt accentuat monumentale, în pofida faptului că posedă și o vastă intensitate descriptivă. În tablourile Domniei sale delimitările tipice ale componentelor peisajului moldav, constituirile ritmice ale formelor și caracterul de structurare compozițională a acestora, urmăresc și obiective definite de racordare melodică a întregii imagini.

În creația Eleonorei Romanescu pata tonală și cromatică niciodată nu îndeplinește funcții numai semiotice sau sintactice, dar întotdeauna este obiectualizată, definind concomitent forma obiectului reprezentat, situația cromatică a acestuia în ambianța generală a coloritului pânzei.

Plasticianul găsește cu precauție acel hotar, acea măsură a petei-formă capabile să genereze obiectualitatea, fără a prejudeca sonoritatea semantică a operei și integritatea sintactică a spațiului pânzei, excluzând completamente mimetismul tangibilului. Creația Eleonorei Romanescu, este mai mult una cultă, inteligibilă, decât una sentimental-senzorială. Tot așa cum întreaga constituție structural-obiectuală este produsul nu numai al unui sentiment senzorial, dar și consecința unei raționalizări sintactice notorii, coloritul pânzelor Eleonorei Romanescu este și el, la rândul lui, unul preponderent rațional, îmbinând în sine repere senzoriale, dar totodată fiind orientat cu predilecție spre atingerea unor expresii energetice tensionate, parvenite din esența culorii ca material și din proprietățile pluridimensionale ale acesteia.

Eleonora Romanescu impune culoarea să reprezinte nu numai diversitatea cromatică a lumii obiectuale, dar cu precădere și să îndeplinească multiple funcții sintactice de ordonare structurală și spațială a imaginii. Operând frecvent cu expresia petei locale, artista diversifică polivalent culoarea, care reprezintă indirect și inedit lumina, umbra, volumul. Creația plasticianului este semnificativă prin promovarea culorii-lumină, a culorii-umbră, a culorii reflectate, atât în valorificarea formei, cât și a spațialității tridimensionale. Deschizând noi căi de reprezentare artistică a peisajului moldav, aprofundând considerabil modalitățile tradiționale de zămislire a imaginii, elaborându-și propriul stil inconfundabil, Eleonora Romanescu a îmbogățit notoriu arta noastră, prezentând-o cu demnitate în țară și în lume.

Constantin SPÂNU,
Eleonora Romanescu: Pictură. – Chișinău: Cartea Moldovei,
2006. – P. 5-7.

ARTA MONUMENTALĂ RELIGIOASĂ – ISTORIE ȘI ACTUALITATE

Trăim într-o perioadă complicată în toate domeniile vieții sociale – atât politic și economic, cât și spiritual. E îmbucurător totuși faptul că omul caută să se întoarcă cu fața la Dumnezeu. S-a început o reconstrucție activă a lăcașurilor bisericești. Pentru reprezentanții lumii artelor – arhitecți, pictori, muzicieni – aceasta se poate transforma într-o revelație, ei devenind ulterior creatori de opere cu tematică spirituală. Fiindcă vreau să mă refer la arta monumentală, cred că ar trebui să fac un scurt rezumat al istoriei acesteia. Artă murală religioasă este una cu tradiții străvechi, ea apărând poate chiar odată cu creștinismul. Artă veche constituie toamna artei romano-elene și primăvara celei a creștinismului. La început, ea se practica în catacombe, în morminte, fiind executată în „el fresco” (pe tencuială udă) pe un fon alb. Fresca creștină (sec. IV-VII) se află în catacombele din Neapole, Sicilia și mai ales în Roma. În timpul domniei lui Constantin cel Mare (sec. IV), pe lângă frescă, a început să se practice și mozaicul. Cu timpul, Bizanțul devine stăpân spiritual al lumii. În secolul VIII, Constantinopolul devine cel mai mare oraș al Europei. O înflorire a artei arhitecturale are loc în timpul dinastiei Macedonenilor (sec. IX-XI). În acest timp, în apus, religia pusese stăpânire pe mințile oamenilor. Tot atunci se desparte Biserica Greacă de cea Apuseană. Astfel, artă bizantină ajunge la înflorire. Încep cruciadele și odată cu ele contactul pe tărâm religios al Apusului cu Estul. În timpul domniei Comnenilor (sec. XII) artă bizantină se caracterizează, pe de o parte, prin schematismul formelor, iar pe de alta, prin desăvârșire și eleganță, având o puternică influență asupra țărilor din Apus. În perioada târzie a Evului Mediu (sec. XIII-XIV), la începutul domniei ultimei dinastii bizantine (Paleolog), în artă apare un nou suflu al epocii, croindu-se drum către Renaștere. Sub o puternică influență a culturii bizantine s-au aflat și țările dunărene, unde artă religioasă se înfățișează ca o mărturie a fastului domnesc și a intensității vieții istorice, ca o sinteză a forțelor divergente din Occident și din Orient și nu ca un capitol provincial de istorie a artei bizantine. Nu este vorba de un bizantism care a supraviețuit în condiții artificiale, ci despre o funcție vie, care absoarbe și se reînnoiește. Există o forță care se exprimă prin artă și care traduce

aspirațiile profunde ale spiritului național. În Moldova, începuturile artei medievale coincid cu formarea și constituirea statului, deși ecouri au existat și mai înainte.

În acest mod, vedem că perioada de înflorire a picturii murale cuprinde mijlocul secolului XV și începutul secolului XVII. În acest interval de un veac și jumătate s-au distins patru momente mai importante: primul revine domniei lui Ștefan cel Mare, al doilea îi aparține lui Petru Rareș, cel de-al treilea este marcat de domnia lui Alexandru Lăpușneanu, iar ultimul este legat de domnia dinastiei Movilă. Relațiile politice și schimburile comerciale între centrele bizantine din spațiul danubiano-pontic și nu mai puțin centrele de artă din Ucraina. Ungaria și Rusia au avut o influență benefică asupra dezvoltării artei în general. Totuși, rolul principal l-a avut puterea morală și capacitatea de creație a poporului nostru. Pictura murală e asemenea unei cărți ilustrate, deschisă la toate paginile, având nu numai un mesaj religios, ci și unul patriotic, fiind un simbol al luptei și aspirației de libertate, de caldă și neprecupețită generozitate umană. Astfel, mănăstirile din nordul Moldovei: Voroneț, Humor, Moldovița, Sucevița, Arbora, Probota și altele, constituie un fenomen cultural unic în epoca medievală. Faima lor a ajuns până departe, în țările creștinătății ortodoxe.

Deși nume de artiști aproape că nu întâlnim, mai mult ca sigur există un mediu artistic local. Totuși, au rămas câteva nume, cum ar fi: Gavriil Ieromonahul, șef de atelier în sec. XV, sau Toma de la Suceava (sec. XVI). Prezența ultimului la Humor este confirmată de o mică inscripție pictată. Era un maestru deosebit de instruit și curtean totodată. Deși în pictură existau niște legi și scheme bine determinate, cu încetul totuși au sporit și laicizarea sistemului de reprezentare, interesul pentru înfățișarea lumii înconjurătoare, astfel încât întâlnim chip de sfânt, arând pământul cu plug tras de doi boi sau chipul Mariei cu furca prinsă în brâu, torcând.

Mai târziu, în pictura lui N. Grigorescu de la mănăstirea Agapia distingem chipul țărăncuțelor sau al țăranilor. La noi, în Basarabia, datorită condițiilor vitrege prin care s-a trecut, pictura murală s-a practicat mai puțin. Cea mai veche datează din sec. XVIII și se află la biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Căușeni. Cele mai târzii au fost distruse în mare parte de către regimul totalitar.

Astfel s-a procedat și cu pictura murală din Catedrala „Nașterea Domnului” din Chișinău. Îmi amintesc de acea pictură. Era executată

în așa-zisa manieră „italiană”. Prin 1958-1959 a fost ștearsă de niște muncitori cu ajutorul unor lămpi electrice.

Și iată că la sfârșitul mileniului II a reînceput procesul de aplicare a picturii murale pe pereții Catedralei. Un grup de cinci plasticieni: Ghenadie Ticiuc, laureat al diferitor premii în domeniul picturii, Leonid Popescu, care vine cu o experiență bogată în pictura murală bisericească, Sergiu Fusu, Octavian Romanescu și Valeriu Jabinski, au avut curajul de a pregăti schițele în vederea înfăptuirii acestor complicate lucrări, proiectul fiind executat în mai mult de doi ani. Vorbesc despre curaj pentru, că aceasta înseamnă ani de muncă asiduă, stând cu fața în sus și ștergându-ți fața de vopselele, care se preling, încordat, cu simțul responsabilității în spate și în cuget. Vreau să menționez, că totul s-a făcut pe cont propriu, fără nici o remunerare, însă știm cât de scumpe sunt materialele pentru pictură.

Cupola, care, în opinia mea, este cea mai grea parte a lucrului, este deja finisată. Examinând-o, ne dăm seama că se face o pictură în stil neobizantin, conform tradiției, la un nivel profesionist înalt, corespunzător tuturor cerințelor artei bisericești, într-un colorit sobru, armonios și plin de optimism. Băieții, unii din ei având și studii de artă monumentală, au știut foarte bine să cântărească lucrurile ca pictura de 7,50 metri a Pantocratorului să fie văzută de jos în mărime naturală. Presupun, că în viitorul nu prea apropiat (2-3 ani) capitala noastră va avea o Catedrală plină de măreție și evlavie, care va constitui mândria orașului.

Îmi amintesc de o călătorie în Veneția. Într-o biserică am dat de o icoană mare cât peretele, o „Pieta” pictată de Tițian, în fața ei îngenuncheaseră două femei. M-am gândit: ce fel de oameni sunt venețienii, având posibilitatea să se închine în fața unei icoane pictate de Tițian, iar seara să se adune spre a asculta muzică simfonică în Piața San Marco? Am început să-mi închipui și Catedrala noastră cu pictura finisată și cu un splendid cor de muzică clasică bisericească! Cine știe, poate astfel vom avea mai puțini rătăcitori, căci totuși frumosul trebuie să salveze lumea, iar secolul XXI, după Marlau, nu va exista, dacă nu va fi credincios.

*Eleonora ROMANESCU,
Altarul Credinței, 2001, 1 ian., p. 4.*

„TREBUIE SĂ CUNOȘTI ANOTIMPUL MESERIEI TALE...”

– Stimată doamnă Eleonora Romanescu, am asistat zilele trecute la vernisarea unei frumoase expoziții a Dvs, în incinta bibliotecii Transilvania din Chișinău, unde am putut admira lucrări în care predomină peisajul. În biografia Dvs de creație, natura a fost o permanentă sursă de inspirație. De ce această predilecție pentru peisaj?

– Peisajul este acel erou pe care-l găesc și-mi stă la dispoziție întotdeauna. Era un timp când preferam portretul, mai ales la începuturi. Dar cu timpul a fost din ce în ce mai greu să-ți găsești un model, o persoană care să-ți pozeze, căreia să-i faci un portret în lungi ședințe de lucru. Peisajul nu mi-a pus niciodată probleme. Am deprins dragostea pentru acest gen încă în fragedă copilărie. Abia după ce am trecut prin școala de pictură și am învățat meserie, am căpătat o atracție specială pentru chipul omului. Când mă duc la țară, da, acolo găesc modele, mai ales copiii, bătrânii îmi pozează deseori. Dar aici, în mediul citadin, lumea e grăbită, lumea e stresată și consideră că a-i servi ca model unui pictor e o pierdere de timp, un fel de romantism anacronic.

– Am observat, într-adevăr, examinându-vă pânzele, că prezența naturii e atât de puternică, încât chiar și acele câteva siluete omenеști, plasate undeva într-un plan secundar, par covârșite de grandoarea cadrului natural. Relația aceasta om-natură, așa cum apare ea la Dvs, îmi amintește de schițele de desen ale lui Bruegel cel Bătrân, unde munții, de exemplu, comprimă o forță latentă, un dinamism pe cale să erupă.

– Născută într-un meleag foarte bogat, de o frumusețe rară, și pornind de acolo, am considerat că omul e o furnică în comparație cu măreția naturii. Aveți dreptate să spuneți de Bruegel. La fel de mult îmi place și J. Patenier. Am avut ocazia să admir originalele pânzelor sale la muzeul Prado din Madrid. Niște peisaje excepționale. Ca și Tițian. Sau El Greco. Amintiți-vă de tabloul „Toledo în furtună”. Învățăm mereu de la marii maeștri. Călătorind în Italia, m-a uimit frumusețea și profunzimea peisajelor lui Giovanni Bellini.

– Puteți să-mi dați și alte nume de pictori care v-au influențat traiectoria de artist de-a lungul timpului?

– În perioade diferite, au fost diferiți. Când învățam la Moscova,

frecventam galeria Tretiakov, să văd maeștrii ruși. Apoi, ținta excursiilor mele de instruire a devenit muzeul Pușkin. Dacă prin anii '50 treceam pe lângă Matisse fără sentimentul că îmi scapă ceva important, mai târziu, anume Matisse îmi acaparase întreaga atenție și în general școala franceză. În anii '60, pe vremea celui mic dezgheț politic, am fost într-o călătorie turistică în România. Am vizitat Muzeul Național de la București, de acolo am mers la Constanța, la Muzeul de Arte Plastice, unde erau expuse multe din lucrările pictorilor interbelici. În Muzeul Național, mai devreme, contemplesam tablouri finisate – la Constanța, am descoperit etapele elaborării unui tablou: studii, schițe, crochiuri de tot felul. Imediat am făcut legătura cu ce am văzut la București și faptul acesta m-a ajutat să am mai multă încredere în mine și mi-a deschis ochii asupra a ceea ce aveam de făcut acasă. Nu știu, sau eu mă copsesem pentru a înțelege unele lucruri, sau era expresia unui patriotism românesc sublimat, dar anume acea pictură mi-a fost foarte apropiată de suflet și mi-a revelat multe secrete de meseriaș. Întorcându-mă la Chișinău, am început să lucrez cu totul altfel, pentru că mi-am dat seama că am surse, dar nu știam cum să le folosesc. A fost, apoi, un timp când eram pasionată de Van Gogh și Gauguin ș.a.m.d. Natura sau prezența umană sunt repere primare, rudimentare pentru inspirație. Fără a lua „lecții” de la marii maeștri, în afara științei de carte, a acumulărilor teoretice, riști să cazi în kitsch sau amatorism. Tot prin anii '60 am început să particip la expoziții unionale și în afara granițelor fostei URSS. Prima dată – la Montreal, în cadrul unui vernisaj de artă sovietică de pe atunci. A fost o perioadă foarte rodnică în creația mea.

– Și Dvs. Sunteți profesor. Ați educat mai multe generații de plasticieni. Cum v-a influențat propria creație, preocuparea de a crește noi artiști?

– Lucrând ca pedagog, stabileam o legătură între ceea ce făceam în atelier și modul în care le predam elevilor mei. Dacă îmi cădea o carte bună sau niște reproduceri, diapozitive interesante, mergeam cu ele la elevii mei, le explicam, analizam aceste lucruri împreună, în pofida restricțiilor de atunci. Am lucrat cu elevi de vârste diferite, începând cu clasa a V-a și terminând cu clasa a XI-a, pe ultimii îi consideram niște colegi mai mici. Le predam lor, dar învățam și eu de la dâștii câte ceva. E foarte interesantă această relație dublă, de reciprocitate: dascăl-ucenic. În plus, munca de pedagog te obligă să fii mereu „în formă”, cu teoria și cu practica.

– De care dintre pictorii din generația Dvs v-ați simțit mai aproape, ca artist?

– De Igor Vieru. Am învățat împreună. Și am lucrat un timp în același atelier.

– Cum îl vedeți acum pe Igor Vieru ca profesionist, ca om ?

– A fost unul dintre cei mai cultivați și mai fini dintre pictorii noștri. Avea o intuiție extraordinară. Pătrundea în firea lucrurilor cu atâta ușurință, încât a dialoga cu el însemna mereu un prilej de a-ți procura mici revelații, umane și artistice. Era foarte vulnerabil, o sensibilitate ieșită din comun. Avea un fel al lui de a lucra... știa să extragă esențialul cu mijloace minime. A lăsat cărți foarte valoroase prin felul cum le-a ilustrat. Apoi, avea curajul să spună niște adevăruri care erau scandaloase pe atunci. A fost o adevărată conștiință românească. Mare păcat că nu mai trăiește. Tocmai se ducea lupta pentru alfabet și limba română când el era pe patul de moarte. Am fi avut nevoie de prezența lui astăzi, în calitate de artist și cetățean.

– Spuneți-mi, cum ați suportat nefericirea de a fi artist în condițiile regimului comunist?

– Prin anii '50 și eu, și Vieru, și alți plasticieni din generația noastră eram acuzați, că promovăm arhaisme, stări de spirit nostalgice, în contradicție cu lozincile mobilizatoare ale epocii. Dar de fapt...

– De fapt, era autenticitate!

– Așa simțeam noi viața. Poate nu avem o pregătire profesională suficientă, dar temele pe care le abordam erau carnea și sângele nostru, cum se spune, ceea ce nu convenea „experților” vremii. Noi consideram că trebuie să muncim, să atingem un nivel prin care să-i obligăm să ne accepte lucrările, era, dacă vreți, o formă de sfidare a propriilor limite. Am căutat întotdeauna să fac doar ceea ce mi-am dorit eu în artă, nu m-a interesat decât exigența estetică. Îmi aduc aminte că am citit undeva, că arta se dezvoltă din constrângere și moare din prea multă libertate. Un paradox. Astăzi, iată, avem libertate, dar din păcate a scăzut nivelul expozițiilor. Au apărut și greutățile de ordin material. Dar eu știu că în anii '50, nu trăiam mai bine ca acum, aveam o leafă egală cu bursa unui student și trebuia să-mi cumpăr cu acești bani materiale de lucru, să-mi plătesc pânzele, vopselele etc. Astăzi culorile sunt foarte scumpe și mă bazez mai mult pe vechile rezerve. Dar mi-am zis: n-o să am vopsele, am să iau cărbune, n-o să mai fie cărbune, mă întorc la creion, lucrez oricum. Nu pot să nu lucrez. E ca nevoia de a respira. Ca un fapt pozitiv,

aș menționa totuși apariția colecționarilor, a oamenilor mai bogați cărora le putem vinde tablouri, asigurându-ne o sursă de existență.

– Cum vi se pare nivelul artiștilor plastici basarabeni în raport cu colegii lor din România?

– Pictorii români au avut alte posibilități de dezvoltare chiar și în trecut. Ei au o bază teoretică deosebită și o tradiție foarte bogată. Școala românească de pictură a dat niște colorişti excepționali ca Ștefan Luchian, Ion Andreescu, Gheorghe Petrașcu, Theodor Pallady sau Iosif Iser, apoi Alexandru Ciucurencu, Corneliu Baba până la cei actuali. Erau timpuri grele, dar mai primeam cărți din România, volume de artă scoase de Editura Meridiane. Acum s-a lărgit cu mult contactul direct cu plasticienii de peste Prut. Schimbul de expoziții „Saloanele Moldovei”, numeroase expoziții personale, precum și tabere de creație. Toate acestea ne dau posibilitatea de a ne cunoaște și de a ne influența reciproc. Simțim lipsa revistei Arta, care constituia un bun mijloc de informare și îndrumare în ale artelor plastice.

– Nu ați fost ispitită vreodată de „demonul” experimentului, de abordarea unor formule, să le spunem, avangardiste?

– Am fost mereu în căutare, dar modele nu mă tentează. Noi, pictorii, într-un fel sau altul, transfigurăm natura. Dar spre abstractizare nu trebuie să vii în mod forțat. Aceste culori cu care lucrezi trebuie să fie în interiorul tău, în așa fel încât atunci când tatonezi niște raporturi, ele să curgă din tine în mod firesc, spontan. Această dezinvoltură se capătă amestecând culorile zi de zi pe paletă. Ajungi să stăpânești bine desenul, să-ți cunoști bine materialele după decenii de muncă. Să-l luăm, de exemplu, pe Mihail Grecu. Este poate cel mai apreciat pictor basarabean. El a ajuns să exprime într-o manieră nonfigurativă niște gânduri, niște idei, dar în cazul lui putem vorbi de un mesaj organic, de substanță. Arta lui Grecu, astăzi, reprezintă o încununare a operei sale. Eu nu prea cred în „experimentele” făcute peste noapte. Pe urmă, mai e și altceva. Vârsta mea înțelege lucrurile într-un fel, iar cei care vin după nou, caută mijloace de expresie potrivite concepției lor despre artă. De fapt, nu are importanță dacă practică un așa-zis realism sau dacă profesează o artă care nu are nimic în realism sau dacă profesează o artă care nu are nimic în comun cu realitatea înconjurătoare. Important este ca pictura să aibă valoare. Pentru că non-valoarea, cum bine știm, nu se împarte pe curențe.

– Doamnă Eleonora Romanescu, revenind la punctul de pornire al dialogului nostru, îmi amintesc că în cadrul acestei

---

serate de la biblioteca Transilvania ați recitat foarte frumos din Eminescu. Cum v-a marcat cariera artistică relația cu literatura? Vă întreb, pentru că n-am prea cunoscut la noi, în Basarabia, mulți pictori care să aibă o deschidere spre alte domenii ale artei și să nu se mulțumească doar cu propria specializare orgolioasă.

– Literatura a fost cea de-a doua flacăară care m-a însoțit toată viața. Mă simt foarte apropiată de clasici. Mai ales în Eminescu e atâta plasticitate! Eu cred că Eminescu ar fi fost și un foarte bun pictor. Când spune el: „și se duc pe rând, pe rând, zarea lumii - ntunecând / și se duc ca clipele, scuturând aripile...” – parcă aud acel zbor, mi-l imaginez pictural. Sau când spune „noi mânjim marea cu valuri”, de multe ori când nu-mi iese un tablou, când trebuie să scot o tușă de penel pe care nu am pus-o cum trebuie, îmi spun, pe bună dreptate, „noi mânjim marea cu valuri”. Pe urmă, literatura lui Sadoveanu, poemele lui Alecsandri sau Topîrceanu abundă în sugestii coloristice. Îi includ aici și pe scriitorii contemporani: Marin Preda, Horia Vintilă, Mircea Eliade ș.a. Fără contactul cu literatura, cu muzica nu poți să te consideri un artist complet. E o interferență benefică a artelor: pictură, teatru, cinematografie, literatură. Trebuie să fim familiarizați cu tot ce se produce în cultură ca să ne dăm seama ce avem și noi de făcut în propriile noastre domenii, cum să ne localizăm într-un univers artistic foarte divers. Pentru că uneori, izolându-te de celelalte zone ale culturii, te marginalizezi și ca pictor, ajungi să nu mai cunoști anotimpul meseriei tale.

– Doamnă Eleonora Romanescu, vă mulțumesc.

*Vitalie CIOBANU,
Contrafort, 1998 (nr. 1-2), p. 18.*

FIȘĂ PENTRU UN PROFIL. ELEONORA ROMANESCU

În istoria mișcării artistice basarabene de după cel de al II-lea Război Mondial, pictorița Eleonora Romanescu este una dintre personalitățile a cărei biografie se împletește în mod armonios cu epoca în care a trăit și a continuat activitatea artistică, astfel contribuind ca profesor la formarea unor generații de artiști, care la rândul lor, astăzi sunt creatori și profesori, alcătuind baza mișcării plastice din Republica Moldova.

Chișinăul va rămâne pentru artistă orașul de reședință, unde activitatea pictoriței s-a dezvoltat treptat, iar opera sa se va impune, ajungând la faima de care se bucură astăzi.

Creația Eleonorei Romanescu de-a lungul anilor, este rezultatul unei sporite receptivități în fața naturii.

Fire echilibrată și judicioasă, pictorița și-a alcătuit un ideal estetic în care sentimentul naturii are rolul preponderent.

Spirit clar, artista nu recurge din această cauză la ermetism, ci se lasă adesea în voia sensibilității sale subjugată asocierilor cromatice, luminozității tonale, reflexelor. Opera rezultată din atari preocupări este o operă de impresie vizuală, plină de culoare, uneori dramatică, alteori sentimentală.

Redând în lucrările sale natura în diferitele ei ipostaze, Eleonora Romanescu, încearcă să-i pătrundă și să-i descifreze tainele. De aceea arta ei pare că aspiră la cucerirea primatului seninătății, al calmului desăvârșit. O artă de desfătare vizuală relativ constantă ca elan, dar mereu proaspătă și nouă ca soluții. Temperamentul artistei nu se lasă sedus de riscul marilor experiențe plastice ce au bănuit acest secol, fiindcă ponderea și siguranța au concurat cu bogăția expresiei și fertilitatea creației.

Arta Eleonorei Romanescu, expresionistă în mare măsură, tinde uneori și spre fauvi, are pregnant soliditatea constructivă a imaginii, desprinsă probabil din experiența anilor precedenți, fără însă a fi lipsită de evoluție, înscrisă în aria de sugestii pe care s-ar putea să le fi asimilat dintr-o observare atentă a caracterelor acestor curenți. Privindu-i lucrările, putem stabili că pictorița este cel mai constant și mai complex reprezentant al peisajului de pretutindeni în general și al celui basarabean în special. Natura, în deplina ei măreție, capătă în interpretarea artistei o aură de poveste. Departate de oraș, vara,

toamna, primăvara sau iarna, în localități al căror peisaj nu a fost încă modificat de intervenția vizibilă a omului, artista închină fiecărui anotimp câte o suită de lucrări în care apare – alternativ – această permanentă înclinare a spiritului său către exuberanță juvenilă sau echilibru lucid, într-o scriitură ce pare că ignoră direcționarea metodică și organizarea, destrămându-se în atmosferă.

Din când în când, nevoită să dea stabilitate acestei învolburări, artista intervine cu câte un contur trasat într-o culoare roșie pe care o asociază unui gri închis spre negru. Alteori un vermillon, alăturat unui verde-galben sau un violet pe un ton de verde închis, sunt acordurile cromatice pe care artista le preferă. Griuri albastre și fieroase, roșuri vișinii și catifelate sunt folosite în valorări de o accentuată noblețe.

În compozițiile sale ca subiect și sentiment, artista dă echivalentul unei opere bucolice, care preamărește liniștea câmpenească, mișcările calme, asocierea muzicii. Ca ideal stilistic, lucrările sale ce au un subiect de predilecție omul în cadrul naturii, este o operă în care măiestria artistei se dezvăluie plenar. Pe lângă construcția precisă și armonioasă în același timp, paleta pictoriței a găsit în aceste lucrări claritate de ton, precum și luminozități subtile cu totul remarcabile.

Realitatea, imaginile din natură, au constituit pentru Eleonora Romanescu doar locul de pornire, pretextul pentru declanșarea unor prefaceri lăuntrice.

Prin trăirea intensă, prin pasiunea sa, pictorița a descoperit realitatea dincolo de aparențe, unde nu se poate pătrunde decât cu sufletul, construindu-și astfel o lume proprie. În întâlnirile cu natura ea și-a păstrat deplina libertate în actul de creație ce exprimă zburciunile și suferințele ei. Am putea spune că subiectele nu mai sunt aceleași, realitatea fiind depășită, spiritul ei le-a creat pentru a doua oară, le-a transmis însușirile ei, le-a învăluit în sensibilitatea ei, în poezia ei tainică ce le reînvie pe pânză.

Ștefan Luchian spunea: „... Noi, pictorii, privim cu ochii dar pictăm cu sufletul”. Cât adevăr în această frază atât de simplă...

Portretul în sine apare de timpuriu în opera artistei, am putea spune că portretele sale compoziționale sunt determinante în creația ei, dar și aici, se poate vedea seriozitatea cu care pictorița tratează acest gen de artă. Personajele sale nu sunt simple scriituri pe pânză, din ele se desprinde suferința sau bucuria, dragostea sau durerea, într-o măiestrie ce subliniază talentul, dăruirea și, de ce nu, sentimentele ei pe care le-a transmis celor portretizați.

Florile, de cele mai multe ori, în cadrul naturilor statice sau interioarelor sunt componente de mare valoare în creația artistei. Aparenta simplitate a acestora ascunde în fond stăruința depusă de-a lungul anilor spre a ajunge la meșteșugul solid și rafinamentul cromatic ce devine acum o determinantă a genului.

„... Smălțuirea oalelor, chilimurile oltenești, covoarele basarabene, icoanele pe sticlă sau lemn, ne arată destul că noi românii, avem simțul culorii, al ritmului, avem imaginație... Noi ne aflăm ca sensibilitate între grandoarea austeră, hieratică, mistică a artei bizantine și claritatea elegantă a artei franceze, între somptuoasa imaginație orientală și spiritul de ordine și metodă al artei occidentale. Să învățăm, desigur, de la francezi dar să nu uităm de unde ne tragem”, spunea pictorul Ion Țuculescu.

Eleonora Romanescu se înscrie cu cinste în rândul coloriştilor basarabeni, dar și universalii, peisajele, portretele, naturile statice sunt tot atâtea probleme subtile de culoare, analize și juxtapuneri de nuanțe care, în ansamblul lor, se compun și se organizează într-o pledoare ce demonstrează limpede, cald și insistent, specificul țării sale.

Există o zguduitoare abdicare de la orice orgoliu, o penitență magnific dirijată, către ceea ce înseamnă prețuirea doar a valorii intrinseci a sufletului uman, care este, ori tinde să fie, atât cât poate el mai mult, lumina. Triumf asupra sa însăși ca în orice martiriu, arta sacrifică și arde. Eleonora Romanescu a cunoscut această filozofie a vieții și i s-a supus. Pictura artistei a fost și va rămâne pentru ea singurul mod de a exista.

*Eugenia FLORESCU,
Romanescu Eleonora. Expoziție personală. 1996 :
Catalog. – București : Palatul Parlamentului, 1996. – P. 5-7*

O EXPERIENȚĂ MEREU ORIENTATĂ SPRE PROFUNZIME

*Experiența este indispensabilă pentru
a învăța ceea ce poți să faci cu instrumentul
pe care îl posezi, dar mai ales pentru
a evita ceea ce nu trebuie să încerci.
Numai experiența poate da, fie chiar
și celui mai mare talent, acea certitudine
că a făcut tot ceea ce se putea face*

Eugene DELACROIX

Orice studii de caracter monografic sau de ghidare mai sumară, orice reflecții, cugetări ori impresii afective pe marginea creației, purtând semnătura distinsei plasticiene Eleonora Romanescu, au avut întotdeauna un argument incontestabil: calitatea, valoarea autentică a artei pe care o profesează. Și, deoarece am început aceste consemnări prin a aduce în discuție premise nu favorabile, ci marcat obiective, trebuie să fie invocat și faptul că opera acestei artiste, de-a lungul celor câtorva decenii de activitate creatoare, a avut parte mereu de o bogată și bună presă. Comentatorii sau admiratorii, care-i sunt numeroși și de niveluri intelectuale diferite (fenomen mai rar observat în climatul nostru, unde persistă problema tradiției unui spectator cultivat), prin unisonanța opiniilor asupra caracteristicilor remarcate în creația pictoriței, exclud categoric (poate și fără s-o bănuiască) paradoxurile în artă. Și cu bun temei, căci nu sunt oare decretate pentru menirea, finalitatea estetică a unei opere artistice valoarea intrinsecă, calitatea iminentă actului creator?

În tot ce a realizat până la ora actuală, Eleonora Romanescu a pornit tocmai de la această condiție indispensabilă, că arta este și trebuie să fie o conjugare neîntreruptă a inteligenței sufletești cu gestul profesional desăvârșit asiduu. Prin dimensiunile ce-i caracterizează personalitatea ca una de referință în arta noastră, opera ei a atins astăzi maturitatea artistică, aflându-se într-o perpetuă simbioză cu tinerețea spirituală. De la înălțimea acestei maturități, unitatea stilistică, condensarea tradiției printr-o coborâre tot mai temerară în semantica și morfologia picturii, exigența nelimitată față de sine – se întrevește clar un traseu exclusiv personal.

Matricea viziunii ei, descendentă din datele specifice ale spiritualității poporului, din sensibilitatea lui diferențiată la subtilitățile actului de creație, i-au și definit pictura ca una de un contur și de o expresie reprezentativă pentru cultura noastră. Precum în creațiile aparținând spiritului popular preponderente sunt sentimentele de limpezime și statornice, la fel în opera Eleonorei Romanescu aflăm mereu un gând, o viziune dialectică și clară asupra realității, o abordare și o observare a ei meticuloasă, imprimându-i-se, pe parcurs, înnoirile respective de conținut. De aceea, poate, în picturile artistei identifici imediat, fără eforturi de inițiat, un decor, o ambianță proprie landsaftului și arealului nostru. Intențiile autoarei pot fi lesne depistate înainte de a prinde glas anumite mărturisiri despre resorturile, dispozițiile actului de creație. Fiindcă substanța plastică ce decurge din coerența gândului artistic e articulată temeinic la o stare a pictoriței declanșată de temperatura unei palpitante dragoste pentru melegurile natale. Pe de altă parte, elementul local, autohton este investit cu o respirație de universalitate (un atribut de seamă ce face ca lucrurile să aibă o largă deschidere și spre sufletul spectatorului de pe alte meridiane) grație acordurilor cromatice, sonorității spațiului compozițional, sintezelor și disocierilor vizionare fondate pe o profundă cultură plastică.

Ceva mai înainte pomeneam de un fond etic, spiritual copleșitor ca permanență în universul creațiilor populare. O similară statornicie răzbate și din complexa creație a pictoriței, care manifestă un constant atașament față de natură, față de problematicile vieții și ale artei în genere. Ceea ce și face ca toate lucrările ei să domine un impresionant echilibru, o acaparatoare ordine afectivă – trăsături rezultate din însuși modul existențial al artistei. Redimensionarea stării spirituale până la virtuțile potențiate ale gestului activ, monumental o transferă pe autoare din zona trăirilor particulare în cea a unor pledoarii militante, manifestate prin intermediul imaginilor structurate armonios și unitar. Iar acoperirile plastice pe care le dobândește starea de spirit a pictoriței nu sunt, se vede, altceva, decât semnul unei angajări continue într-o neostenită competiție cu sine însăși. Căci în ceea ce privește problemele artei, ale acelei arte ce acreditează o personalitate individuală, mereu mistuită de avatarurile căutărilor, apoi Eleonora Romanescu nu le consideră epuizate nici acum, când a acumulat atâtea din amplul arsenal disponibil actului creativ. Insatisfacția spirituală, mărturisită uneori în timpul discuțiilor noastre, poate să se tempereze puțin doar la gândul șanselor, oferite de examinarea

severă a celor realizate, de a reîncepe pictura la cu totul alte niveluri ale esențelor structurale, cromatice, tehnice și tentațiile, impetuoase, năvalnice ca în tinerețe, o îmbie la explorarea unor filoane susceptibile să-i împrăspăteze intelectul, emoția artistică, s-o impulsioneze spre noi esențializări. E asemenea febrei gândului sau jocului declanșat de imaginea creatorului acest impact interior, iar compensațiile râvnite vin numai în urma unor dure probe de confruntare cu sine, pe care eul detașat al plasticienei le sustrage mereu stării de satisfacție, de plenitudine sufletească. O imagine sui-generis a pictoriței lucrând asupra noilor opere ar fi cea pe care am surprins-o de mai multe ori în atmosfera de atelier – aplecată asupra pânzei, cartonului sau războiului de țesut (în anii de la urmă, ademenită de sondarea unor alte tărâmurii, a creat o seamă de tapiserii: „Ștefan-voievod”, „Concertul în luncă”, „Prima zăpadă” ș.a. ce impresionează prin picturalitatea emotivă și virtuozitatea tehnică), artista insistă, ca un debutant în această meserie, asupra fiecărui detaliu, potrivește îndelung și cu multă îndoială în suflet tonalitățile, reface cu exigență structurile componistice... Atare scrupulozități tehnice sunt aplicate însă și tablourilor finisate, așa-numitele retușări de ultimă oră echivalând adeseori cu intervenții substanțiale. Astfel, neostoita îndoială, coliziunile din suflet îi plasează mereu pictura într-un tensionat câmp al neliniștii, al obsesiilor raportate la esențele artei contemporane, la problemele actuale ale umanității.

Înainte ca gândurile și intențiile să-i devină metafore plastice, ele îi propulsează, neliniștit, dorința să afle „ceva mai adânc”, „ceva mai aproape” de totul ce generează emoția autentică, vibrând de fior artistic. Această microlume de neliniști, permanent traversată de incertitudinile sufletești ale pictoriței că nu și-a adus intențiile până la o condiție valorică desăvârșită, îi regenerează infinit de mult ideile, sentimentele. Și, luându-le pe toate de la un capăt, spre a ajunge la mult râvnitele certitudini plastice, artista pare să se aventureze de fiecare dată, căci entuziasmul ei față de ceea ce a zămislit, a realizat deja nu este niciodată unul satisfăcut pentru privitori, această stare s-a permanentizat în întreaga-i creație, învăluită de frământ interior și meditații.

Nemijlocite produse ale anxietăților de creație, peisajele, compozițiile de gen, naturile statice, foile grafice din cuprinzătorul palmares al artistei abordează o extinsă arie tematică, ancorată într-o realitate concretă. Și, deși diferă ca modalitate de tratare a motivelor, ca grad de activizare a atitudinii față de multiple teme, ele, în

ansamblu, redau o imagine generică a naturii, a ambianțelor rustice sau citadine de la noi, a atașamentului funciar față de atributele ce formează etosul nostru.

Preocupările estetice ale plasticienei se fundamentează nu numai pe o studiere magistrală a fenomenelor, a lucrurilor, dar și pe cea a conexiunii ce trebuie să existe între artist și viață – context obligatoriu pentru integritatea unei creații. Tulburătoarele imagini din picturile de gen: „Peisaj nistrean”, „Pământ natal”, „Chișinăul contemporan”, „Pace și pământ”, din suita de lucrări cu motivul anotimpurilor: „Vara”, „Toamna”, „Primăvara”, „Prima ninsoare”, „Toamna la Dolna”, „Peisaj autumnal” ș.a. pun în lumină o particularitate notorie pentru maniera artistei de a-și plăsmui operele, și anume, aceea de a contura fizionomia spirituală a celor contemplate.

Tonurile, pe cât de vii, solare, pe atât de cumpătate, denotă o afectivitate cenzurată sever de intelectul autoarei, întrucât nu impresiile momentane sau aspectele pecetluite de habitudine sunt acele care ar fi să stea la baza unei picturi de esențialitate. Din aceste motive, nuanțarea, redactarea infinită a tonalităților, devine pentru pictoriță o modalitate sigură de a explora primatul ideatic și cel cromatic. În consecință, tușele de culoare din tablouri formează o materie densă în substanță asociativă, sclipitoare prin finețe și frumusețe. O atare împletire coloristică relevă generos suporturile conceptuale care refuză fabulei, digresiunilor descriptive, abordării superficiale a subiectelor, stilizării ca un procedeu în sine, atingând, cum e și firesc, un conținut poetic și ideatic deopotrivă. Valorificarea intensă a potențelor cromatice conduce la modulații revelatorii (reliefarea sau estomparea conturilor, alternarea asociativă a planurilor, apropierea sau, dimpotrivă, distanțarea modelelor ș.a.) ce ating efecte plastice insolite, mai ales în peisaje și compoziții tematice. E suficient să citim doar câteva titluri: „Chișinăul însorit”, „Dimineța în sat” ca în memorie să ne reînvie instantaneu un pământ, un spațiu, o ambianță, remodelate într-o formulă concisă, sobră, saturată ca mesaj și trăire. Inconfundabilă, această formulă se contopește cu însăși ideea de chip generalizat al ținutului, de biografie artistică a plaiurilor moldave.

În consecință, toate realizează o viziune de ansamblu în care inovația, înnoirile de concept nu stau sub semnul sofisticărilor de formule stilistice, ci în aria preocupărilor de desăvârșire a tehnicii, a științei de elaborare compozițională și a explorărilor coloristice. De aici și acel limbaj simplu, laconic, însă complex ca semnificație,

---

fiindcă obsesiile de a experimenta, de a-și reînnoi stilistic opera, pictorița le acceptă doar strâns înlănțuite în zona fertilității gândului artistic. Iată de ce elementul decorativ o interesează mai puțin decât pe alți autori, care preferă să opereze cu procedee debordând de o gratuită, artificioasă concentrare sau „decorare” imagistică. Deplin justificată estetic o atare sintaxă de creație, fiindcă, o confirmă și abundentele exemple din istoria artei, ceea ce experimentează un maestru adevărat în arta sa ține întotdeauna de fond, de materie fundamentală.

Cu o geneză provenind din sus-numitele criterii artistice, peisajul, cantitativ privilegiat în creația plasticienei, probează și o conștiință perseverând în miezul lucrurilor, un mod filozofic de a interpreta mediul ambiant. Fiindcă-i o sursă inepuizabilă de inspirație, natura, acea veșnică natură, caracterizată de peisagistul francez Corot drept „cel mai bun profesor”, îi servește, cum spune însăși pictorița, un model de perfectă armonie, de la care are de învățat mereu. E un model de permanentă admirație, în fața căruia își verifică potențialul creator. Imaginația pictoriței recrează, reformulează artistic aspecte concrete din natură și le proiectează printr-o viziune rafmată, bazată pe o interacțiune, pe o comuniune afectivă cu motivele înfățișate.

Atmosfera din peisaje abundă în simboluri, imagini asociative, izvorâte din neistovita dorință a artistei de a reda plinul naturii, cu forța ei reconfortantă și dătătoare de noi puteri, cu locurile ce-i păstrează farmecul și armonia. Penelul Eleonorei Romanescu alege distinct însemnele caracteristice așezărilor, locurilor sau chiar anotipurilor, imprimându-le, în dezvăluirea lor, amprentele memoriei ei afective. În peisaje ea reușește, cum menționa inspirat poetul și cineastul Emil Loteanu, să transpună „până la mișcarea aerului străveziu, mobilul interior al lucrurilor, momente care nasc senzația de împlinire, de apogeu...”.

Mai în toate pânzele („Codrii”, „Turiștii”, „Văile Leușenilor”, în ciclul tematic „Meleag natal”, apreciat cu Premiul de Stat al republicii pe anul 1982) i se amintește omului, printr-un sincer și mobilizator apel, să se întoarcă, neîntârziat, cu fața spre natură. Iar aceasta mai înseamnă și spre noi înșine, care suntem copiii ei. Spre a o proteja și a o obloji de faptele, acțiunile noastre. De noi, cei aprig porniți s-o primenim din rădăcini. În toate lucrările peisagistice artista își asumă o răspundere etico-morală: îi vorbește privitorului despre prețul, bogăția naturii, îl mobilizează, prin cordialul ton de mărturisire a emoțiilor pe care le încearcă sufletul ei la fiecare revedere cu natura,

s-o conserve cât mai grijuliu. Ca firicelul de iarbă, loaza viței-de-vie, floarea regenerând în primăvară, spre a ne delecta sufletul, redate atât de subtil în „La umbra copacilor bătrâni”, „La vie”, „Sat nistrean”, „La bunel în grădină”, „Sara pe deal” ș.a., să nu fie strivite prin nepăsare. În felul acesta, peisajul Eleonorei Romanescu, tratând probleme actuale de ecologie ce nu-l pot lăsa indiferent pe un creator, se prezintă ca o sinteză a observațiilor și impresiilor, a priveliștilor și prezențelor semnificative din mediul înconjurător.

Sucesiunea asociativă de planuri, atât de specifică lucrărilor de acest gen, concentrarea maximală a procedeelor, fundalul revelator prin senzația de perspectivă infinită sunt expresia unor neliniștite căutări de raporturi spațiale și cromatice, iar alternanța lor conformă dinamicii materializării a gândului artistic le amplifică forța declanșatoare de emoții, meditații. Profund corelate fondului filozofico-meditativ sunt și pulsațiile lirice, care îi accentuează rezonanța conceptuală, îi adaugă un plus de emotivitate. Deosebit de impresionante în acest sens sunt lucrările inspirate de mediul rustic din Leușeni, baștina artistei, care mișcă printr-o luminozitate spațială, prin „sensibilitate și atenție la jocurile culorilor, precum și la permanența sensurilor lor” (S. Saka).

Poetizarea naturii din spațiul autohton e realizată printr-o cromatică nuanțată echilibrat, prin priveliști larg deschise ca simbolică, prin detalii ce definesc natura intimă a fenomenelor. Această soluție stilistică, așa cum menționa și criticul de arte plastice moscovit I. Uvarova, contribuie la apariția în arta pictoriței a unui colorit specific al naturii, peisajului moldovenesc, dar care colorit depășește limitele naționalului, fiind accesibil publicului de pretutindeni, datorită circuitului de idei general-umane.

Spre deosebire de vizualitatea preponderent documentară din sutele de peisaje, pasteluri, desene evocând plastic numeroasele-i călătorii în diferite colțuri ale lumii („Munții Aiverher”, „Depresiune în Garni”, „Arhitectură medievală”, „Poarta Toledo-Madrid”, „O stradă din Sevilla” ș.a.), ea, natura noastră, apare identificată cu o ființă de care te apropii cu un suav fior, cu o gingașă vibrație în suflet. O atare personificare, realizată într-o manieră netendențioasă, redeșteaptă în memorie vederi scumpe: case vechi, bătrânești, intimidate parcă de ambianțele înnoitoare de la țară; dealuri și podgorii prelungindu-se spațial în ritmuri echilibrate; așezări pitorești, ale căror pace și neliniște se dizolvă în fibrele ființei umane; copaci potopiți de corolarul floral al primăverii sau molcomind de seva rodului împlinit; poteci de codri

învăpăiați de incendiarele culori autumnale; figuri preocupate de oameni cumpătați la vorbă și la fapte, care fuzionează cu preaplinul naturii... Redate prin tușe dense ca substanță picturală, acestea și înca alte expresive componente din tablouri tematice, compoziții peisagistice, naturi statice, conlucrând perfect între ele, reconstituie atributele aceluși bogat etos, pe care artista îl dorește înțeles și detectat de către privitori.

Structura filozofică și lirică a peisajului vădește o frumoasă și mereu înprospătată împletire între expresia plastică și document. Altfel spus, pasiunea pictoriței pentru abordarea realității imediate este susținută și de un limbaj asociat orientărilor stilistice ale artei contemporane.

Evitând preponderența rutinatelor accente folclorice sau decorative, viziunea autoarei promovează un concept de o accentuată forță generalizatoare, ale cărei virtuți plastice prefigurează o imagine colectivă a satului moldovenesc, unde sensul vieții e în a eterniza prin tot ce se făurește bogăția și irepetabilul acestui plai.

Observația consecventă și minuțioasă este susținută cu aceeași vocație pentru pictural, pentru expresivitate și în naturile statice. Cu un leitmotiv considerat veșnic pentru respectivul gen – cel floral în variate ipostaze – ele reliefează o prospețime a racursiului, o fire sensibilă la lucruri aparent lipsite de comuniuni, de vitalitate. Există o viață intimă, ascunsă ochirii fugitive, a florilor a lucrurilor neînsuflețite (obiecte de decor, piese de utilitate casnică ș.a.), parcă ne-ar spune pictorița și, la mărturisirea ei, ne vine în minte surprinzătoarea definiție atribuită de pictorul italian G. de Chirico acestei specii – cea de „natură tăcută”. Și, într-adevăr, în compozițiile statice „Flori târzii de toamnă”, „Gladiole”, „Crizanteme” și alte creații de acest gen, autoarea nu este atrasă de exotismul coloristic, intuiția ei întrevăzând o comuniune, o asociere între florile și piesele reunite în același cadru. Încântătoare prin rafinamentul cromatic, în ele sesizăm un dialog tacit, atent la subtilități, între gândul artistic și lumea „tăcută” a obiectelor din anturajul cotidian. Tonul lui confesional este accentuat și de disocierea, diluarea virtuoză a culorilor, îndeosebi a celor primare.

De altfel, explorarea culorii pure constituite un interesant obiect de sondaj artistic și în portrete, unde fluxul de sentimente, degajate de simpatiile pictoriței, e redat printr-o confluență bogată de tonalități înrudite. Conjugarea măiestrită a nuanțelor de aceeași gamă este, de fapt, o piatră de încercare în practica oricărui artist.

Portretele Eleonorei Romanescu reprezintă niște vieți trăite grav și tăcut, elaborate într-un registru de tonalități austere, fără scânteieri lirice, frecvente la unii portretiști de la noi, însă de o expresivitate psihologică marcantă. Și aceasta nu pentru că artista ar eluda ideea clipei ce se cere a fi trăită spontan și polifonic. Vorba e că, mai întâi de toate, ea se arată predispusă a surprinde în modelele pictate spiritul, aerul „intimist”, iar ele, cum bine se știe, profilează din interior acel substrat caracterologic, acea statornicie care rămâne mereu nucleu, chiar dacă „toate curg și se schimbă” în această lume.

Angajarea autoarei în sondarea caracterelor („Fată în costum național”, „Portretul mamei”, „Portretul mecanizatorului Ș. Tulgara”, „Portretul unei țărance” ș.a.) îndeamnă la cugetare asupra potențialului lor psihologic, asupra eternului și efemerului în viață.

În planul comuniunilor, mai e de remarcat o vădită afinitate ideatică, spirituală între portrete și compoziții peisagistice. Vechile case, cu arhitectura lor demodată în decorul rustic de azi („Curte la țară”, „Casă bătrânească”), sunt aidoma stăpânilor-bătrâni portretizați în game delicate de mase gri și de tonalități ale ocrului, ce trădează o sensibilitate sobră („Bătrânii satului”, „La făcut sarmale”, „Scrisoare”, „Bătrânele satului”, ș.a.). Aceștia, asemenea caselor odinioară pline de viață, își trăiesc, acut și reculeși, momentul amintirilor încremenite pe retina memoriei. Cu tot dramaticul amintirilor, prin durata și semnificativa tăcere a lor, răzbate o suflare, o ardere vitală ce se vrea reintegrată în nestăvilirea fluviului temporal. Iar floarea-soarelui, depășindu-și funcția de imagine-mit, la care artista recurge cu o discretă inteligență, se contopește cu însăși ideea de viață, rotunjindu-se neobosit în imperiul celui mai luminos astru. Cromatica portretelor are multe tangențe, puncte de contact cu tonurile gliei roditoare, zugrăvită, de obicei, în acorduri mari de cafeniu-deschis sau închis, de ocru, precum și de auriul solar al codrilor intrați în toamnă...

Nimic surprinzător în aceste corelații, comuniuni, dacă ne gândim la argumentul major, evocat de la bun început – calitatea, valoarea actului de creație. Inevitabil, în cazul unei opere ce reprezintă o entitate plastică originală, cum este cea a maestrei Eleonora Romanescu, ele etalează o experiență mereu orientată spre o pictură solidă, spre profunzimi.

Pânzele pictoriței, purtând în ele dragostea pentru pământul nostru, au fost expuse în Ungaria, Polonia, România, Bulgaria, Japonia, Irak, Mongolia, Canada...

Viața fiecărui artist nu se poate declanșa plenar fără perioade de flux, de acumulare spirituală, după care el își dezvăluie dimensiunile personalității. Concepându-și creația numai în sensul unei confruntări intransigente cu ceea ce a izbutit să creeze până în prezent, pictorița E. Romanescu lucrează cu îndârjire, călătorește mult, face cunoștință cu oameni, caractere noi, își verifică realizările cu irepetabile modele ale picturii universale din muzeele de seamă ale lumii (Ermitaj, Galeria Tretiakov, cea de la Dresda, Luvru ș.a.), cugetând mereu asupra sensului și misiunii artei timpurilor noastre, al cărei specific îl vede în a fi expresia artistică a actualității. În această confruntare îi sporește măiestria profesională, angajând-o în sondarea unor esențe plastice și mai profunde. O confirmare a neîmpăcatei stări de spirit a artistei au fost și expozițiile personale: cea din Chișinău (1971), din Odessa (1974), cele jubiliare din 1976 și 1986, vernisate în Sala centrală de expoziții, la care au fost prezentate peste o sută cincizeci de lucrări, cea din Novosibirsk (1979), cea în grup de la Moscova și Lvov (1982). Toate aceste manifestări artistice au pus în lumină o operă plastică echilibrată, un suflet de poet îndrăgostit de natura strămoșescului pământ, de oamenii lui vrednici...

Lucia PURICE.

***O experiență mereu orientată spre profunzime //
Lucia Purice. Lumea în chenarul geamului. – București:
Ed.: Eminescu, 1996. – P. 241-249.***

SECRETUL CULORII PURTĂTOARE DE LUMINĂ

Specialiștii susțin că o operă de artă poate fi interpretată pe două căi: prin îndrăzneala de a pătrunde în problematica ei, atitudine ce ridică pretenții mari și prin a o lăsa să-ți pătrundă în suflet, act infatuaț de luare în posesie, care totuși este mai cinstit, deoarece recunoaște deschis factorul de subiectivitate. Peisajele Eleonorei Romanescu m-au situat, fără să-mi dau seama, în această stare de subiectivitate când m-am simțit atrasă de orânduirea dozată a culorilor din tulburătoarele narațiuni despre natură. Și pentru că o operă de artă nu vorbește, ea spune ceva doar atunci când substituim trăirile noastre prin cuvinte, în atelierul pictoriței unde ne aflam doar noi două și lucrările dumisale, veni intrusul numit Tăcere. Simțeam că nu-i pot permite acestui oaspete nepoftit să stea mai mult decât o cere buna-cuviință, ca să nu zidească pe neobservate peretele înstrăinării între mine și pictoriță... M-am grăbit să-i mărturisesc gazdei că m-au impresionat lucrările pe care mi le-a arătat. „Fiecare pictor își are spectatorul său – mi-a răspuns. – Eu fac o pictură rustică de cele mai multe ori, nu o să plac fiecăruia. Mă mișcă colinele, dealurile și pădurile noastre între care m-am trezit și m-am format. Încerc să-mi exprim atitudinea față de ele. Și dacă pot să-mi transpun sentimentele pe pânză, ele îl vor emoționa și pe cel care s-a trezit, ca și mine, între aceste dealuri și coline, iar astăzi, fiind orășean, le duce dorul”.

M-am gândit atunci la continuitatea acestei stări de spirit numită de George Uscătescu „complex folcloric”, care ne domină de secole. Nu a încercat să se detașeze de anturajul specific, de ambianța „locală”, care i-a marcat întreaga creație? Ba da, a încercat. A executat și lucrări, dar nu sunt din cele mai reușite. Chiar și în cele executate în timpul deplasărilor pe alte meleaguri tot ea rămânea. Erau atât de „ale ei”, încât uneori avea senzația că nu poate fugi de sine însăși. A făcut și alte tentative, însă nu a izbutit să „iasă la mal”.

Cine știe, poate că în această autoapreciere e nevoie de un ochi detașat, care să ocrotească de un spirit poate prea exigent produsul creator al unor căutări zbuciumate?

Reluasem firul discuției cu privire la amprenta etnică, or, pictura noastră este și o purtătoare a originii poporului pe care îl reprezintă, pe când există mostre de artă universală rupte de național, de anturajul specific:

– **Eleonora Romanescu:** Cred că noi nu cunoaștem acest anturaj, dar el există, uite-l, de pildă, pe R. Kent...

– **Nelly Harabara:** Considerați că artistul care se formează într-un mediu este nu numai influențat de acest mediu, ci și, oarecum, înlănțuit de el?

– **Eleonora Romanescu:** Da, mi-a venit în minte Salvador Dalí. El este foarte spaniol, dar trebuie să cunoști acea Spanie. Așa, absurdist cum este, el e profund spaniol.

– **Nelly Harabara:** Dar Picasso?

– **Eleonora Romanescu:** Picasso este universal. Dar Picasso este totodată și spaniol și francez.

– **Nelly Harabara:** Poate prin felul său de a se exprima exuberant, excentric... Brâncuși este profund român în creația sa.

– **Eleonora Romanescu:** Brâncuși este esențialul din tot ce a constituit arta românească.

– **Nelly Harabara:** Dar el a abstractizat totuși...

– **Eleonora Romanescu:** Da, el a făcut abstract, dar numai pe bază de artă populară, care există de milenii în acest areal. Existăm de două milenii pe acest pământ, cel puțin așa susține știința istorică, dar cred că și mai mult... Conform unor investigații științifice de dată recentă, această parte a Europei – România, Bulgaria, Iugoslavia – s-a dovedit a fi cu rădăcini mai adânci în cultură decât Mesopotamia. A fost găsită ceramică ce este mai veche decât exemplarele similare din cultura de pe teritoriul dintre Tigru și Eufrat. Așa încât au fost răsturnate unele valori și se consideră că cea mai veche cultură ar fi fost pe aceste meleaguri.

– **Nelly Harabara:** Poate că rădăcinile împlântate atât de adânc nu ne permit să ne rupem de ele și să zburăm cu simțirea spre alte spații, așa cum au făcut-o americanii, de pildă, făurindu-și o istorie nouă?

– **Eleonora Romanescu:** Ei sunt răsădiți parcă... E ca și cum ai răsădi o plantă în alt sol, așa mi se par americanii. S-a răsădit acolo o cultură de viță europeană și au făcut ce au făcut. De fapt, nu-i cunoaștem. Ar trebui să pleci în America, să stai un timp acolo ca să-ți dai seama ce viață duc ei. Însă, din ceea ce am văzut eu pe la expoziții și prin reproduceri, arta americană mi se pare implantată din Europa. Nu cunosc aproape nimic din ceea ce se face astăzi la ei, pentru că nu vedem expozițiile. Poate dacă mai vin pe la Moscova, dar nu te poți afla mereu acolo...

În lumina palidă a zilei de decembrie tablourile din atelier păreau niște ecrane magice, singurele în stare să-ți capteze întreaga ființă și să te transporte pe drumul unei imaginații neîntinate de cinism și trivialitate, departe de cotidianul obositor al acestei lumi bătrâne și încrâncenate. Un constant fior tineresc pulsează în picturile Eleonorei Romanescu („Primăvara”, „Peisaj rustic”, „Toamnă la Dolna”), de un ciudat efect salvator în fața gravității vieții sau a cataclismelor sociale și politice și care ne prinde la ideea unei nesperate reveniri la copilărie. Să fie această zvâcnire juvenilă într-un raport paradoxal cu personalitatea serioasă a artistei sau un suflet fragil ce este adăpostit de o demnitate imună față de atrocități?... Limbajul nu este pregătit pentru orice, spunea Goethe. Partea cea mai bună a convingerilor noastre nu poate fi prinsă în cuvinte.

Și, totuși, ce înseamnă procedarea la creație: un imbold estetic sau dorința de a da expresie plastică ideilor ce o preocupă? Gândurile îi vin în proces de lucru. Pictează, însă, pentru că este tulburată de viața și de natura înconjurătoare, e mereu tentată să ia pensula și culorile. Ce simte în fața unei lucrări finisate? E un joc de absurdități aici. Momentele de satisfacție sunt temporare. Uneori se poate dezice de o lucrare pe care o considerase până atunci reușită. Alteori se zbate mult cu vreun peisaj pentru ca în cele din urmă în atelier să-l întoarcă cu fața spre perete. Abia după ani de zile, când se mai schimbă viața, ne schimbăm și noi, lucrarea se prezintă în lumina unei alte valori.

Dar așa se întâmplă nu numai în cazul particular al unui artist, ci și în istoria artelor, în definitiv, căci timpul pune în funcțiune un mecanism de „cristalizare” a valorilor autentice. „E un domeniu de care nu trebuie să ne atingem – îmi răspunde artista. – În istoria artelor timpul le pune pe toate la locul lor. Ceea ce se face astăzi la noi e foarte problematic – poate să piară și să nu rămână nimic sau poate să rămână în istorie cel mai neașteptat artist.”

Unul din autoportretele Eleonorei Romanescu, în care luminile chipului galben-portocaliu se aflau într-o corespondență echilibrată cu verdele liniștitor al părului, îmi amintise, doar prin asociația coloristică a părului, de excentricitățile lui Baudelaire. „Dozarea culorilor poate fi comparată cu rezolvarea unei ecuații algebrice – fusese răspunsul la curiozitatea mea vizavi de motivele acelui verde. Observând un continuu semn de întrebare, pictorița fu mai explicită: „Culoarea aceasta am dedus-o pornind de la celelalte. Nimic nu se pierde și nimic nu este întâmplător. Dacă aici este un anumit număr de culori și nuanțe, dincolo trebuie să existe un răspuns logic. Nu

m-am gândit că voi face părul verde, dar așa mi-a ieșit la socoteală. Și fiindcă el ține de un tot întreg, se încadrează firesc, nu deranjează și nu trezește un sentiment de protest”.

De altfel, în arta contemporană o interesează mai mulți pictori colorişti, i-ar remarca în special pe plasticienii români și bulgari, creațiile lor fiind relativ cunoscute în acest spațiu geografic. Sigur, a avut idealuri din istoria artelor, însă a trebuit să înfrunte inerția influențelor. Avea uneori senzația că mâinile îi sunt trase în jos de niște haltere care o deposeau de iluzia zborului. Au trecut ani de muncă asiduă până a ajuns la libertatea de a-și exprima precis și clar gândurile prin opțiuni coloristice.

Când se afla la Moscova, era pasionată de școala olandeză, întorcându-se acasă, i-a „descoperit” pe plasticienii români sub raportul unor similitudini de vocabular, începând cu Grigorescu și Luchian. Abia prin anii '60, după ce vizitase Galeria Națională de la București, i s-au spulberat toate îndoielile, și-a dat seama ce are de făcut la ea acasă. Credea până atunci că nu este un pictor adevărat, că se macină în zadar. A avut surpriza să descifreze în sălile cu lucrările pictorilor interbelici gândurile și ideile care o preocupau și pe ea, dar care deocamdată nu-și găsiseră reprezentarea în imagine. Întorcându-se la Chișinău, și-a revizuit concepțiile anterioare și a luat-o de la început. Așa încât această „răsturnare” de idei s-a soldat deja în 1965 cu participarea la o expoziție la Montreal, apoi la Riga, în cadrul expoziției de artă moldovenească, cu renumita lucrare „Sărbătoare în sat”, penetrată de luminozitățile revalatoare ale unor esențe spirituale de sorginte populară.

În general, depistarea esențelor de mesaj într-o lucrare artistică nu mi se pare un gest tocmai plin de grațitudine față de creator. Și totuși artista nu este timorată în fața expansiunii artei comerciale care rezumă în majoritate experiențe de ordin formal, lipsite de tradiția „narațiunii” și a exaltării sufletești. Eleonora Romanescu și-a păstrat neștirbită entitatea artistică, sensibilizată la frumusețea și sublimul naturii înconjurătoare și vieții omenești, la „marile adevăruri evidente”, ar spune Aldous Huxley.

– **Nelly Harabara:** Ce vi se pare mai prețios în artă și ce vă repugnă mai mult la un creator?

– **Eleonora Romanescu:** Artistul nu trebuie să se piardă niciodată pe sine. Cel mai mare pericol îl prezintă morbul falsului și al nesincerității. E nevoie de o extraordinară interiorizare pentru ca să știi ce ai de făcut în artă, de autocontrol și de maximă sinceritate. Dar

pentru a fi sincer trebuie să înveți să-ți exprimi gândul prin mijloace corespunzătoare, să fii profesionist. În arta plastică nu e chiar ușor să fii sincer. Nu e greu să faci, a spus Corneliu Baba, e greu să te pui în starea de a face. Cu cât te îndepărtezi de această stare, cu atât devii mai fals.

– **Nelly Harabara:** Ce este pentru Dvs. creația: o profesiune sau o stare de spirit?

– **Eleonora Romanescu:** Și una, și alta. Starea de spirit te obligă să-ți ridici nivelul profesionist. Pictezi, pentru că nu poți să nu pictezi. E ceva care nu-ți dă pace nici măcar să dormi liniștit noaptea, te frământă mereu. Când fac o lucrare, nu mă gândesc la ceea ce o să zică spectatorul. Mă ghidează pornirile interioare. O va accepta sau nu spectatorul, e deja un factor care nu depinde întotdeauna de mine...

Și cum arta se deplasează tot mai evident spre periferia cercului de interese ale omului contemporan, la noi motivele fiind altele decât ale unor „occidentali dezabuzați” (și „ține mai curând de infiltrarea materialismului vulgar” – sugerează pictorița), m-am gândit că luxul unei contemplări estetice n-o fi el poate o necesitate vitală, dar o sfidare aruncată promiscuității agresive și trenei unor zile umiltoare o fi fiind cu siguranță. Așa încât acele intime răscoliri pe care mi le provocase viziunea romantică a unor „Nuci bătrâni”, a „Toamnei târzii” sau a „Peisajului de la Leușeni” abia dacă își mai mențineau legătura cu subiectul propriu-zis.

Discuția luă pe neobservate direcția lecturilor și a preferințelor literare...

– **Eleonora Romanescu:** Tolstoi privește minuțios lumea din jur, de la el învăț multe. Pe Dostoievski îl percep mai greu, îmi este oarecum străin... Și pe urmă el este sufletul adevărat al caracterului rus.

– **Nelly Harabara:** Dostoievski explorează zone apropiate de subconștient. Probabil că reflexele subconștientului își au rolul lor în procesul creator...

– **Eleonora Romanescu:** Pentru mine subconștientul e ceva abstract. Fără doar și poate că el există, însă eu pornesc în toate de la concret. Și când se fac tot felul de „abstractizări”, nu pot să cuprind cu mintea.

– **Nelly Harabara:** Dar și Dvs. abstractizați în creație.

– **Eleonora Romanescu:** Dar „abstractizez” concret totuși...

– **Nelly Harabara:** Ce părere aveți despre lucrările abstracționiștilor, să zicem?

– **Eleonora Romanescu:** Le accept atunci când sunt executate într-un colorit frumos. Și atunci când mișcă. Totuși, ele conțin un mesaj, trebuie să-l conțină. Există artă abstractă pe care o prețuiesc mult. Dar există de cele mai multe ori abstracționism din asta pe lângă care trec pe alături. Cum am ieșit din sală – l-am și uitat imediat. Pentru că din artă se face modă. Arta a fost întotdeauna influențată de modă. Și la noi, în Moldova, în sfârșit a ajuns libertatea de a abstractiza. E ceva acolo sau nu e, exprimă ceva sau nu exprimă – linii trase, pete, fără logică, fără sentiment. Așa cum în arta figurativă rareori întâlnești artă adevărată, tot așa și în abstracționism sunt puține opere de valoare.

În artă a fost mereu un șuvoi care curge. Din el nu rămân decât câteva nume. Dar fără acest șuvoi care curge pe alături nu ar fi putut să iasă la suprafață aceste câteva nume.

În Țările Baltice, de exemplu, a existat întotdeauna o academie de artă în care s-au format cadrele. La ei sunt mulți pictori, la noi, însă, doar 400. Și de aceea acolo, între acești mulți, sunt și artiști adevărați. În Lituania s-a format un climat artistic care influențează asupra culturii estetice a populației. Prin cantitate se ajunge la calitate.

– **Nelly Harabara:** Lituaniienii sunt un popor deosebit în această privință. La ei a existat întotdeauna un cult al esteticului.

– **Eleonora Romanescu:** Dar prin ce s-a format acest cult? Prin arta profesionistă. Iar la noi arta populară s-a aflat la un nivel net superior față de arta profesionistă. Poporul nostru este foarte dotat în acest sens.

– **Nelly Harabara:** Ar fi trebuit să depășim de mult nivelul, chiar și superior, al artei populare.

– **Eleonora Romanescu:** Nu, arta populară este artă populară. Ea își are viața sa în care nu trebuie să se amestece arta cultă. Mai avem mult până la forța de expresie a artei populare, ea este superioară fie și prin faptul că a ajuns să exprime esențialul.

– **Nelly Harabara:** Prin urmare, arta cultă se află în raport de inferioritate față de arta populară?

– **Eleonora Romanescu:** Cel puțin la noi așa e. Nu e vorba de amestecul de artă populară și kitsch, ci de adevărata artă populară. Să luăm, de exemplu, covorul nostru din sec. XVI-XVIII și vom vedea ce nivel de artă exista atunci.

De altfel, Muzeul de Studiere a Ținutului conține o colecție superbă de covoare.

– **Nelly Harabara:** Apropo de colecții. Unde sunt colecțiile

muzeelor noastre, de ce au fost ascunse de ochiul vizitatorului atâția ani?

– **Eleonora Romanescu:** La ora actuală muzeele noastre se află într-o delăsare totală. Muzeul de Artă Plastică dispune de o colecție solidă, dar nu are posibilitate să o expună, pentru că sălile de expoziție se află în reparație.

Mă gândeam că ar bine să fie expusă astăzi arta care s-a făcut la noi pe durata a patru decenii, adică începând cu anii '50. Ar fi foarte interesant pentru tineri, ei nu știu ce s-a făcut în Moldova în acei ani, sunt dezorientați, nu cunosc istoria formării noastre.

La o ultimă întrebare – a fost sau nu un obstacol în devenirea artistică faptul că e femeie – artista a zâmbit imprevizibil, trădându-și identitatea profund feminină. Nu a avut obstacole de acest ordin. E banal, însă e adevărat că arta cere sacrificii și o fidelitate absolută, căci este o persoană extrem de pretențioasă.

Și dacă a acceptat rigoarea acestor condiții inevitabile, plasticiana Eleonora Romanescu a fost răsplătită cu harul candorii sentimentale, care face posibilă preschimbarea unei imagini ordinare într-o desfășurare nebănuită și festivă pe suprafața pictată.

Să fie oare acesta secretul culorii purtătoare de lumină, atât de râvnit de artiști?

Nelly HARABARA,
Columna, 1992, Nr. 3, P. 36-40.

IPOSTAZELE VIETII, ALE CREAȚIEI

Eleonora Romanescu...

Identificăm acest nume cu irepetabilele priveliști ale plaiului nostru. Câmpii scăldate de soarele verii și pârguite de rod, văi și dealuri potopite de spectrul autumnal al culorilor, chipuri de oameni preocupați de eternele griji ale pământului, fundaluri adânci prelungindu-se până în zarea sinilie a infinitului... Și numaidecât în mijlocul lor – ea, artista. O văd sorbind cu nesaț spectacolele cromatice, desfășurate în fața ei, îi văd pensula alergând febril și fixând pe carton tainele naturii, surprinse doar de un ochi ager și o minte lucidă, taine pe care le va purta cu sine pretutindeni până le va aduce acasă ca mai târziu, în liniștea atelierului, să le revadă, să le selecteze și să conceapă din ele noi compoziții... Așa a fost întotdeauna, în toți anii de când și-a ales acest destin. Așa va fi mereu, căci nu există pentru Eleonora Romanescu o patimă mai mare decât aceea de a surprinde stările naturii, de a le însufleți, de a descoperi noi imagini ale plaiului nostru pentru înveșnicirea căruia își consacră zilele, anii, viața întreagă...

...Din istorie putem evoca mai multe cazuri când viața artistului s-a contopit într-un tot cu universul lui spiritual. Viața pictoriței Eleonora Romanescu constituie o frumoasă și totală dedare actului creator. De la cea mai fragedă vârstă (s-a născut la Leușeni, raionul Telenești) pictorița a fost furată de fiorul plăzmuirii, căruia i-a subordonat, pe parcursul anilor, toate forțele și aspirațiile. Înțelegând profund cuvintele lui E. Delacroix: „Ca să reușești într-o artă, trebuie s-o cultivi o viață întreagă”, Eleonora Romanescu a pornit la acest drum, îndemnată de misterioasa și, totodată, fascinanta lume a culorilor. Astăzi, ... după ce creația ei a fost apreciată cu Premiul de Stat al RSS Moldovenești, pictorița își amintește cu o deosebită simpatie de tatăl său care i-a fost primul îndrumător, de primii învățători de la Școala Republicană de Arte Plastice, oameni care i-au cultivat respectul și dragostea pentru artă. Călăuzită de îndemnul profesorilor și al sensibilității sale, pictorița a păstrat pe tot parcursul anilor dragoste pentru acest pământ înfloritor, pentru aceste meleaguri pe care le-a înveșnicit în pânze de o copleșitoare forță sugestivă.

Natura plaiului natal a fascinat-o oricând, în toate anotimpurile. Nu am putea face o delimitare concretă între perioadele anului pentru a deduce care dintre ele îi este mai drag. Primăvara o cucerește prin

forța generatoare, prin aburul de vitalitate al mugurilor, al ierbii, al frunzelor. Vara este anotimpul când sufletul pictoriței se lasă învăluit pe de-a întregul de sentimentul împlinirii. Ea pictează bogăția de subiecte sugerate de natură, de relațiile dintre oamenii care lucrează pământul. Toamna, cu focurile ei multicolore, o cheamă de pretutindeni pentru a înveșnici clipele de apus ale naturii, cu nostalgia trecerii ei în alt tărâm, dar, totodată, cu o mare speranță de a reveni. Iarna, însă, o fascinează albul, curățenia pământului, tăcerea naturii care odihnește pentru a-și relua în primăvară funcțiile sale eterne.

Eleonora Romanescu trăiește intens fiecare anotimp ca pe o nouă descoperire, bucurându-se pentru orice moment ce îi naște emoții, îi cheamă amintiri. Poate tocmai de aceea în ultimii ani a conceput un ciclu de pânze despre anotimpuri, fixând în ele relațiile sale sufletești cu timpul pe care îl trăim, cu bucuria împlinirilor, cu tristețea efemeră, cu gândurile și năzuințele spre bine ale omului. Ar fi prea puțin să spunem că pânzele din acest ciclu prezintă, pur și simplu, anotimpurile. Viața, în toată complexitatea ei, i-a solicitat pictoriței sondaje în interiorul sufletului și al lucrurilor și, având certitudinea că va reuși să ia în dezbateră anumite probleme ale vieții și existenței, ne invită la un dialog tacit cu ființa-ne, cu atitudinea noastră, poate nedefinită total uneori, față de natură, față de anumite stări și lucruri ce ni se par, sau ni s-au părut, pentru un moment neînsemnate. A fi un artist contemporan, înseamnă a lua în dezbateră prin arta sa marile probleme ale vremii. Nu ne-am prea ostenit mulți dintre noi să ne gândim că a tăia un copac înseamnă a lipsi de oxigen un anumit număr de oameni, a dezmlăștina o luncă înseamnă a o preface, în cele din urmă, într-un loc sterp. Eleonora Romanescu, ca și alți artiști plastici de la noi, a lansat prin ciclul de pânze „Omul și natura” un apel către noi toți acei ce afirmăm că natura trebuie ocrotită, dar care nu ne prea dăm silința să facem acest lucru. Este un apel către conștiința tuturor să nu ne întrecem cu propria-ne fantezie și elan. Natura are nevoie de prieteni adevărați. Pictorița sugerează această idee prin opera sa, chemând-ne astfel să nu rămânem indiferenți față de problema menținerii vieții pe pământ...

Atelierul Eleonorei Romanescu rămâne pentru mine un univers aparte, constituit din vii și vibrante melodii. Transpuse în pânze printr-un surprinzător și neobișnuit joc al culorilor, aceste melodii ale sufletului dezvăluie o lume a realităților noastre, redescoperită într-o nouă viziune și reîntrupată prin gesturi sigure de penel. Vederi panoramice cu dealuri și vii, cu păduri și câmpii, portrete de oameni

apropiați firii ei, pânze ce povestesc despre alte spații și dimensiuni ale pământului, locuri necunoscute privirilor noastre... Dar oriunde s-ar fi aflat Eleonora Romanescu, pe care meleaguri n-ar fi pășit, fie în Mongolia – țară neobișnuit de impresionantă prin pitorescul ei original, fie în țările Orientului Apropiat sau în Sudul Europei, de fiecare dată se întorcea acasă cu o înzecită dorință de a descoperi în peisajul Moldovei noi ipostaze, pe care le-a redat în neîntrecute și tulburătoare imagini poetice.

Cele mai multe lucrări ale pictoriței poartă amprenta locurilor natale. La Leușenii Teleneștilor Eleonora Romanescu revine ori de câte ori simte necesitatea de a picta natura. Acolo, între dealurile și văile natale, locuri care îi păstrează amprente pașilor și nostalgia amintirilor, pictorița trăiește plenitudinea contopirii totale cu natura. Anume acolo, în aerul neobișnuit și limpede al satului de baștină, a conceput cele mai reușite pânze care aveau să-i poarte numele departe de Moldova, în marile orașe ale Patriei, în multe țări ale lumii. Și „Plai natal”, și „Moldova însorită”, și „Ținuturi natale”, și „Turiști”, și „Moldova colhoznică”, și „Întoarcere la vatră”, și „Pace pe pământ”, și „Nuci bătrâni”, și „Toamnă în Moldova”, și „Sărbătoare în sat”, și „Patria mea”, și „Toamna în codru”, și zeci de alte opere își trag seva din aceste locuri scumpe și dragi sufletului. Aceste lucrări constituie o sinteză concisă a trăirilor sale. Le privești și sesizezi cum, de la o lucrare la alta, se conturează tot mai mult și prind rădăcini hotarele unei lumi simțite și zugrăvite printr-o viziune artistică originală, cum penelul artistei capătă tot mai multă siguranță, pânzele abundă de emotivitate, păstrând un dinamism continuu. Artista descoperă în fiecare din ele un joc fascinant de culori care le atribuie individualitate, le fac irepetabile. Ele trezesc în sufletul nostru gânduri, asociații ce depășesc de multe ori cadrul temei zugrăvite, ne fac să medităm asupra multitudinii de relații și aspecte ale vieții. Ne minunăm de împletirea armonioasă a culorilor, de vibrațiile lor interioare care ne trezesc sentimente de mândrie, pentru că suntem contemporani cu artista și trăim același timp de adevăr și speranțe...

Pictând, în temei, compoziții tematice și peisaje, Eleonora Romanescu acordă destulă atenție și portretisticii, naturii statice, graficii. În portrete autoarea pictează chipuri de oameni dragi, apropiați sufletului, chipuri de săteni, în fiecare din ele evidențiind frumusețea morală și spirituală a oamenilor. Unul dintre cele mai reușite este „Portretul mamei” – operă valoroasă, în care chipul drag

al mamei este surprins și zugrăvit în cea mai firească ipostază de trăire interioară. Pictorița a turnat în el tot focul sufletului, toată dragostea de fiică, deaceea, poate, chipul mamei pare că radiază lumină. Nu vom afla în pictura artistei prea multe portrete. Dar cele executate pot concura cu operele de seamă ale ei.

Lucrările grafice, în cea mai mare parte acuarele, redau crâmpes impresionante, culese de autoare în timpul nenumăratelor călătorii. Ochiul urmărește fermecătoarele priveliști, redate cu siguranță și cu un spirit ascuțit. E perioada de jocuri fantastice de culori în care respiră alte spații și dimensiuni: cele ale Mongoliei, ale Spaniei, ale Franței, ale României, ale țărilor din Orientul Apropiat. Iată crâmpes din țara cu amurguri sinilii și spații largi, cu orizonturi adânci și străveziul fără sfârșit („Drum în stepă”, „Munți lângă Ulan-Bator”, „Amurg”, „Sat în munți”...). Iată țara cu soare arzător, cu exotica ce te urmărește până în cele mai moderne centre urbane cu arhitectura seculară irepetabilă („Toledo”, „Valența”, „Port la Marea Mediterană”, „Țărani din Toledo...”).

În ultimii ani, Eleonora Romanescu apelează tot mai des la goblen, executând lucrări de o ținută plastică originală. Câteva din aceste opere („Prima zăpadă”, „Concertul în luncă”, „Ștefan-voevod” ș.a.) au fost prezentate la expoziții republicane, evidențiind încă o fațetă a vigurosului ei talent.

...Nu am notat aici, stimate cititor, prea multe denumiri de tablouri, de portrete și peisaje, de naturi statice, semnate de această pictoriță. Căci ce vor avea să ne vorbească numirile lor, dacă nu le-am privi? Ce sentimente vor provoca acele asemănătoare parcă, dar atât de irepetabile peisaje ale Moldovei, chiar dacă ar fi să le numim pe toate? Să nu vorbim prea mult de ele, ci să le privim cu ochiul sufletului, să le admirăm în tăcere și să ne bucurăm că sunt create de penelul unei minunate plasticiene, care este Eleonora Romanescu.

Vlad ZBÂRCIOG.

*Ipostazele vieții, ale creației // Vlad Zbârciog
Vămi pentru valorile sufletului. – Chișinău, 1989. P. 100-105.*

APRECIERI, OPINII, SUGESTII

...Am căutat cu timpul să-mi reduc paleta la două-trei culori și să scot totul din ele. Dacă îmi trebuie să zvâcnească culoarea, găsesc eu cum să o fac să zvâcnească.

...Țin minte că printre acele mici lucrări de pictură (aveau acasă pictura profesionistă, semnată de pictorul Remer), era o lucrare cu niște depărtări violete. Eu mă uitam și mă întrebam, în mintea mea de copilă: unde vede el în natură culoarea violetă?... Odată, în timp ce lucram cu părinții în câmp, la legat snopi, mi-am aruncat ochii în zare și am văzut lanul de grâu cu depărtări violete. „Violet în natură!” Așa m-am bucurat. Cum de nu-l vedeam până acuma...

...Am fost și rămân de părerea, că a înveșnici natura în imagini plastice este egal cu a picta portretul unei ființe umane. Natura pentru mine este un model de veșnică admirație în fața căruia îmi verific potențialul creator...

Eleonora ROMANESCU

...Pictorița Eleonora Romanescu a cules culorile cu oglinzile ochilor; cu bătăile inimii, cu dragostea tainică pentru ele, care o poartă mereu în suflet și ne-a făcut-o un al nostru, al tuturor și nu numai al nostru, ci și al celor în lume, unde pânzele dumneaei sunt vizionate în numeroase orașe din: Irak, Japonia, Mongolia, România, Polonia, Ungaria, Bulgaria, Canada și SUA. Astfel, pânzele pictoriței călătoresc pe meridianele planetei, purtând ca niște oglinzi multicolore, sufletul Moldovei, de ieri și de azi și de mâine – republica, oamenii, belșugul, speranțele.

Anatol CIOCANU

Eleonora Romanescu se înscrie cu cinste în rândul coloriştilor basarabeni dar și universalii, peisajele, portretele, naturile statice sunt tot atâtea probleme subtile de culoare, analize și juxtapuneri de nuanțe care, în ansamblul lor, se compun și se organizează într-o pledoarie ce demonstrează limpede, cald și insistent, specificul țării sale.

Există o zguduitoare abdicare de la orice orgoliu, o penitență magnific dirijată, către ceea ce înseamnă prețuirea doar a valorii intrinseci a sufletului uman, care este, ori tinde să fie, atât cât poate el mai mult, lumină. Triumf asupra sa însăși ca în orice martiriu, arta sacrificială și arde. Eleonora Romanescu a cunoscut această filozofie

a vieții și i s-a supus. Pictura artistei a fost și va rămâne pentru ea singurul mod de a exista.

Eugenia FLORESCU

Prin trăirea intensă, prin pasiunea sa, pictorița a descoperit realitatea dincolo de aparențe, unde nu se poate pătrunde decât cu sufletul; construindu-și astfel o lume proprie în întâlnirile cu natura, ea și-a păstrat deplina libertate în actul de creație ce exprimă zbuciumul său sufletească. Am putea spune că subiectele nu mai sunt aceleași, realitatea fiind depășită, spiritul ei le-a creat pentru a doua oară, le-a transmis însușirile ei, le-a învăluit în sensibilitatea ei, în poezia ei tainică ce le reînvie pe pânză.

Eugenia FLORESCU

„...O afinitate sufletească cu cromatica și ritmurile compoziționale ale artei populare o mărturisesc lucrările Eleonorei Romanescu. În pânza „Sărbătoare în sat” (1965), îmbinând pictura de gen și peisajul, pictorița reconstituie plastic unitatea dintre om și natură. Ca și meșterul popular, E. Romanescu distanțează actualitatea de tot ce-i trecător, efemer. Ea privește la evenimentele vieții de la distanță, reținând însă esențialul. În intensitatea sporită a culorilor, în tratarea formelor și în aplicarea principiului „covorului” se simt influențele benefice ale tradițiilor artistice populare...”

„...În compozițiile Eleonorei Romanescu, peisajul capătă o importanță deosebită, adesea concurând cu compoziția tematică în tratarea temelor de răsădit social și istoric. ...În compoziția „Pregătiri pentru întâmpinarea eroilor” narațiunea este privilegiată, iar peisajul vine s-o întregască. Scenele de gen din prim-plan sunt create cu mare spirit de observație. Dispoziția sărbătorească este subliniată și de peisajul care nu-i pur și simplu un decor convențional, ci un cadru activ, un acompaniament esențial al temei de gen...”

Eleonora BRIGALDA-BARBAS

...O văd sorbind cu nesaț spectacolele cromatice, desfășurate în fața ei, îi văd pensula alergând febril și fixând pe carton tainele naturii, surprinse doar de un ochi ager și o minte lucidă, taine pe care le va purta cu sine pretutindeni până le va aduce acasă ca mai târziu, în liniștea atelierului, să le revadă, să le selecteze și să conceapă din ele noi compoziții... Așa a fost întotdeauna, în toți anii de când și-a ales acest destin. Așa va fi mereu, căci nu există pentru

---

Eleonora Romanescu o patimă mai mare decât cea de a surprinde stările naturii, de a le însufleți, de a descoperi noi imagini ale plaiului nostru pentru înveșnicirea căruia își consacră zilele, anii, viața întreagă...

Vlad ZBÂRCIOG

„...Dintr-un concept artistic ereditar sau, poate, coagulat de pe urma contactului direct cu priveliștile plaiului, Eleonora Romanescu a avut totdeauna părerea, că grafica trebuie să vină pe retina spectatorului cu un bagaj descriptiv. Artistul, care ține la capacitățile emoționale și informative ale bagajului descriptiv, are un deosebit respect pentru expresivitatea formelor. La rândul ei, expresivitatea formelor are menirea de a agita puterea muzicală a cadrelor, precum și semnificația lor umanistă. Așa se face, că linogravurile „Casă între salcâmi”, „La adunare”, „Salcâmi bătrâni”, pictorița, care lucra pe atunci în maniera clarobscurului clasicist, le crease cu scopul de a-și clarifica ce-i de făcut în... pictura în ulei.”

„...Un peisaj contemporan este un miracol al naturii, dar tot el, peisajul contemporan mai este și un atribut al dezvoltării omului în imensitatea cosmică a frumuseților simple... În „Sara pe deal”, „Invitație la nuntă”, „Zi de sărbătoare” casele și pomii, oamenii și norii, localitățile cu amănuntele lor obișnuite, tot, ce prezintă autoarea în aceste compoziții – constituie faze muzicale ale naturii, dornice de atitudinea grijulie a omului”

Mihai CLIMA

...Cea mai mare bucurie și împlinire pentru Eleonora Romanescu nu sunt premiile, ci picturile care îi reușesc. La cei 87 de ani ai săi, este admirabilă pentru forța de creație pe care o manifestă, pentru luciditatea și rafinamentul cu care pătrunde în esența lucrurilor și le povestește, pentru bunul său simț.

Aurelia BORZIN

TABEL CRONOLOGIC

1926

Eleonora Romanescu s-a născut la 26 aprilie la Leușeni, județul Orhei, România.

1930-1940

Anii grei de copilărie ai pictoriței, din timpul lucrărilor agricole din Leușeni.

1944

Familia Romanescu s-a refugiat în România, dar în scurt timp se întoarce înapoi.

1945-1949

Studiile la Colegiul Republican de Arte Plastice „Al. Plămădeală”, (fosta Școală Republicană de Arte I. Repin), clasele profesorilor Radion A. Gabrikov, Ivan. Iac. Hazov.

1949-1955

Lucrează în calitate de profesor de desen la Școala Pedagogică din Orhei.

1954

Își începe cariera exponistică (naturi statice), participând la Expoziția Republicană a tinerilor artiști plastici.

1955-1957

Frecventează cursurile de restaurare – pictură în cadrul Atelierelor Centrale de Stat „I. Grabari” or. Moscova, Federația Rusă. (Всероссийский художественный научно-реставрационный центр имени И. Э. Грабаря).

1957-1972

Lucrează în calitate de custode principal, apoi ca pictor-restaurator la Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău.

1958

Devine membru titular al Uniunii Artiștilor Plastici din fosta RSSM.

1959

Începând din acest an, participă la toate expozițiile republicane organizate de UAP din Republica Moldova.

1960

Debutează ca pictor cu tabloul „Șezătoare”.

În anii în care se ducea lupta împotriva religiei, a restaurat la Mănăstirea Răciula mai multe icoane, salvate de săteni din foc.

1965

Este membru al Consiliului Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova.

1969-1984

Activează în calitate de profesor la Școala Republicană Medie-Specială de Arte Plastice din Chișinău.

1970

A fost distinsă cu ordinul „Insigna de onoare”.

1976

Decernarea Premiului de Stat „Maestru Emerit al Artei al RSSM” pentru ciclul „Meleag natal”.

1986

Artist al Poporului din Republica Moldova.

1996

Ordinul Republicii, Premiul Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova.

2005

I se acordă Premiul „Iurie Matei”.

2006

13 aprilie – Expoziție personală, organizată cu prilejul jubileului de 80 de ani, la Centrul expozițional „Constantin Brâncuși”.

Cetățean de Onoare a raionului Telenești.

Școlii medii din satul de baștină, Leușeni, i se decernează numele Eleonorei Romanescu. Eleonora Romanescu, organizează o Sală

de expoziții permanente și donează școlii 44 de lucrări din colecția personală.

2013

Premiul Național al Republicii Moldova pentru realizări în cultură și artă.

ACTIVITATEA ARTISTICĂ

EXPOZIȚII SOLO

1973, 1976, 1986, 1996 – Chișinău

1973 – Odessa, Ucraina

1975 – Suhumi, Georgia

1979 – Novosibirsk, Federația Rusă

1992 – Constanța, București, România

1996 – Sala „Constantin Brâncuși”, Palatul Parlamentului, București

EXPOZIȚII DE GRUP

1959 – expoziții organizate de Ministerul Culturii, UAP și alte organizații

1968 – Montreal, Canada

1969 – București, Oradea, România

1980 – Sofia, Bulgaria; Ulan-Bator, Mongolia; Damasc, Siria

1983 – Moscova

1984 – Lvov, Ucraina

1992-1994 – Bacău, România

TABERE DE CREAȚIE

1960 – Lituania, Palanga

1963 – URSS, Senej

1965 – Letonia, Maiolli

1972, 1980 – Ucraina, Gurzuf

1972 – Mongolia, Ulan-Bator

1979 – România, București, Sibiu

1992 – România, Nicula

1993 – România, Tescani

1995 – România, Galați

OPERA

OPERELE CE FAC PARTE DIN PATRIMONIUL MUZEELOR ȘI GALERIILOR DIN MOLDOVA

Muzeul Național de Artă al Moldovei

1950

1. Mulgătoarea Maleandra V. 1950. Ulei, carton. 70 x 52
2. Palanga. 1950. Ulei, carton. 46 x 32

1959

3. Parc. Palanca. 1959. Ulei, carton. 47,2 x 32
4. Pictorul Igor Vieru. 1959. Ulei, carton. 42 x 31

1960

5. Dochia. 1960. Ulei, carton. 69,4 x 48,7

1963

6. Drum peste pod. 1963. Ulei, carton. 49,5 x 69

1966

7. Case la Palanga. 1966. Ulei, carton. 47,5 x 69,5
8. Peisaj moldav. 1966. Ulei, pânză. 50 x 70

1967

9. La baștină. 1967. Ulei, pânză. 99 x 140
10. Sara pe deal. 1967. Ulei, pânză. 99 x 140

1968

11. Chemați de dor. 1968. Ulei, pânză. 121 x 178
12. Contrast de culori. 1968. Ulei, carton. 50 x 78,5
13. Meleag natal. 1968. Ulei, pânză. 150 x 170
14. Pădurea de la Leușeni. 1968. Ulei, carton. 50 x 85
15. Sărbătoare în sat. 1968. Ulei, pânză. 133 x 175
16. Toamna târzie. 1968. Ulei, pânză. 52 x 85

1970

17. Peisaj din Crimeea. Vii în Crimeea. 1970. Ulei, pânză. 77 x 100

1971

18. Armenia. 1971. Ulei, pânză. 97 x 131
19. Pământ natal. 1971. Ulei, pânză. 110 x 225
20. Primăvara în Codri. 1971. Ulei, pânză. 67 x 80
21. Turiștii. 1971. Ulei, pânză. 122 x 167

1972

22. Ararat. 1972. Ulei, pânză. 102 x 135
23. În Mongolia. 1972. Ulei, pânză. 67,2 x 91
24. Meleag moldav. 1972. Ulei, pânză. 98 x 136
25. Peisaj din Armenia. 1972. Ulei, pânză. 120 x 165

1974

26. Fabrica de vinuri. 1974. Ulei, pânză. 134 x 210

1975

27. Ileana, fata în galben. 1975. Ulei, carton. 49,2 x 35,2
28. Pregătire pentru întâlnire. 1975. Ulei, pânză. 147 x 239

1976

29. Podgorii, 1976, Ulei, pânză. 52 x 85

1978

30. Peisaj cu grâne coapte. 1978. Ulei, carton. 49,5 x 69,7
31. Șeful pichetului de grăniceri Ungheni – căpitanul Egorov V.
1978. Ulei, pânză. 100 x 80

1980

32. Casă între falnici arbori (În codru). 1980. Ulei, pânză. 90 x 129
33. Iarnă. 1980. Ulei, pânză. 100 x 157
34. Legendă. 1980. Ulei, pânză. 102 x 140
35. Toamnă. 1980. Ulei, carton. 50 x 70
36. Primăvară. 1980. Ulei, pânză. 71,8 x 56,2
37. Toamnă. 1980. Ulei, pânză. 100 x 15
38. Vară. 1980. Ulei, pânză. 100 x 140

1981

39. La izvorul din străbuni. 1981 Ulei, pânză 98 x 74,5
40. Peisaj la Nistru. 1981 Ulei, pânză 80,0 x 70,0

1982

41. Combinatul de mătase. 1982. Ulei, pânză. 120 x 155
42. Meri bătrâni. 1982. Ulei, pânză. 100 x 104

1983

43. Omul și pădurea. 1983. Ulei, pânză. 141 x 100

1984

44. Pământ moldovenesc. 1984. Ulei, pânză. 117 x 217

1985

45. Peisaj în gamă gri. 1985 Ulei, carton. 34 x 49
46. Toamna târzie. 1985. Ulei, pânză. 115 x 155

1985-1989

47. Deal la Dolna (Amurgul toamnei). 1985-1989. Ulei, pânză. 72 x 145

1986

48. Arșiță la Nistru. 1986. Ulei, pânză. 88 x 117
49. Toamna târzie. 1986. Ulei, pânză. 90 x 143

1987

50. De pe înălțimi de dealuri. 1987. Ulei, pânză. 100 x 165
51. Meleag Leușănean. 1987. Ulei, pânză. 45 x 65
52. Peisaj. 1987. Ulei, carton. 69 x 107
53. Peisaj subcarpatin. 1987. Ulei, pânză. 69 x 100

1988

54. După scrisoarea a III-a de Mihai Eminescu. 1988. Ulei, pânză.
81 x 73,5

1989

55. Deal Leușenian. 1989 Ulei, carton 50 x 79,5
56. Vara la Leușeni. 1989. Ulei, pânză. 70 x 80

1989-1990

57. Primăvara. 1989-1990. Ulei, pânză. 94 x 128

1990

58. Biserica din Negrovăți. 1990. Ulei, carton. 60 x 80

59. Ferigă. 1990. Ulei, pânză. 73 x 81
60. În parc. 1990. Ulei, pânză. 53 x 78
61. Peisaj cu flori de munte. 1990. Ulei, pânză. 96 x 125
62. Peisaj la Vorniceni. 1970. Ulei, pânză. 54 x 67,8 m

1991

63. Autoportret. 1991. Ulei, carton. 50 x 34,8
64. Fântână cu cumpănă. 1991. Ulei, pânză. 81,5 x 61
65. Sat în Carpați. 1991. Ulei, pânză. 82 x 79
66. Tristețe. 1991. Ulei, pânză. 80 x 116
67. Tristețe. 1991. Ulei, pânză. 90 x 110
68. Zi de Paște. 1991. Ulei, pânză. 65 x 83

1992

69. Sub pădure. 1992. Ulei, pânză. 53,5 x 65,5

1993

70. Case la Constanța. 1993. Ulei, pânză. 65 x 93
71. Nicula. Ușă de biserică. 1993. Ulei, pânză. 90 x 123
72. Peisaj în Codru. 1993. Ulei, pânză. 40 x 50
73. Primăvara la Râșca. 1993. Ulei, pânză. 50 x 70

1994

74. Mal de râu în Carpați (În Carpații nordici). 1994. Ulei, pânză.
84 x 100

1995

75. Meleag Carpatin. 1995. Ulei, pânză.
76. Sub răcoarea cerului. 1995. Ulei, pânză. 65 x 92,5

1997

77. Toamnă, ultimul zvâcnet. 1997. Ulei, pânză

1998

78. Casa pădurarului. 1998. Ulei, pânză. 87 x 114,5
79. Crini. 1998. Ulei, pânză. 65 x 52

1998-2001

80. Primăvară. 1998-2001. Ulei, pânză. 91 x 116

1999

81. Îngândurare. 1999. Ulei, pânză. 75 x 109
82. Peisaj la Leușeni (Căările copilăriei). 1999. Ulei, pânză. 53,2 x 92,3
83. Spațiu pădurean. 1999. Ulei, pânză. 80 x 116
84. Stânci la Gurzuf. 1999. 50 x 45

2003

85. Peisaj codrean. 2003. Ulei, pânză. 72,5 x 91
86. Turn medieval. Iași. 2003. Ulei, pânză. 79 x 61

2005

87. În parcul albastru. 2005. Ulei, pânză. 54 x 78
88. Meleag basarabean. 2005. Ulei, pânză. 74,5 x 99,5

2006

89. Nuanțe de galben. 2006. Ulei, pânză. 60 x 60

2007

90. Bucuria primăverii. 2007. Ulei, pânză. 65 x 92,5
91. Dimineața la Olănești. 2007. Ulei, pânză. 60 x 65
92. În parcul sectorului Râșcani. Sub arbori. 2007. 70 x 100
93. Puntea. 2007. Ulei, pânză. 93 x 73

2008

94. Flori de toamnă. 2008. Ulei, pânză. 70 x 60,2
95. La margine de codru (Poiană la Sadova). 2008. Ulei, pânză. 71,5 x 99,5

2009

96. Lac la Sadova. 2009. Ulei, pânză. 64 x 73
97. Patimi după Sf. Evanghelistul Matei. 2009. Ulei, pânză. 117 x 135
98. După o zi de muncă. Ulei, pânză. 2009. 108 x 210
99. Primăvara în Codru. Ulei, carton. 2009. 48x77,7
100. Primăvara în floare. Ulei, pânză. 2009. 60 x 78
101. Plopi pe mal de lac. Răciula. Ulei, pânză. 2009. 81,5 x 97,5
102. În satul Răciula. Ulei, pânză. 2009. 68 x 97,5
103. Peisaj la Nistru. Ulei, carton. 2009. 46 x 79,2
104. „Ștefan cel Mare și Sfânt”. Macrame. 2009.

**FONDUL PLASTIC AL UNIUNII ARTIȘTILOR PLASTICI
DIN REPUBLICA MOLDOVA**

1965

105. La făcut sarmale. Hârtie, monotip. 45 x 60

1971

106. Peisaj din codri. Ulei, pânză. 100 x 156

1974

107. Invitație la nuntă. Ulei, pânză. 100 x 140

Muzeul Literaturii Române „M. Kogălniceanu”

108. „Ștefan cel Mare și Sfânt”. Macrame

109. Portretul scriitoarei Ploaie (Raisa Lungu-Ploaie). Ulei,
pânză. 40x50

110. Portretul poetei Călina Trifan. Ulei, pânză. 40x50

Galeria de Arte Plastice din Bender

1973

111. Drumuri. Ulei, pânză. 100x192

1977

112. Amurg. Ulei, pânză. 50x70

113. Chișinăul contemporan. Ulei, pânză. 169x164

Biblioteca Națională a Republicii Moldova

1992

114. Prima Tipografie (de pe lângă biserica „Trei Ierarhi” din
Iași). Ulei, pânză

**OPERELE CE FAC PARTE DIN PATRIMONIUL
MUZEELOR ȘI GALERIILOR DE ARTĂ DIN ROMÂNIA**

**Sala de Expoziții a Camerei Deputaților a Parlamentului
Român**

115. Casă bătrânească. Ulei, pânză. 62x52

- * Muzeul de Artă din Cluj-Napoca
- * Muzeul de Artă din Constanța

**OPERELE CE FAC PARTE DIN PATRIMONIUL
MUZEELOR ȘI GALERIILOR DE ARTĂ DIN RUSIA**

Muzeul de Artă din Moscova

116. La izvor

117. Peisaj cu fântână

Galeria de Arte Plastice din Novosibirsk

1977

118. Toamnă la Dolna. Ulei, pânză. 98x120

*** OPERELE CE FAC PARTE DIN PATRIMONIUL
MUZEELOR ȘI GALERIILOR DE ARTĂ DIN UCRAINA,
KIEV**

*** OPERELE CE FAC PARTE DIN PATRIMONIUL
MUZEELOR ȘI GALERIILOR DE ARTĂ DIN TADJIKISTAN,
DUȘAMBE**

---

* nu se cunosc denumirile lucrărilor, semnate de Eleonora Romanescu, care se află în aceste muzee.

EXPOZIȚII. CATALOAGE

Expoziții personale și de grup

119. Республиканская художественная выставка посвященная 40-летию Великой Октябрьской социалистической революции. Живопись. Графика. Скульптура. Декоративно-прикладное искусство : Каталог. – Кишинев, 1957.

Din conț.: **Жанровая сцена.** К., м. 40x30

Голова негра. К., м. 20x15

Этюд. К., м. 35x25

Этюд. К., м. 30x20

120. Выставка живописи, скульптуры, графики и декоративно-прикладного искусства, посвященная XXI съезду КПСС: Каталог. – Кишинев, 1959.

Din conț.: **Портрет бригадира к-за „Кодрул”, села Леушены Теленештского р-на Николаева Д. А. Х., м. 56x72**

Портрет заслуж. учительницы МССР Матура О.П. Х., м. 60x74

121. Выставка изобразительного искусства Молдавии посвященная Декаде молдавского искусства и литературы в Москве: Каталог. – Москва, 1960.

Din conț.: **Голова девушки.** Х., м. 28x31

Пейзаж. Этюд. Х., м. 33x47

„La șezătoare” Посиделки. Х., м. 150x124

122. Республиканская художественная выставка „Семилетка в действии”: Каталог. – Кишинев, 1962.

Din conț.: **Баржи.** Линограв. 26x50

На собрание. Монотипия. 55x49

123. Выставка произведений художников Молдавской ССР : Каталог. – Кишинев – Таллин, 1963.

Din conț.: **В молдавском селе.** 1962. Монотипия. 55x41

Пейзаж. 1962. Монотипия. 60x45

124. Республиканская художественная выставка „Семилетка

в действии” : Каталог. – Кишинев : Картя молдовенеаскэ, 1965.

Din conț.: **После трудового дня.** Х., м. 40x47

125. Юбилейная республиканская художественная выставка к 40-летию республики и Коммунистической партии Молдавии. 1924-1964 : Каталог. – Кишинев : Картя молдовенеаскэ, 1965.

Din conț.: **Скирды.** 1963. Х., м. 70x180

Пейзаж. 1964. Х., м. 50x70

Винпункт. 1964. Монотипия. 62x46

НоктюРН. 1964. Монотипия. 48x40

126. Республиканская художественная выставка „На страже мира”.

Живопись. Скульптура. Графика : Каталог. – Кишинев : Картя молдовенеаскэ, 1966.

Din conț.: **У могилы неизвестного героя.** 1965.

Линогравюра. 54x74

У границы. 1965. Линогравюра. 42x65

127. Всесоюзная юбилейная художественная выставка „50 лет Советской власти”. Украинская ССР. Белорусская ССР. Молдавская ССР : Каталог. – Москва : Советский художник, 1967.

Din conț.: **Праздничный день.** 1966. Х., м. 120x170

Вечер на холме. 1967. Х., м. 100x140

128. Выставка произведений художников – женщин, посвященная Международному женскому дню – 8 Марта. – Кишинев, 1969.

Din conț.: **В окрестностях Лозова.** Х., м. 110x144

Молдавский пейзаж. Х., м. 94x150

Памятники старины. Бум., пастель.

31x42; 31x42; 42x31

129. Передвижная выставка изобразительного искусства Молдавии. Живопись. Скульптура. Графика : Каталог. – Кишинев, 1969.

Din conț.: **Родные края.** 1968. Х., м. 135x204

Праздничный день. 1966. Х., м. 120x170

130. Передвижная выставка произведений художников Молдавии. Живопись. Скульптура. Графика : Каталог. – Кишинев, 1969. Din conf.: **Вечер на холме.** 1966. X., м. 50x70

131. Юбилейная выставка изобразительного искусства Молдавской ССР, посвященная 50-летию Великой Октябрьской социалистической революции : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1969.

Din conf.: **Праздничный день.** 1966. X., м. 120x170
Под вечер. 1966. К., м. 50x70
Вечер на холме. 1967. X., м. 100x140
Натюрморт. 1967. X., м. 80x90
Цветы цикория. 1967. К., м. 70x80

132. Республиканская художественная выставка произведений изобразительного искусства Молдавской ССР, посвященная 50-летию Советской армии. Живопись. Скульптура. Графика : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1970.

Din conf.: **На родину.** 1967-1968. X., м. 96x140
По местам боев. 1968. X., м. 100x40
У могилы неизвестного героя. 1965. Линогр. 74x93

133. Выставка произведений художников Молдавии. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративное искусство: Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1970.

Din conf.: **Родные края.** 1968. X., м. 135x204
Добро пожаловать. 1969. X., м. 140x170

134. Республиканская художественная выставка посвященная 50-летию ВЛКСМ. Живопись. Графика. Скульптура. Прикладное искусство : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1970.

Din conf.: **Родные края.** 1968. X., м. 135x204
Холмы. 1968. X., м. 135x160

135. Изобразительное искусство Молдавской ССР. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративное искусство / Дни культуры Советской Молдавии в Армянской ССР : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1971.

Din conf.: **Праздничный день.** 1966. X., м. 120x170.
Колхозная Молдавия. 1969. X., м. 128x192.
Пейзаж. 1969. X., м. 100x158

Добро пожаловать. 1969. X., м. 140x170

136. Юбилейная республиканская выставка изобразительного искусства Молдавской ССР, посвященная 25-летию победы в Великой Отечественной войне. – Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1971.

Din conț.: **Партизанские Кодры.** 1970. X., м. 99x154

137. Юбилейная республиканская художественная выставка посвященная 100-летию со дня рождения Владимира Ильича Ленина : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1971.

Din conț.: **Праздничный день.** 1966. X., м. 120x170.

Колхозная Молдавия. 1969. X., м. 128x192.

Пейзаж. 1969. X., м. 100x158

Добро пожаловать. 1969. X., м. 140x170

138. Expoziția republicană „Cultura fizică și sportul în arta plastică”. Pictură. Sculptură. Grafică. Artă decorativă = Республиканская выставка „Физическая культура и спорт в изобразительном искусстве”. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративное искусство : Catalog. – Chișinău : Timpul, 1972.

Din conț.: **Turiștii.** 1971. P., u. 122x167

Stadionul în noul microraión. 1971. P., u. 99x210

139. Выставка произведений художников Молдавской ССР, посвященная 50-летию образования СССР. Живопись. Скульптура. Графика : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1972.

Din conț.: **По местам боев.** 1968. X., м. 100x150

140. Республиканская художественная выставка посвященная XIII съезду КПМ и XXIV съезду КПСС : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1972.

Din conț.: **Вечер на холме.** 1967. X., м. 138x110

Колхозная Молдавия. 1970. X., м. 120x190

141. Expoziția republicană de artă „Pământul și oamenii”, consacrată semicentenarului formării Uniunii RSS. Artă plastică, sculptură, grafică, artă decorativă = Республиканская художественная выставка „Земля и люди”, посвященная 50-летию Союза ССР. Живопись, скульптура, графика, декоративно-прикладное искусство : Catalog. – Chișinău : Timpul, 1973.

Din conț.: **Eliberarea.** 1970. P., u. 170x150
Pământul nostru. 1971. P., u. 110x225
Arătură de toamnă. 1971. P., u. 120x192
Trecătoarea de la Gorni (Armenia). 1971. P., u. 97x131

142. Expoziția republicană de artă, „Uniunea RSS – Patria noastră”, consacrată jubileului de 50 de ani a Uniunii RSS. Pictură. Sculptură. Grafică. Artă decorativă = Республиканская художественная выставка „СССР – наша Родина”, посвященная 50-летию СССР. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративно-прикладное искусство : Catalog. – Chișinău : Timpul, 1973.

Din conț.: **Arai.** 1972. P., u. 80x115
Ararat. 1972. P., u. 102x136
Livezi tinere. 1972. P., u. 103x208
Peisaj din Țahcadzore. 1972. P., u. 120x165

143. Передвижная выставка произведений художников Молдавии, посвященная 50-летию СССР. Живопись. Скульптура. Графика : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1973.

Din conț.: **На Родину.** 1969. X., м. 100x150
Наша земля. 1971. X., м. 110x225

144. Республиканская художественная выставка „На страже Родины”. Живопись. Скульптура. Графика : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1974.

Din conț.: **На заставе.** 1973. X., м. 120x140

145. Первая республиканская выставка рисунка : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1975.

Din conț.: **Женщины.** 1967. Б., фл. 28x38,5
Сбор урожая. 1967. Б., фл. 23,4x31; 20x28,4
Старый двор в Клайпеде. 1968. Б., фл. 57,5x39,5

146. Всесоюзная художественная выставка „30 лет Победы Советского Союза в Великой Отечественной войне 1945-1975” : Каталог. – Москва : Советский художник, 1975.

Din conț.: **Подготовка к встрече победителей.**
1975. X., м. 147x239

---

147. Arta plastică a Moldovei Sovietice. Pictură. Sculptură. Grafică. Artă aplicată decorativă. – Chișinău : Timpul, 1976.

Din conț.: **Fabrica de vinuri „Moldova înflorită”**

148. Expoziția creațiilor artiștilor plastici consacrată aniversării a 30-a de la eliberarea Moldovei sovietice de sub cotropirea fasciștilor germani : Catalog. – Chișinău : Timpul, 1976.

Din conț.: **Pe urmele luptelor.** 1967. P., u. 100x140

149. Выставка изобразительного искусства, посвященная 50-летию Краснознаменного Западного пограничного округа. – Каталог. – Кишинев: Тимпул, 1976.

Din conț.: **На заставе.** 1973. X., м. 114x128,5

К могиле героя. 1965. Цв. линограв. 54x74

150. Expoziția republicană de artă „30 de ani de la Marea Biruință” = Республиканская художественная выставка „30 лет Великой Победы”. Живопись, скульптура, графика, декоративно-прикладное искусство : Catalog. – Chișinău : Timpul, 1977.

Din conț.: **Pe locurile luptelor.** 1967. P., u. 100x140

151. E. Romanescu. Expoziția creațiilor : Catalog / Direcția Panoramelor și Expozițiilor de artă ; alcăt.: Margareta Neamțu. – Chișinău: Timpul, 1978. – 103 expon.

152. Expoziția republicană de artă plastică „Slavă muncii”. Pictură, sculptură, grafică, artă aplicată decorativă = Республиканская художественная выставка „Слава труду”. Живопись, скульптура, графика, декоративно-прикладное искусство : Catalog. – Chișinău: Timpul, 1978.

Din conț.: **Primăvara cultivatorilor de tutun.**

1975. P., u. 136x163

Drumuri. 1975. P., u. 100x185

153. Вторая республиканская выставка произведений художников-женщин, посвященная Международному году женщины : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1978.

Din conț.: **Осенняя пахота.** 1971. X., м. 120x190

Пейзаж. 1974. X., м. 62x86

Утро в кодрах. 1975. X., м. 73x113

Портрет мальчика. 1975. X., м. 48x33

Портрет матери. 1975. X., м. 126x98

154. Expoziția jubiliară republicană de artă, consacrată jubileului de 60 de ani al Marelui Octombrie „Pe calea leninistă”. Pictură, grafică, sculptură, artă decorativă aplicată = Юбилейная республиканская художественная выставка к 60-летию Великого Октября „По ленинскому пути”. Живопись, графика, скульптура, декоративно-прикладное искусство : Catalog. – Chișinău : Timpul, 1979.

Din conț.: **Chișinăul contemporan.** 1977. P., u. 169x164

Convorbire intimă. 1977. P., u. 164x169

155. Выставка произведений художников Молдавии. Живопись. Скульптура : Каталог. – Москва : Советский художник, 1981.

156. Третья республиканская выставка произведений преподавателей художественных школ и учебных заведений Молдавии. Живопись. Графика. Скульптура. Декоративно-прикладное искусство : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1981.

Din conț.: **Портрет мальчика.** 1978. К., м. 50x38

Ноябрь. 1978. К., м. 87x118

157. Expoziția întâia republicană autumnală a creațiilor artiștilor plastici din Moldova. Pictură, grafică, sculptură, artă decorativă aplicată = Первая республиканская осенняя выставка произведений молдавских художников. Живопись, графика, скульптура, декоративно-прикладное искусство : Catalog. – Chișinău : Timpul, 1982.

Din conț.: **Toamna la Dolna.** 1977. P., u. 90x110

Vara la Leușeni. 1978. P., u. 89x110

Casă bătrânească. 1978. P., u. 119x120

Amurg de toamnă. 1978. P., u. 82x160

Ștefan cel Mare și Sfânt. 1978. Macrame. 230x137

158. Expoziția republicană de arte plastice „60 de ani glorioși”. Pictură, grafică, sculptură, artă aplicată decorativă = Республиканская художественная выставка „60 героических

лет”. Живопись, скульптура, графика, декоративно-прикладное искусство : Catalog. – Chişinău : Timpul, 1982.

Din conţ.: **Pregătiri către întâlnirea eroilor.**
1975. P., u. 147x239

159. Expoziția republicană de arte plastice „Noi făurim comunismul”. Pictură. Grafică. Sculptură. Artă aplicată decorativă = Республиканская художественная выставка „Мы строим коммунизм”. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративно-прикладное искусство : Catalog. – Chişinău : Timpul, 1983.

Din conţ.: **Câmpiile Moldovei.** 1980. P., u. 120x130

160. Expoziția republicană de peisaj, natură moartă și ceramică : Catalog. – Chişinău : Timpul, 1983.

Din conţ.: **Vîlcovo.** 1979. P., u. 120x120
Peisaj moldovenesc. 1979. P., u. 124x128
Pe râul Ere. 1979. P., u. 150x100

161. Expoziția republicană a desenului, stampeii, acuarelei, placardei și graficii de cărți = Республиканская выставка рисунка, эстампа, акварели, плаката и книжной графики : Catalog. – Chişinău : Timpul, 1983.

Din conţ.: **Treptele Bahcisaraiului.** 1981. H., sanghină. 38x48

162. Expoziția a III-a republicană de toamnă a operelor artiștilor plastici din Moldova. Pictură, grafică, sculptură, artă decorativă aplicată = III Республиканская осенняя выставка произведений молдавских художников. Живопись, графика, скульптура, декоративно-прикладное искусство : Catalog. – Chişinău : Timpul, 1983.

Din conţ.: **Bătrânele de la țară.** 1980. P., u. 132x82
Peisaj de vară. 1980. C., u. 47x68
Peisaj. 1980. C., u. 48x67

163. Expoziția a III-a republicană de artă plastică „Întotdeauna de veghe”. Pictură. Grafică. Sculptură. Artă decorativă aplicată = III республиканская художественная выставка „Всегда начеку”. Живопись, графика, скульптура, декоративно-прикладное искусство : Catalog. – Chişinău : Timpul, 1984.

Din conţ.: **Pădurea și omul.** 1982. P., u. 97x113

164. Expoziția republicană de arte plastice „Pământ și oameni”. Pictură. Grafică. Sculptură. Artă decorativă aplicată = Республиканская художественная выставка „Земля и люди”. Живопись. Графика. Скульптура. Декоративно-прикладное искусство : Catalog. – Chișinău : Timpul, 1984.

Din conț.: **Peisaj nistrean.** 1981. P., u. 100x140
Lac. 1981. P., u. 100x152

165. Искусство Советской Молдавии. Живопись. Графика. Скульптура. Театрально-декорационное искусство. Декоративно-прикладное искусство : Выставка, посвященная 60-летию образования Молдавской ССР и создания Коммунистической партии Молдавии : Каталог. – Москва : Советский художник, 1984.

Din conț.: **Родной край.** 1974. X., м. 120x160
Весна. 1980. X., м. 100x150
Лето. 1980. X., м. 100x150
Земля молдавская. 1984. X., м. 117x217

166. Республиканская художественная выставка, посвященная 40-летию освобождения Молдавии от немецко-румынских фашистских захватчиков. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративно-прикладное искусство : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1985.

Din conț.: **Подготовка к встрече.** 1975. X., м. 147x239

167. Четвертая республиканская выставка произведений преподавателей художественных школ и учебных заведений Молдавии. Живопись. Графика. Скульптура. Декоративно-прикладное искусство : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1985.

Din conț.: **Весеннее цветение.** 1981. X., м. 65x52
Гора Аю-Даг. 1981. K., м. 65x52

168. Expoziția jubiliară republicană de arte plastice, consacrată aniversării a 60-a a formării RSS Moldovenești și creării PC a Moldovei. Pictură. Grafică. Sculptură. Artă decorativă aplicată, artă teatral-scenografică = Юбилейная республиканская художественная выставка, посвященная 60-летию образования МССР и создания Коммунистической партии Молдавии. Живопись, графика, скульптура, декоративно-прикладное и

театрально-декорационное искусство : Catalog. – Chişinău : Timpul, 1986.

Din conţ.: **Pământ moldav.** 1984. P., u. 117x217

169. VII осенняя выставка произведений молдавских художников. Живопись, графика, скульптура, декоративно-прикладное искусство : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1986.

Din conţ.: **К источнику.** 1983-1984. X., м. 117x98

Осень в Крыму. 1984. X., м. 77x106

170. Элеонора Романеску : Выставка произведений : Каталог / сост.: Тудор Ставилэ. – Кишинев : Тимпул, 1987. – 210 екзрп.

171. Республиканская юбилейная художественная выставка посвященная 40-летию Победы советского народа в Великой Отечественной войне. Живопись. Графика. Скульптура. Декоративно-прикладное искусство : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1987.

Din conţ.: **Портрет Мэркуцэ.** 1985. К., пастель. 60x80

Тишина (Портрет В. Аполиника).

1985. X., м. 107x145

172. Республиканская выставка, посвященная Международному году мира : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1988.

Din conţ.: **Весна.** 1980. X., м. 100x146

Лето. 1980. X., м. 100x140

Осень. 1980. X., м. 100x157

173. Expoziția interrepublicană de arte plastice, consacrată aniversării a 175 de ani de la eliberarea Basarabiei de sub jugul otoman și alipirea ei la Rusia „Pe veci împreună” = Межреспубликанская художественная выставка, посвященная 175-летию освобождения Бессарабии от османского ига и присоединения ее к России „Навеки вместе” : Catalog. – Chişinău : Timpul, 1990.

Din conţ.: **Legendă. Monumentul lui Voronţov din Stroeneţ.** 1987.

P., u. 102x140

Ctitorii Moldovei. 1987. P., u. 92x131

174. Saloanele Moldovei 1995 : Bacău-Chișinău. – ed. a 5-a. – Bacău, 1995.

175. Romanescu Eleonora. Expoziție personală. 1996 : Catalog. – București : Palatul Parlamentului. Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, 1996.

Din conț.: **Vara.** 1980. P., u. 100x140
Margine de pădure. P., u.
Sara pe deal. 1967. P., u. 99x140
Peisaj cu fântână. P., u.
Vii basarabene. P., u.
Turiști. 1971. P., u. 122x167
Peisaj nistrean. 1992. P., u. 75x104
Sărbătoare în sat. 1968. P., u. 133x175
Amurg de toamnă. 1998. P., u. 73x148
Vâlcov- Canal. P., u. 120x120

176. Saloanele Moldovei 1999 : Expoziție concurs de artă plastică contemporană = Salons of Moldova : Contest exhibition of contemporary plastic art. Chișinău-Bacău. – ed. a 9-a. – Chișinău : Ed. Atelier, 1999.

Din conț.: **Tăcere.** P., u. 81x90

177. Saloanele Moldovei 2000 : Bacău-Chișinău. – ed. a 10-a. – Chișinău, 2000.

Din conț.: **Capriciile primăverii.** P., u. 75x108

178. Colecția de artă a Camerei Deputaților = Collection d'art de la Chambre des Deputes = Art Collection of the Chamber of Deputies. / Florescu, Eugenia. – București: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, 2001.

Din conț.: **Casă bătrânească / Maison d'antan / Parental house**

179. Saloanele Moldovei 2004 : Ediția a 14-a. – Bacău : Europrint, 2004.

Din conț.: **Biserica Sf. Neulai Domnesc, Iași.** 2002. P., u. 54x65
Ștefan cel Mare – ctitor. P., u. 82x100
Turn medieval. P., u. 72x61

180. Moldova : Artă contemporană pictură, grafică, sculptură, artă decorativă, obiect = Moldova : Contemporary Art : Painting, Graphic, Sculpture, Decorative Art, Object: Catalog-Album. – Chișinău : Atelier, 2006.

Din conț.: **Primăvara = Spring.** 1995. Oil., canvas. 110x120

181. Saloanele Moldovei 2006 : Bacău - Chișinău. – Ed.: a 16-a. – Bacău : Europrint, 2006.

Din conț.: **În parc I. P., u. 78x55**
În parc II P., u. 78x53

182. Saloanele Moldovei 2007: Bacău-Chișinău. – ed. a 17-a. – Chișinău, 2007.

Din conț.: **Plai natal.** 2007. P., u. 720x930
Punte. 2007. P., u. 930x730

183. Saloanele Moldovei. – ed. a 19-a, 2009 : Catalog. – Chișinău, 2009.

Din conț.: **Pasiunile.** 2008. P., u. 116x133

184. Saloanele Moldovei : Chișinău-Bacău, ed. a 11-a / coord. de ed.: Ghenadie Jalbă, Dumitru Bolboceanu. – Ch.: „Bons Offices” SRL, 2011.

Din conț.: **Natură statică cu dovleac.** 2006. P., u. 64x70
Peisaj. 1968. P., u. 50x70

185. Stampa Moldovei (1954-1996) din colecția de artă și hărți a Bibliotecii Naționale : Catalog / Svetlana Miron; Bibl. Naț. a Rep. Moldova. – Chișinău: BNRM, 2012.

Din conț.: **În poiană.** Linogravură color, 42x83 cm
Semnată, nedată
Stoguri. Linogravură color, 39,5x55 cm
Semnată, nedată

186. Moldova. Artă contemporană : Pictură, grafică, sculptură, artă decorativă = Moldova. Contemporary art : Painting, graphics, sculpture, decorative art = Moldova. Современное искусство : Живопись, графика, скульптура, декоративное искусство : Catalog-Album. – Chișinău : s. n., 2012.

Din conț.: **Dimineața.** 2010. C., u. 66x93 = **Morning.** Oil, cardboard = **Утро.** X., к.

COLECȚII

187. *Stampa Moldovei (1954-1996)* din colecția de artă și hărți a Bibliotecii Naționale : Catalog / alcăt. : Svetlana Miron; dir. gen. : Alexei Rău ; ed. : Elena Turuta. – Chișinău : BNRM, 2012.

Din conț.: **În poiană**. Linogravură color, 42x83 cm

Semnată, nedată

Stoguri

Linogravură color, 39,5x55 cm

Semnată, nedată

188. Florescu, Eugenia. Colecția de artă a Camerei Deputaților = Collection d'art de la Chambre des deputes = Art collection of the Chamber of Deputies. Vol.1: Album-catalog. – București: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, 2001.

Din conț. : **Casă bătrânească = Maison d'antan = Parental house**

PLIANTE, AFIȘE, CALENDARE, INVITAȚII

189. **Romanescu Eleonora** (85 ani) : Expoziție : mai 17-05 iunie 2011: Pliant / Centrul Expozițional Constantin Brâncuși UAP.

190. *Pictorii Moldovei Sovietice: Calendar 1980* : [E. Romanescu și al.]. – Chișinău : Timpul, 1980.

Din conț. : **Plai natal**

TIMBRE, PLICURI

191. Plicuri cu marcă fixă 2011 – Eleonora Romanescu – 85 de ani de la naștere.

192. Plic – Eleonora Romanescu, pictor și pedagog.

193. Марка „Meleag Natal” Eleonora Romanescu (1968).

REPRODUCERI

194. **După o zi de muncă** // Lev Ceza. Pictura moldovenească – Chișinău : Cartea Moldovenească, 1966. – P. 171.

195. Подготовка к встрече героев. 1975 // Художники Советской Молдавии : Set de reproduceri / авт.-сост. Гольцов Д.Д. – Москва: Советский художник, 1978.

196. **Поздняя осень**. 1968 = Late autumn. 1968 = Spater herbst. 1968 // Государственный Художественный музей

Молдавской ССР = The State Art Museum of the Moldavian SSR. – Chişinău : Timpul, 1982. – il. 36.

197. **Turişti; Pregătiri pentru întâmpinarea eroilor; Primăvara (din serialul „Anotimpurile”** // *Arta plastică a Moldovei Sovietice* = *Искусство Советской Молдавии* / aut.-alcăt. : D.D. Golîtov. – Chişinău : Timpul, 1987. – II. 69-71 ; Brigalda-Barbas, Eleonora. *Evoluția picturii de gen din Republica Moldova (1945-2000)*. – Chişinău : Ştiinţa, 2002. – P. 84.

198. **Vii basarabene** // Popescu-Gogan, Petre. *Rezonanțe eminesciene în arta plastică*. – Bucureşti-Chişinău : Litera-Litera Internațional, 2000. – P. 162.

199. **Peisaj din Codri; Vara; Autoportret; Casa Bătrânească; Peisaj autumnal** // a „Mic”. – 2011. – Nr. 4. – P. a 2-a a cop.

200. **Turişti. 1971** // Brigalda-Barbas, Eleonora. *Evoluția picturii de gen din Republica Moldova (1945-2000)*. – Chişinău : Ştiinţa, 2002. – P. 84 ; Rocaciuc, Victoria. *Artele plastice din Republica Moldova în contextul sociocultural al anilor 1940-2000* / Victoria Rocaciuc. – Chişinău : „Bons Offices” SRL, 2011. – P. 211.

201. **Vara în parc. 2012 = Летом в парке** // *Artă contemporană din Moldova : Pictură, sculptură, grafică, artă decorativă = Изобразительное искусство Молдовы : живопись, скульптура, графика, декоративно-прикладное искусство*. – Москва : Галарт, 2013. – P. 110.

202. **Chişinăul însořit. 1976**. U., p. 170x175 // *Chişinăul în pictură (peisaje, portrete)* : Catalog – bibliografie / Biblioteca Municipală B.P. Hasdeu – 135 ani. – Chişinău, 2012. – P. 138.

203. **Turişti. 1970 = Tourists. 1970 = Touristes. 1970** // Stăvilă, Tudor, Ciobanu, Constantin Ion. *Moldova. Patrimoniul Cultural al Republicii Moldova = The Cultural Heritage of the Republic of Moldova = Le patrimoine culturel de la République de la Moldova*. – Chişinău : Arc, 2014. – P. 260.

CĂRȚI POȘTALE

204. **Вечер на холме. 1967** : [carte poștală]. – Москва : Советский художник, 1970.

205. **На родину. 1968** // *Молдавская живопись = Moldavian painting* : [Set de cărți poștale]. – Ленинград : Аврора, 1972.

206. **Современный Кишинев.** 1977 // Государственный художественный Музей Молдавской ССР. Молдавская живопись: [Set de cărți poștale]. – Москва : Советский художник, 1977.

207. **Туристы.** 1971 // Пейзаж в современной молдавской живописи : [Set de cărți poștale]. – Москва: Советский художник, 1978.

STAMPE

(din colecția de artă și hărți a Bibliotecii Naționale).

208. **În poiană.** Linogravură color, 42x83.

209. **Stoguri.** Linogravură color, 39,5x55.

DESPRE VIAȚA ȘI ACTIVITATEA ARTISTEI PLASTICE ELEONORA ROMANESCU

210. Cu privire la decernarea Premiului Național 2013: pentru activitate prodigioasă în domeniul artelor vizuale, realizarea unor valoroase opere de artă plastică, care au îmbogățit patrimoniul cultural național. // Monitorul Oficial. – Nr. 182-185. – Art. nr. 714. 23.08.2013.

BIBLIOGRAFII

211. [ROMANESCU, ELEONORA] // *Arta Moldovei* (1924-1974) : [Indice bibliografic]. – Chișinău : Știința, 1975. – P. 51.

212. [ROMANESCU, ELEONORA] // *Calendarul bibliotecarului.* – Chișinău, 1996. – P. 55-56.

213. [ROMANESCU, ELEONORA] // *Calendar Național 2001.* – Chișinău, 2000. – P. 92-93.

ENCICLOPEDII, DICȚIONARE, GHIDURI

214. [ROMANESCU, ELEONORA] // *Справочник членов Союза художников СССР (Л-Я).* – Москва : Советский художник, 1973. – С. 284.

215. [ROMANESCU, ELEONORA] // *Enciclopedia sovietică moldovenească.* Vol. 6. – Chișinău : Redacția Principală a Enciclopediei Sovietice Moldovenești, 1976. – P. 5.

---

216. [ROMANESCU, ELEONORA] // Молдавская Советская Социалистическая Республика. – Кишинев : Главная редакция Молдавской Советской энциклопедии, 1979. – С. 436-437.

217. [ROMANESCU, ELEONORA] // Выставки Советского изобразительного искусства : Справочник. Т. 5. 1954-1958 гг. – Москва : Советский художник, 1981. – С. 496, 613.

218. [ROMANESCU, ELEONORA] // Справочник членов Союза художников СССР (М-Я). – Москва : Советский художник, 1982. – С. 336.

219. [ROMANESCU, ELEONORA] // Literatura și arta Moldovei. Vol. 2. – Chișinău : Redacția Principală a Enciclopediei Sovietice Moldovenești, 1986. – P. 205-206.

220. [ROMANESCU, ELEONORA] // Dicționar enciclopedic moldovenesc. – Chișinău : Redacția Principală a Enciclopediei Sovietice Moldovenești, 1989. – P. 526.

221. [ROMANESCU, ELEONORA] // Популярная художественная энциклопедия : Архитектура. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративное искусство. Т. 2. – Москва : Советская энциклопедия, 1986. – С. 184.

222. [ROMANESCU, ELEONORA] // История искусства народов СССР. Т.9. Кн.1. (1960-1977). – Москва : Изобразительное искусство, 1982. – С. 321, 324, 329, 330, 331.

223. [ROMANESCU, ELEONORA] // Femei din Moldova: Enciclopedie / Editor: Iurie Colesnic. – Chișinău: Museum, 2000. – P. 239.

223a. [ROMANESCU, ELEONORA] // Localitățile R.M.: Itinerar documentar – publicistic ilustrat. V. 7 : H. Le. – Ch., 2007. – P. 700.

224. COLESNIC, IURIE. Romanescu, Eleonora // Iurie Colesnic. Colegiul Republican de Arte Plastice „Al. Plămădeală”: Ghid enciclopedic. – Chișinău: Museum, 2008. – P.192-193.

225. ȚARĂLUNGĂ, ECATERINA. Romanescu, Eleonora // Ecaterina Țarălungă. Enciclopedia identității românești. Personalități. – București : Litera Internațional, 2011. – P. 679-680.

ALBUME

226. ROMANESCU, ELEONORA : Album / Lucia Purice. – Chişinău : Literatura artistică, 1983.

227. ROMANESCU, ELEONORA : [Pictură] / pict. : Eleonora Romanescu; text : Constantin Spănu. – Chişinău : Cartea Moldovei, 2006.

228. ЭЛЕОНОРА РОМАНЕСКУ. / Союз Художников МССР. – Кишинев : Timpul. – 1971.

**STUDII, ALBUME, ARTICOLE ÎN PUBLICAȚII
PERIODICE**

229. SVOBODIN, A. **Le vor vedea moscoviții** [Către decadă: E. Romanescu, V. Rusu-Ciobanu, I. Zazerscaia] / A. Svobodin // Tinerimea Moldovei. – 1960. – 20 mart. – P. 2.

230. MARDARE, A., MENIUC, P. **În pragul satului** [creația pictorilor tineri: E. Romanescu, N. Bahcevan, V. Slobodzenschii] / A. Mardare // Tinerimea Moldovei. – 1963. – 12 febr. – P. 2.

231. МАРДАРЕ, А., МЕНЮК, П. **За околицей** [creația pictorilor tineri: E. Romanescu, N. Bahcevan, V. Slobodzenschii] / A. Mardare // Молодежь Молдавии. – 1963. – 12 февр. – С. 2.

232. БАУХ, Е. **Звучяние цвета** / Е. Баух // Вечерний Кишинев. – 1965. – 25 февр. – С. 3.

233. [ROMANESCU, ELEONORA] // Lev Cezza. Pictura moldovenească. – Chişinău : Cartea Moldovenească, 1966. – P. 171, 210.

234. CIOBANU, D. **Eleonora Romanescu**: [despre creația pictoriței] / D. Ciobanu // Cultura. – 1967. – 18 febr. – P. 14-15.

235. ДАРИЕНКО, П. **Именно свой...** [заметки о молдавской художницы Элеоноры Романеску] / П. Дариенко // Огонек, 1968. – № 9. – Стр. 16.

236. GORLO, A. **Invitație în peisaj**: [din creația pictorilor E. Romanescu, V. Rusu-Ciobanu] / A. GORLO // Tinerimea Moldovei. – 1968. – 10 mart.

237. ВАУН, Е. **Sonoritatea culorilor**: [despre pânzele pictoriței E: Romanescu] / E. Bauh // Chişinău. Gaz. de seară. – 1969. – 25

---

febr. – P. 3.

238. БАУХ, Е. **Звучание цвета**: [despre pânzele pictoriței E. Romanescu] / Е. Баух // Вечерний Кишинев. – 1969. – 25 февр. – P. 3.

239. ВАУН, Е. **Polifonia culorilor**: [maestra penelului E. Romanescu] / E. Bauh // Cultura. – 1969. – 6 sept. – P.11.

240. BOBERNAGĂ, SOFIA. **Patru artiști înzestrați**: [despre creațiile pictorilor E. Romanescu, A. Baranovici, V. Zazerscaia, Gh. Jancov] / Sofia Bobernagă // Cultura. – 1971. – 20 noiemb. – P. 2.

241. SAKA, SERAFIM: [despre creația E. Romanescu] / Serafim Saka // Элеонора Романеску / Союз Художников МССР. – Кишинев: Timpul. – 1971. – P. 12-13.

242. ГРОШЕВ, В. [despre creația E. Romanescu] / В. Грошев // Элеонора Романеску / Союз Художников МССР. – Кишинев: Timpul. – 1971. – P.1-8.

243. LOTEANU, EMIL. **Cântarea culorilor**: [despre succesele pictoriței E. Romanescu] / Emil Loteanu // Cultura. – 1973. – 29 dec. – P.11.

244. АБРАМОВ, В. **Краски Молдовы**: [о выставке произведений Э. Романеску в Одессе] / В. Абрамов // Черномор Комуна. – 1974. – 13 марта. – Lb. укр.

245. SERGHEEVA, S. **În raze de soare activ**: [despre expoziția cunoscutei pictorițe din Moldova E. D. Romanescu la Odesa] / S. Sergheeva // Tinerimea Moldovei. – 1974. – 10 iul. – P. 3.

246. CLIMA, MIHAI. **Poeme cromatice**: [despre E. Romanescu, artist plastic din Moldova] / Mihai Clima // Viața satului. – 1975. – 16 aug. – P. 4.

247. ЛУПАШКО, В. **Словами красок**: [о члене Союза художников Молдавии Э. Д. Романеску] / В. Лупашко // Сов. Молдавия. – 1975. – 28 июня. – С. 4.

248. ZBÂRCIOG, V. **Această tulburătoare ipostază a sufletului -inspirația...**: [despre pictorița E. D. Romanescu] / V. Zbârciog // Cultura. – 1976. – 24 apr. – P. 11.

249. GORDEEVA, J. **Sărbătoare a culorilor**: [în atelierul pictoriței E. D. Romanescu] / J. Gordeeva // Chișinău. Gaz. de seară. – 1976. – 1 mai; Вечерний Кишинев. – 1976. – 11 мая. – P. 3.

250. КУТЫРЕВА, АЛЛА. **Краски жизни**: [в мастерской художницы Э. Д. Романеску] / Алла Кутырева // Сов. Молдавия. – 1976. – 20 мая.

251. ERȘOVA, L. **Artă a patosului creator**: [despre expoziția de lucrări plastice ale E. Romanescu și D. Scvorțov la Chișinău] / L. Erșova // Moldova socialistă. – 1976. – 21 noiemb. – P. 4.

252. КУТЫРЕВА, АЛЛА. **Буйство красок, четкость линий**: [о выставке работ молодых художников Э. Романеску и Д. Скворцова] / Алла Кутырева // Сов. Молдавия. – 1976. – 30 нояб. – P. 4.

253. OPREA, GHEORHE, BOBERNAGĂ, S. **Expoziția personală a Eleonorei Romanescu și D. Scvorțov la Chișinău** / Gheorhe Oprea // Cultura. – 1976. – 4 dec. – P.11.

254. GHEORGHÎȚĂ, I. **Armonii și culori**: [despre creația pictoriței E. Romanescu] / I. Gheorghîță // Nistru. – 1977. – Nr. 3. – P. 147-148.

255. CIOCANU, Anatol. **„De treci codri de aramă...”**: [despre tablourile pictoriței E. Romanescu] / Anatol Ciocanu // Lit. și arta. – 1978. – 9 febr. – P. 8.

256. PURICE, LUCIA. **La geneza unui univers plastic**: [despre pictorița E. Romanescu] / Lucia Purice // Nistru. – 1978. – Nr.11. – P.153-160.

257. ZBÂRCIOG, VLAD. **Această tulburătoare ipostază a sufletului – inspirația...** / Vlad Zbârciog // Zbârciog, Vlad. Poemele sufletului. – Chișinău: Literatura artistică, 1978. – P.101-108.

258. KURDOV, N. **Pejzazi ot Moldavia**: [despre creația pictorilor moldoveni E. Romanescu și M. Grecu] / N. Kurdov // Anteni. – 1979. – 16 mai. – P. 6. – Lb. bulg.

259. PURICE, LUCIA. **Biografii artistice ale naturii**: [pe pânzele pictoriței E. Romanescu] / Lucia Purice // Nistru. – 1982. – Nr. 8. – P.147-151.

260. ZBÂRCIOG, VLAD. **Viață consacrată artei**: [despre pictorița E. Romanescu] / Vlad Zbârciog // Lit. și arta. – 1982. – 29 iulie. – P. 7.

261. DONI, GHEORGHE. **Culoarea prinde chip și grai**: [despre pictorița E. Romanescu] / Gheorghe Doni // Moldova socialistă. –

1983. – 15 noiemb. – P. 4.

262. ZBÂRCIOG, VLAD. **Expoziție de toamnă:** [E. Romanescu și al.] / Vlad Zbârciog // Lit. și arta. – 1983. – 8 dec. – P. 6.

263. MARDARE, GHEORGHE. **Unele aspecte ale peisajului modern în pictura moldovenească:** [despre pictorii moldoveni E. Romanescu, V. Zazerscaia, I. Vieru, M. Grecu] / Gheorghe Mardare // Lit. și arta. – 1983. – 14 apr. – P. 3; Lit. și arta. – 1983. – 21 apr. – P. 7.

264. VRABIE, GHEORGHE. **Lucrare profesionistă:** [rec. la albumul „Eleonora Romanescu” de Lucia Purice] / Gheorghe Vrabie // Lit. și arta. – 1984. – 27 sept. – P. 6.

265. MIHAILO, LARISA. **Energia optimismului:** [despre creația Eleonorei Romanescu, artist plastic al poporului din RSSM] / Larisa Mihailo // Chișinău. Gaz. de seară. – 1986. – 23 mai; Вечерний Кишинев. – 1986. – 23 мая. – С. 3.

266. PURICE, LUCIA. **O experiență mereu orientată spre profunzimi:** [despre plasticiana E. Romanescu] / Lucia Purice // Nistru. – 1986. – Nr. 4. – P. 148-153.

267. PURICE, LUCIA. **„Un model al armoniei de la care avem a învăța mereu...”** / Lucia Purice // Purice, Lucia. În fața formulelor de veșnicie: Eseuri. – Chișinău: Literatura artistică, 1986. – P. 118-126.

268. ZBÂRCIOG, VLAD. **Ipostazele sufletului, ale creației:** [despre activitatea de creație a pictoriței E. Romanescu] / Vlad Zbârciog // Orizontul. – 1986. – Nr. 4. – P. 53-54.

269. ЗБЫРЧЕГ, ВЛАД. **Пейзаж души:** [о творчестве молодой художницы Элеоноры Романеску] / Влад Збырчег // Горизонт. – 1986. – № 4. – С. 53-54.

270. **Молдавия:** [выставка произведений молдавской художницы Элеоноры Романеску в выставочном зале Кишиневского художественного Музея] // Искусство. – 1986. – № 8. – Стр. 79.

271. ZBÂRCIOG, VLAD. **Ipostazele vieții, ale creației** / Vlad Zbârciog / Vlad Zbârciog // Zbârciog, Vlad. Vămi pentru valorile sufletului. – Chișinău: Cartea Moldovenească, 1989. – P. 100-105.

272. CRUCERU, FLORICA. **Eleonora Romanescu – meleag basarabean** / Florica Cruceru // Cuget liber. – Constanța, 1991.

273. PURICE, L., ZBÂRCIOG, V. **O experiență mereu orientată spre profunzimi** / L. Purice, V. Zbârciog // Purice, L., Zbârciog, V. A patra dimensiune. – Chișinău: Hyperion, 1991. – P.18-27.

274. PURICE, L., ZBÂRCIOG, V. **Întoarcere către esențele artei populare** / L. Purice, V. Zbârciog // Purice, L., Zbârciog, V. A patra dimensiune. – Chișinău: Hyperion, 1991. – P. 51-57.

275. CRUCERU, FLORICA. **Pictori la malul mării** / Florica Cruceru. – Constanța, 1992. – P. 245, 257.

276. HARABARA, NELLY. **Eleonora Romanescu – secretul culorilor purtătoare de lumină** / Nelly Harabara // Columna. – 1992. – Nr. 3. – P. 36-40.

277. **Tabloul „Ctitorii Moldovei”** de E. Romanescu // Spănu, Constantin. Spațiu și timp în pictura din Republica Moldova (anii 1940-1990). – Chișinău : Știința, 1994. – P. 34-76, 60-63.

278. RUSU, SOFIA. **Pictorița scrie cronica timpului** / Sofia Rusu // Curierul de seară. – 1995. – 13 iunie; Вечерний Кишинев. – 1995. – 13 янв. – Lb. rusă.

279. BOBERNAGĂ, SOFIA. **O notă distinctă în arta de la noi:** [despre activitatea graficienei E. Romanescu] / Sofia Bobernață // Lit. și arta. – 1986. – 24 apr. – P. 6.

280. FLORESCU, EUGENIA. **Luminozități subtile în paleta Eleonorei Romanescu:** [despre creația artistei plastice] // Eugenia Florescu // Lit. și arta. – 1996. – 5 sept. – P. 6.

281. MARINESCU, VERONICA. **„Artiști de peste Prut”** / Veronica Marinescu // Curierul Național. – (București). – 1996. – 26 aug.

282. MIHĂILESCU, ERNESTO. **Podul de flori al pictorilor:** [10 pictori basarabeni la tabăra de creație din județul Tulcea: E. Romanescu și al.] / Ernesto Mihăilescu // Vocea României. – 1996. – 6 iul. – P. 4.

283. NEGRİȘ, ALEXANDRU. **Amplitudinea inspirației:** [despre creația pictoriței Eleonora Romanescu] / Alexandru Negriș // Moldova literară. – 1996. – 10 iul. – P. 3. (Supl. al ziarului „Moldova suverană”).

---

284. PREUTU, M. „Two remarkable personalities from Moldova Republic at the Parliamentary Palace”. – București. Weekend Supplement, 1996.

285. PURICE, LUCIA. **Deschideri în emblemele artei** / Lucia Purice // Purice, Lucia. Lumea în chenarul geamului. – București: Editura Eminescu, 1996. – P. 72-76.

286. PURICE, LUCIA. **O experiență mereu orientată spre profunzime** / Lucia Purice // Purice, Lucia. Lumea în chenarul geamului. – București: Editura Eminescu, 1996. – P. 241-249.

287. SÂRBU, MAIA. „Deschiderea spre țară. Pictori basarabeni la Palatul Parlamentului” / Maia Sârbu // Vocea României. – (București). – 1996. – 23 aug.

288. МИХАЙЛО, ЛАРИСА. **Отчая земля с высоты птичьего полета**: [о персон. выст. худож. Элеоноры Романеску] / Лариса Михайло // Кишиневские новости. – 1996. – 27 апр. – С. 8.

289. BOBERNAGĂ, SOFIA. **Eleonora Romanescu sau predispoziția pentru peisaj** / Sofia Bobernață // Ars Longa, 1997. – Nr. 4-5. – P. 3

290. Decernarea premiilor UAP pe anul 1997: [**Premiul pentru Pictură**] // Ars Longa, 1997. – Nr. 4-5. – P. 1.

291. [ROMANESCU, ELEONORA] **Autumnala '97 sub semnul nostalgiei** // Ars Longa, 1997. – Nr. 3. – P. 3.

292. CIOCANU, ANATOL. **Culori basarabene la București** / Anatol Ciocanu // Glasul Națiunii. – 1998. – 21 oct. – P. 12.

293. PURICE, LUCIA. **Vibrații lirice în pictura Eleonorei Romanescu** / Lucia Purice // Lit. și arta. – 1998. – 13 aug. – P. 6.

294. NEGRİȘ, ALEXANDRU. **Cu penelu-i plin de vrajă**: [despre creația pictoriței Eleonora Romanescu] / Alexandru Negriș // Capitala. – 1999. – 13 noiemb. – P. 9.

295. POPESCU-GOGAN, PETRE. **Rezonanțe eminesciene în arta plastică**: [despre creația plasticienei] / Petre Popescu-Gogan. – București-Chișinău: Litera-Litera Internațional, 2000. – P. 75, 76.

296. [ROMANESCU, ELEONORA] // Florescu, Eugenia. Colecția de artă a Camerei Deputaților = Collection d'art de la Chambre des deputes = Art collection of the Chamber of Deputies.

Vol.1 : Album-catalog / Eugenia Florescu. – București : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, 2001. – P. 133-134.

297. МИХАЙЛО, ЛАРИСА. **Светлый взгляд**: [о творчестве народной художницы Молдовы Елеоноры Романеску] / Лариса Михайло // Столица. – 2001. – 28 apr. – С. 9; Capitala. – 2001. – 28 apr. – P. 9.

298. SÂDNIC, LEONORA. **Înzestrată cu har divin** : [pictorița Eleonora Romanescu la 75 de ani de la naștere] / Leonora Sâdnic // Luceafărul. – 2001. – 4 mai. – P. 10.

299. [ROMANESCU, ELEONORA] // Brigalda-Barbas, Eleonora. **Evoluția picturii de gen din Republica Moldova (1945-2000)** / Eleonora Brigalda-Barbas. – Chișinău : Știința, 2002. – P. 34-35, 46-47, 84.

300. [ROMANESCU, ELEONORA] / Ludmila Toma // **Peisajul în pictura din Republica Moldova** // Arta. – 2002. – Chișinău, 2002. – P. 72.

301. [ROMANESCU, ELEONORA] / Ludmila Toma // **Tradițiile artei populare în pictura din Moldova. Anii '60 ai sec. XX** // Arta. – 2004. – Chișinău, 2004. – P. 49.

302. МИХАЙЛО, ЛАРИСА. **Creății ce-i încântă pe spectatori**: [despre creația plasticienei E. Romanescu] / Larisa Mihailo // Capitala. – 2006. – 15 apr. – P. 8.

303. CIOBANU, RAISA. **Primăvara mai zăbovește la Galeria de arte plastice „C. Brâncuși”** : [despre creația pictoriței E. Romanescu] / Raisa Ciobanu // Lit. și arta. – 2006. – 20 apr. – P. 3.

304. ЛЯХОВА, ИРИНА. **Мини – Вселенная Элеоноры Романеску**: [о творчестве художницы Е. Романеску] / Ирина Ляхова // Кишиневский обозреватель. – 2006. – 20 apr. – С. 23.

305. POPUȘOI, LILIANA. **Eleonora Romanescu – emoții de primăvară în opt decenii de viață** / Liliana Popușoi // Flux: ed. de vineri. – 2006. – 21 apr. – P. 7.

306. ROIBU, NICOLAE. **O artistă care cântă natura în culori** : [despre creația pictoriței E. Romanescu] / Nicolae Roibu // Timpul. – 2006. – 21 apr. – P. 21.

---

307. NECHIT, IRINA. Eleonora Romanescu: „**Arta ține sufletul omului la înălțime**” / Irina Nechit // Jurnal de Chișinău. – 2006. – 28 apr. – P. 15.

308. TAMAZLÂCARU, ELENA. Eleonora Romanescu: „**Arta ține sufletul omului la înălțime**”!: [pe marginea albumului] / Elena Tamazlăcaru // Lit. și arta. – 2006. – 4 mai. – P. 6.

309. BRIGALDA, ELEONORA. **Peisajele basarabene ale Eleonorei Romanescu**: [artista Poporului din Republica Moldova] / Eleonora Brigalda // Akademos. – 2009. – Nr. 3. – P. 111-112; Il.

310. CUCIUC, SERGIU. **Trei, Doamne, și toți buni!** : [despre creația pictorilor moldoveni Eleonora Romanescu, Mihail Grecu, Igor Vieru] / Sergiu Cuciuc // Moldova. – 2011. – Nr. 7/8. – P. 88-95; Foto.

311. [ROMANESCU, ELEONORA] // Rocaciuc, Victoria. **Artele plastice din Republica Moldova în contextul sociocultural al anilor 1940-2000** / Victoria Rocaciuc. – Chișinău : „Bons Offices” SRL, 2011. – P.118, 119, 184, 211.

312. ȚĂRANU, ION. **Puterea frumuseții** : [retrospectiva creației] / Ion Țăranu // Lit. și arta. – 2011. – 2 iun. – P. 6.

313. [ROMANESCU, ELEONORA] // Artă contemporană din Moldova : Pictură, sculptură, grafică, artă decorativă = Изобразительное искусство Молдовы : живопись, скульптура, графика, декоративно-прикладное искусство. – Москва : Галарт, 2013. – P. 7, 12.

314. BORZIN, AURELIA. **Premiul Național, între recompensă și responsabilitate**: [despre plasticiana Eleonora Romanescu, laureată a Premiului Național 2013] / Aurelia Borzin // Ziarul Național. – 2013. – 30 aug. – P.19.

315. [ROMANESCU, ELEONORA] // Stăvilă, Tudor, Ciobanu, Constantin Ion. **Moldova. Patrimoniul Cultural al Republicii Moldova = The Cultural Heritage of the Republic of Moldova = Le patrimoine culturel de la République de la Moldova**. – Chișinău: Arc, 2014. – P. 260-261.

316. ROMANESCU, ELEONORA [Resursă electronică] // www.arta.md; www.istoria.md; www.moldovenii.md; wikipedia.org/wiki/

INTERVIURI, ARTICOLE DE ELEONORA ROMANESCU

317. **Creația meșterilor norodnici:** [expoziția de lucrări la Muzeul de Arte Plastice al RSS Moldovenești] // Cultura Moldovei. – 1960. – 7 iul. – P. 4.

318. **Piatra nu e numai piatră:** [despre problema ocrotirii monumentelor din trecut] // Cultura. – 1965. – 7 aug. – P. 6-7.

319. **Puterea artei populare** // Tinerimea Moldovei. – 1965. – 15 oct. – P. 3.

320. **Natura e un model de armonie de la care avem a învăța mereu:** [destăinuirea pictoriței E. Romanescu într-un interviu] // Nistru. – 1983. – Nr. 7. – P. 145-149.

321. **Secretul culorii purtătoare de lumină:** [interviu cu pictorița E. Romanescu] / a cons.: N. Harabara // Columna. – 1992. – Nr. 3. – P. 36-40.

322. **Секрет светоносной краски:** [интервью с молдавской художницы Э. Романеску] / запис. Н. Харабара // Колумна. – 1992. – № 3. – С. 36-40.

323. **Vom salva pinacoteca Muzeului de Arte Plastice** // Lit. și arta. – 1995. – 14 dec. – P. 3.

324. RUCAN, LORA. **„Fără de viață spirituală au să ne mănânce câinii...”:** [universul artistic al pictoriței Eleonora Romanescu] / Lora Rucan // Viața satului. – 1996. – 26 apr. – P. 6.

325. **„Trebuie să cunoști anotimpul meseriei tale”:** [interviu cu pictorița] / a cons. Vitalie Ciobanu // Contrafort. – 1998. – Ian.-febr. (№1/2). – P. 18.

326. **Restaurarea Catedralei „Nașterea Domnului” – simbol al renașterii spirituale** // Altarul Crediinței. – 2001. – Ian. – P. 4-5.

327. **Arta monumentală religioasă – istorie și actualitate** / Eleonora Romanescu // Lit și arta. – 2001. – 4 ian. – P. 6.

328. **Zbaterea între culoare și sine:** [dialog cu pictorița E. Romanescu] / interviu realizat de Maria Mocanu // Moldova Suverană. – 2001. – 7 aug. – P. 4.

---

329. **„Când pictez, nu simt cum trece timpul”**: [interviu cu artistul plastic] / interviiu realizat de Irina Nechit // Jurnal de Chişinău. – 2006. – 7 martie. – P. 10.

330. **„Mi-a fost foarte greu să mă acomodez la noua viaţă. Am trecut printr-o criză sufletească imensă. Totul mi se părea pierdut. M-a salvat pictura”**: [interviu cu pictoriţa E. Romanescu] / cons. Călina Trifan // Destin românesc: ser. nouă. – 2007. – Nr. 3/4. – P. 35-45.

PORTRETE, AUTOPORTRERE, MĂŞTI, ŞARJE

331. **Pictoriţa E. Romanescu** : [şarjă] // Măşti, şarje = Маски, шаржи / Gleb Sainciuc. – Chişinău : Literatura artistică, 1983. – P. 76.

332. **Pictoriţa E. Romanescu**. P., u. 80x50 // Glebus Sainciuc. Bibliografie / alcăt.: T. Kolomoîţev, O. Detişin. – Chişinău: Muzeum, 1996. – P. 28 (73).

333. **Romanescu Eleonora**, artist plastic : [mască] // Glebus Sainciuc. Bibliografie / alcăt.: T. Kolomoîţev, O. Detişin. – Chişinău.: Muzeum, 1996. – P. 74 (969).

EMISIUNI TV, RADIO, FILME DEDICATE CREAŢIEI ELEONOREI ROMANESCU

334. **„Casa Mare”** Cu participarea Eleonorei Romanescu şi al.: [emisiune TV]. 1988. Regizor Vera Lesnic; Autor: Nelly Cañter.

335. **„Focul din vatră”**. Eleonora Romanescu. Cu participarea lui Gh. Vrabie şi al. 1990. Regizor: Nelly Brumă; Autor: Nelly Cañter.

336. **ROMANESCU, ELEONORA**: [emisiune TV] / Iurie Colesnic. – 2012-2013.

337. Casa Radio – Teleradio – Moldova. Radiojurnal: [dialog cu Eleonora Romanescu, Laureat al Premiului Naţional]. – 10 oct., 2013; 15 nov., 2013.

FILE DE ALBUM

Eleonora Romanescu la 14 ani

1 septembrie 1967. Eleonora Romanescu la Chișinău

Tatăl Dumitru Romanescu

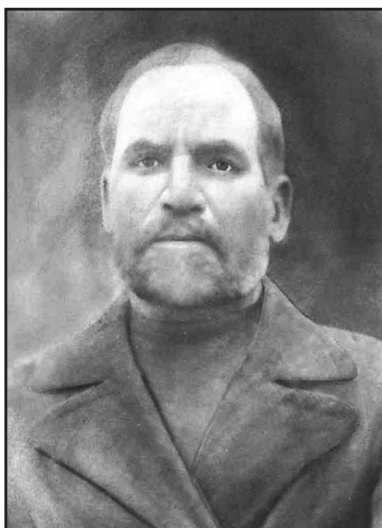
Eleonora Romanescu, 1957

**Cu dra Raisa Gavrilovici la Concursul de dansuri 1938.
(Eleonora Romanescu - a doua din stânga, rândul de sus).**

Bunica Efimia Crăciun

Bunelul Gheorghe Crăciun

**Școala – Internat de Pictură
1976, prima promoție**

**Eleonora Romanescu lângă portretul
mamei la Galeria de artă din Bender**

**În vizită la Uzina „Сибэлектромотор” orașul Tomsc, 1975.
Eleonora Romanescu cu Filimon Hămuraru pictează portretul unui
muncitor**

**Eleonora Romanescu cu Mihail Petric la deschiderea
expoziției jubiliare, 1976**

Eleonora Romanescu, profesorul Radion Alexei Gabricov și alți colegi la Școala Republicană de Arte. Cursul V, 1948

Eleonora Romanescu cu Vasile Cojocaru, Ana Baranovici, și Claudia Cobizev. 1971. Sipoteni

În atelier cu Glebus Sainciuc

Gurzuf, 1979

Cu Elena Bontea

**Sala „C. Brâncuși”, expoziție personală.
Acordarea titlului de Cetățean de Onoare al r. Telenești, 2006**

E. Romanescu în timpul prezentării unui tablou

30 august 1991, la Cluj

La deschiderea unei expoziții

Plein-air. Secăreni, 2013.

Eleonora Romanescu, Cristina Movileanu, Eudochia Robu.

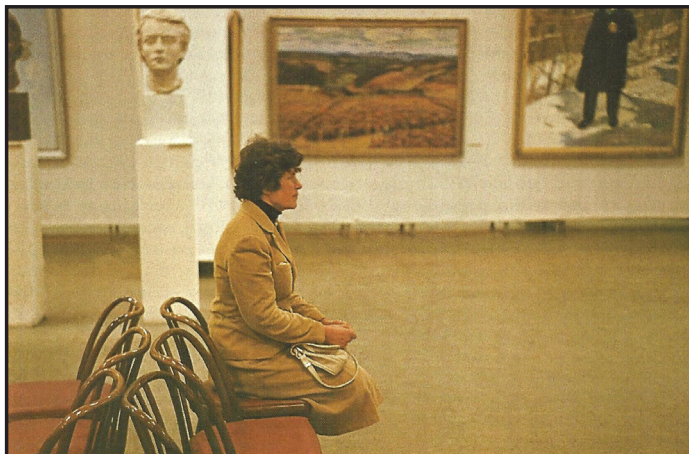
Eleonora Romanescu la Plein-air

În atelier lângă tabloul mamei

În atelier la Eleonora Romanescu

**Moscova, „Manej”.
Expoziție Unională, 1984**

Autoportret, 1972

Plic cu marcă fixă

LICEUL ACADEMIC DE ARTE PLASTICE
"IGOR VIERU"

EXPOZIȚIE
PICTURĂ

06.10-01.11

Eleonora ROMANESCU
Artist al Poporului,
Maestru emerit în Artă din
Republica Moldova.

AM FOST ȘI RĂMÎN DE
PĂREREA, CĂ A INVEȘNICI
NATURA ÎN IMAGINI PLAS-
TICE ESTE EGAL CU A PICTA
PORTRETUL UNEI FIINȚE
UMANE. NATURA PENTRU
MINE ESTE UN MODEL DE
VEȘNICĂ ADMIRAȚIE ÎN FAȚA
CĂRUIA ÎMI VERIFIC
POTENȚIALUL CREATOR ...

ELEONORA ROMANESCU

PROGRAMUL
EXPOZIȚIEI:
LUNI - SĂMBĂȚĂ
9⁰⁰ - 14⁰⁰

Chișinău, sectorul Râșcani, str. Miron Costin 24. www.liceuligorvieru.com

Afiș

Expoziție Eleonora Romanescu

Primăvara tutunurilor, u.p. 120 x 180, 1985, Leușeni

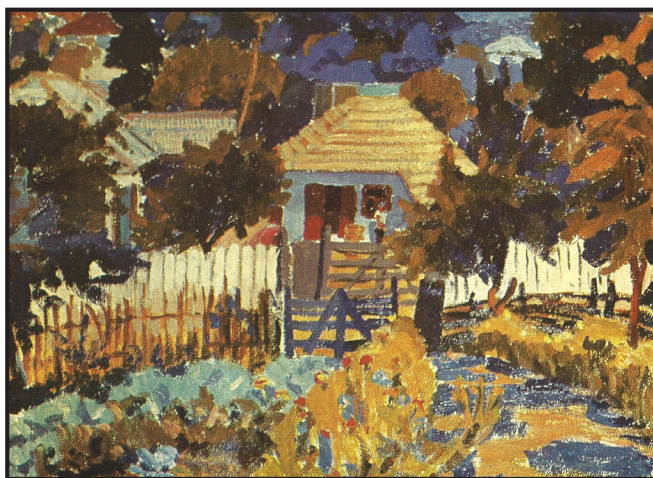
Flori, u.p. 50 x 85, 1978

Peisaj din satul natal, Leușeni. 100 x 150, 1980

Cristina, u.p. 58 x 61, 1997

Curte la țară, 70 x 80, 1970

Pregătire de nuntă, u.p. 120 x 180, 1979

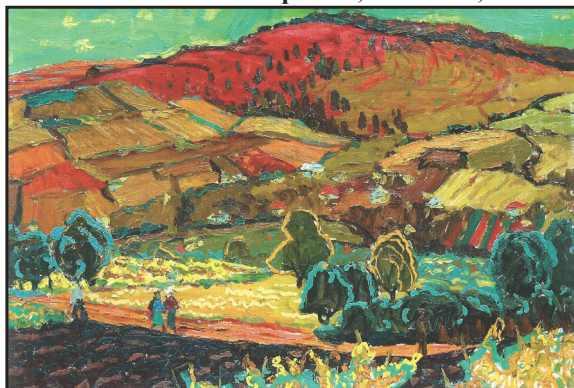

Ușă de biserică, u.p. 90 x 112, 1992

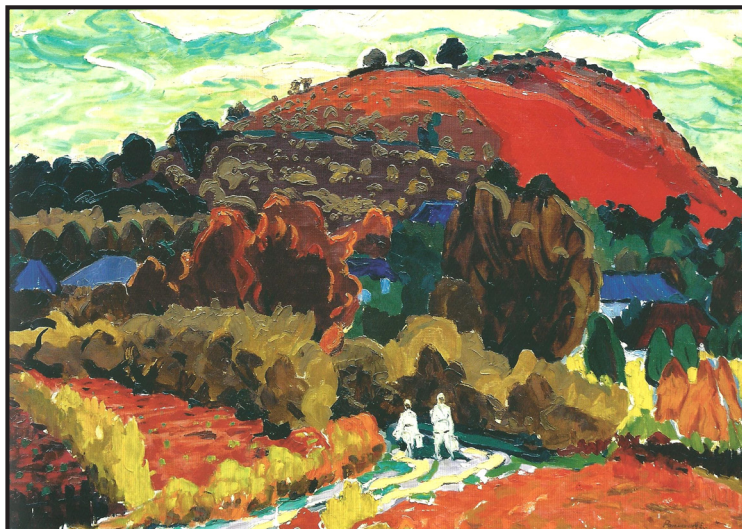
Concertul în luncă. Tapiserie, 130 x 250, 1979

Peisaj toamnătic, u.p. 50 x 70, 1966, Leușeni

Patimi după Sf. Evanghelistul Matei u.p. 117 x 135, 2009

La baștină, u.p. 100 x 150, 1968

Zi de sărbătoare, u.p. 120 x 160, 1965

Peisaj din satul natal, Leușeni

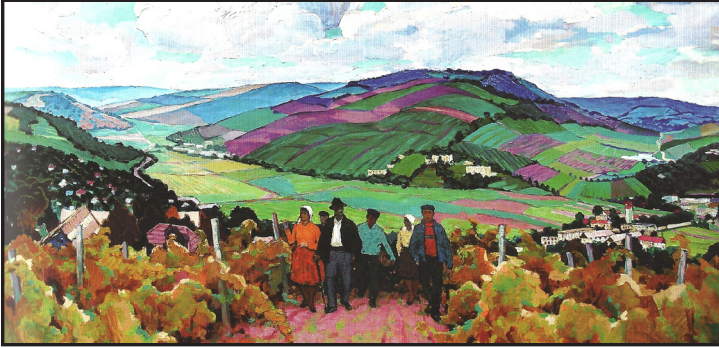
Turiști, u.p. 160 x 180, 1972

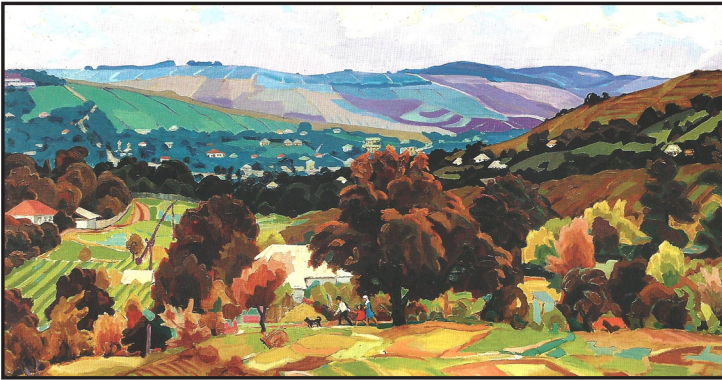
Legenda, u.p. 140 x 160, 1986

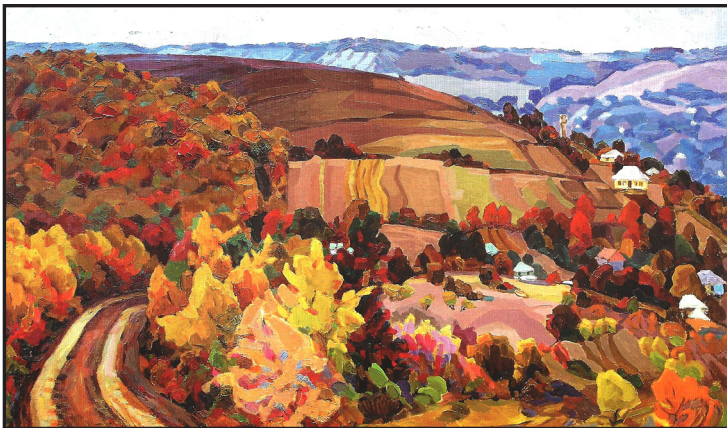
Casele albe și găini, u.p. 70 x 80, 1987

Stăpânii pământului natal, u.p. 110 x 225, 1971

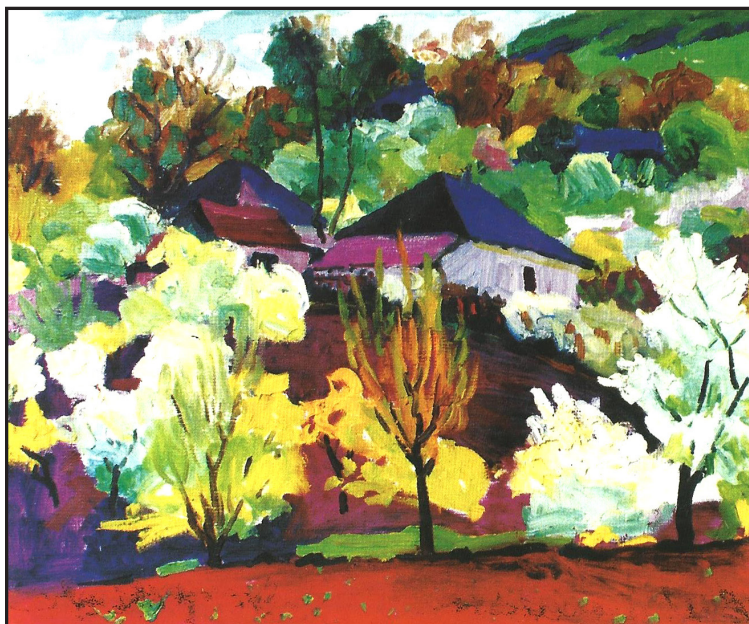
Meleag basarabean, u.p. 100 x 200, 1979

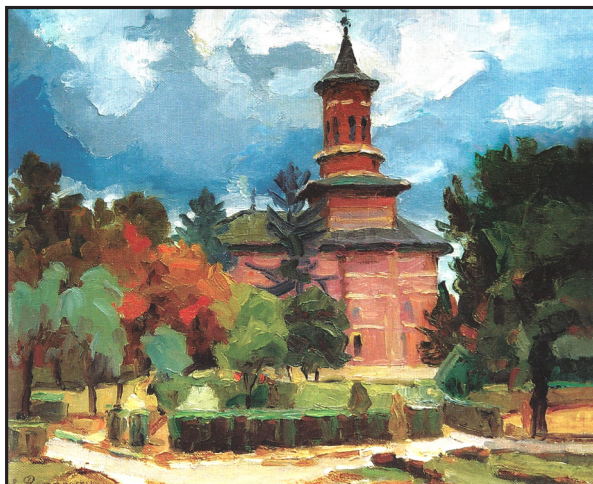
Peste dealuri și păduri, u.p. 100 x 160, 1983

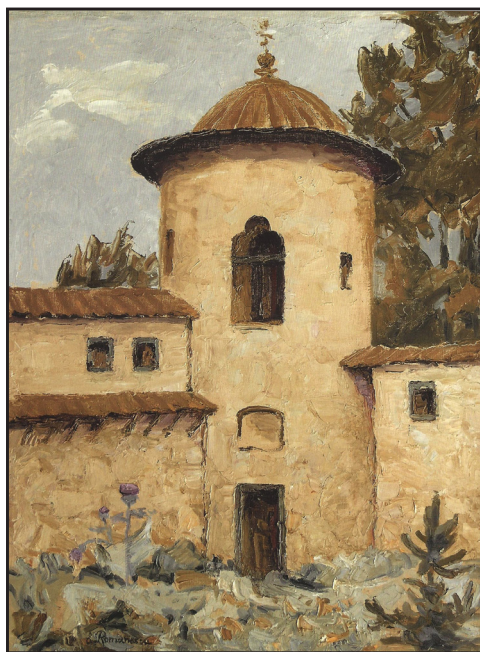
Chemați de dor, u.p. 100 x 160, 1985

Primăvara, u.p. 40 x 50, 1978

Iași, Sf. Neculai-domnesc, u.p. 52 x 63, 2001

**Turn medieval, u.p. 71 x 61, 2003
Mănăstirea Golia, Iași**

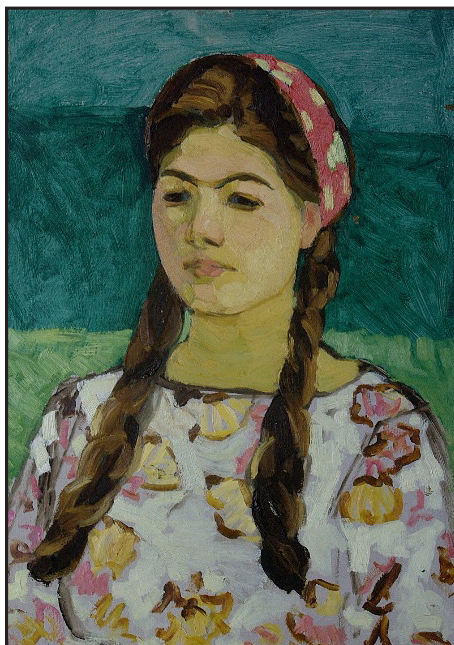

Natură statică cu dovleac, u.p. 80 x 95, 1997

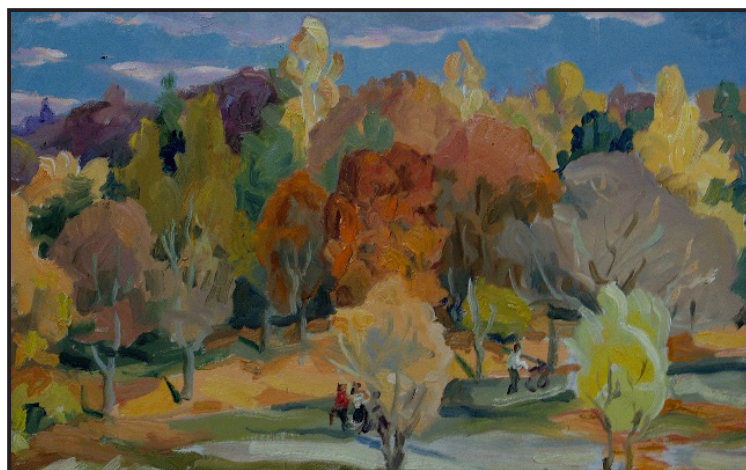

Peisaj din Crimeea. Gurzuf, 50 x 70, 1992

Portretul unei fete din Leușeni, 50 x 70, 1970

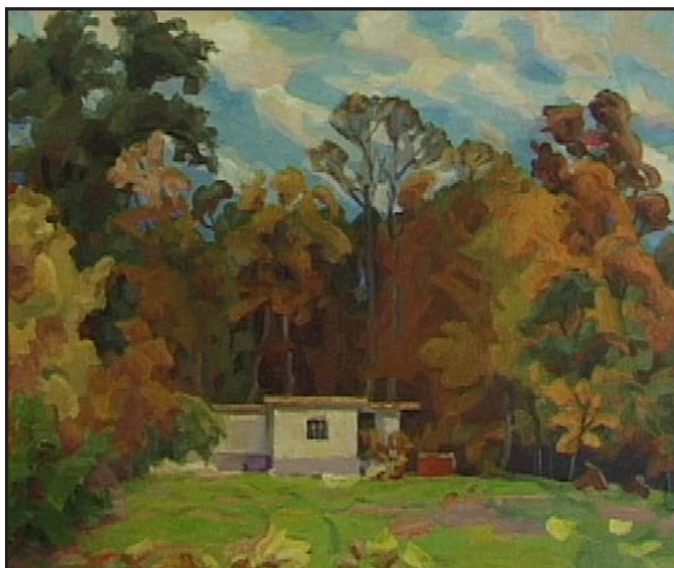
Peisaj de toamnă, 70 x 90, 1980

**Cărare în pădure, u.p. 90 x 154,
1978**

**Chip de bătrân,
u.p. 50 x 70, 1964**

Casa pădurarului, u.p. 87 x 114, 1998

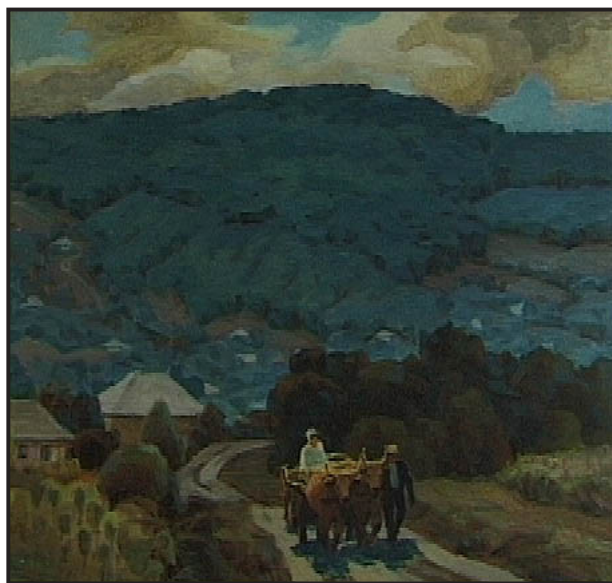
Noiembrie (la Dolna), u.p. 73 x 148, 1985

Furtuna în Carpați, u.p. 100 x 140, 1980

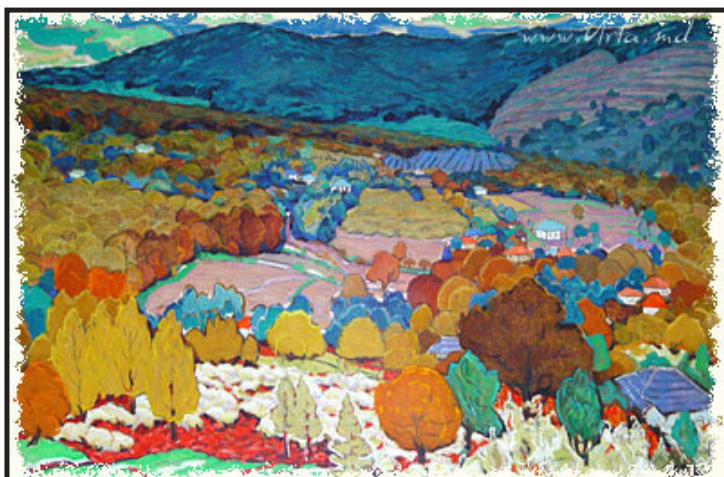
Arșița la Vadul Rașcov, u.p. 100 x 140, 1980

Peisaj codrean. Leușeni, u.p. 90 x 100, 1980

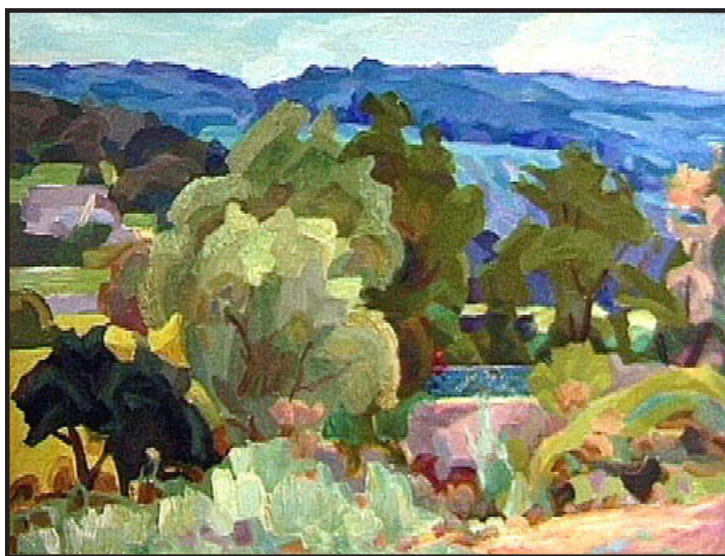
Peisaj în Carpați, u.p. 70 x 80, 1991

Plai natal, u.p. 130 x 200, 1968

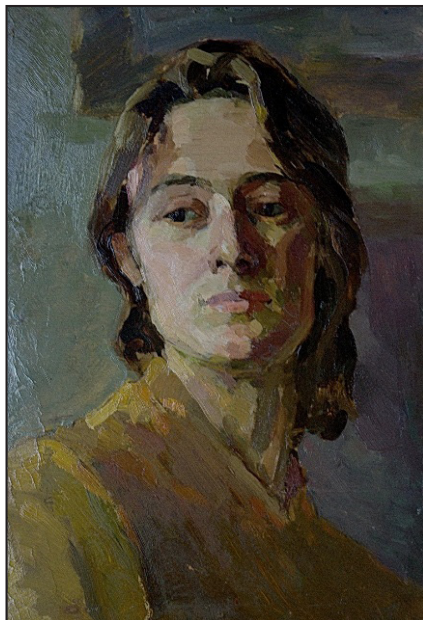
Primăvara, u.p. 100 x 150, 1969

Spațiu pădurean, u.p. 50 x 70, 1970

Tăcere, u.p. 100 x 150, 1970

Portretul unei femei, u.p. 70 x 50, 1966

INDICE ALFABETIC DE NUME

B

Bahcevan, Nichita 230, 231
Baranovici, A. 240
Bauh, E. 237, 239
Bobermagă, Sofia 240, 253, 279, 289
Bolboceanu, Dumitru 184
Borzin, Aurelia 314
Brigalda-Barbas, Eleonora 200,
299, 309
Brumă, Nelly 335

C

Canțer, Nelly 334, 335
Cezza, Lev 194, 233
Cheptene, Andriana 210
Ciobanu, Constantin I. 203, 315
Ciobanu, D. 234
Ciobanu, Raisa 303
Ciobanu, Vitalie 325
Ciocanu, Anatol 255, 292
Clima, M. 246
Colesnic, Iurie 223, 224, 336
Cruceru, Florica 272, 275
Cuciuc, Sergiu 310

D

Dețișin, O. 332, 333
Doni, Gheorghe 261

E

Eminescu, Mihai 54
Erșova, L. 251

F

Florescu, Eugenia 188, 280, 296

G

Gheorghită, I. 254
Goțov, Dimitrie 195, 197
Gordeeva, J. 249
Gorlo, A. 236

Greco, Mihail 258, 263, 310

H

Harabara, Nelly 276, 321

J

Jalbă, Ghenadie 184
Jancov, Gh. 240

K

Kolomoïțev, T. 332, 333
Kurdov, N. 258

L

Lesnic, Vera 334
Loteanu, Emil 243

M

Mardare, A. 230
Mardare, Gheorghe 263
Marinescu, Veronica 281
Meniuc, P. 230
Mihailo, Larisa 265, 302
Mihăilescu, Ernesto 282
Miron, Svetlana 185, 187
Mocanu, Maria 328

N

Nechit, Irina 307, 329
Negriș, Alexandru 283, 294

O

Oprea, Gheorghe 253

P

Ploaie (Raisa Lungu-Ploaie) 109
Popescu-Gogan, Petre 198, 295
Popușoi, Liliana 305
Preutu, M. 284
Purice, Lucia 226, 256, 259,
266, 267, 273, 285, 286, 293

R

Rău, Alexei 187
Rocaciuc, Victoria 200, 311
Roibu, Nicolae 306
Rucan, Lora 324
Rusu, Sofia 278
Rusu-Ciobanu, Valentina 229,
236

S

Sainciuc, Gleb 331, 332, 333
Saka, Serafim 241
Sâdnic, Leonora 298
Sârbu, Maia 287
Scvorțov, D. 251, 253
Sergheeva, S. 245
Slobodzenschi, V. 230, 231
Spânu, Constantin 227, 277
Stăvilă, Tudor 203, 315
Svobodin, A. 229

Ș

Ștefan cel Mare și Sfânt 108, 179

T

Tamazlăcaru, Elena 308
Tofan, Eugenia 210
Toma, Ludmila 300, 301
Trifan, Călina 110, 330
Turuta, Elena 187

Ț

Țăranu, Ion 312
Țarălungă, Ecaterina 225

V

Vieru, Igor 4, 263, 310
Vrabie, Gheorghe 264, 335

Z

Zazerskaia, Vilghelmina 229,
240, 263
Zbârciog, Vlad 248, 257, 260,
262, 268, 271, 273, 274

*****

A

Абрамов, В. 244

Б

Баух, Е. 232, 238

Д

Дариенко, Петр 235

Г

Грошев, В. 242

З

Збырчег, Влад 269

К

Кутырева, А. 250, 252

Л

Лупашко, В. 247
Ляхова, Ирина 304

М

Мардаре, А. 231
Менюк, П. 231
Михайло, Лариса 288, 297

С

Скворцов, Д. 252

Х

Харабара, Нелли 322

INDICE ALFABETIC DE LUCRĂRI

A

Amurg 112
Amurg de toamnă 157,175
Arai 142
Ararat 22, 142
Armenia 18
Arătură de toamnă 141
Arșiță la Nistru 48
Autoportret 63, 199

B

Bătrânele de la țară 162
Biserica din Negrovăți 58
Biserica Sf. Neculai Domnesc,
Iași 179
Bucuria primăverii 90

C

Capriciile primăverii 177
Casa pădurarului 78
Casă bătrânească 115, 157, 178,
188, 199
Casă între falnici arbori (În codru)
32
Case la Constanța 70
Case la Palanga 7
Câmpiile Moldovei 159
Chemați de dor 11
Chișinăul însorit 202
Chișinăul contemporan 113, 154
Combinatul de mătase 41
Contrast de culori 12
Convorbire intimă 154
Crini 79
Ctitorii Moldovei 173

D

Deal la Dolna (Amurgul

toamnei) 47
Deal Leușenian 55
De pe înălțimi de dealuri 50
Dimineața 186
Dimineața la Olănești 91
Dochia 5
Drum peste pod 6
Drumuri 111, 152
După o zi de muncă 98, 194
După scrisoarea a III de Mihai
Eminescu 54

E

Eliberarea 141

F

Fabrica de vinuri „Moldova
înflorită” 26, 147
Ferigă 59
Fântână cu cumpănă 64
Flori de toamnă 94

I

Iarnă 33
Ileana, fata în galben 27
Invitație la nuntă 107

Î

Îngândurare 81
În Mongolia 23
În parc 60, 181
În parcul albastru 87
În parcul sectorului Râșcani. Sub
arbori 92
În poiană 185, 187, 208
În satul Răciula 102

-
- L**
La baștină 9
Lac 164
Lac la Sadova 96
La făcut sarmale 105
La izvor 116
La izvorul din străbuni 39
La margine de codru (Poiană la Sadova) 95
La șezătoare 121
Legendă 34
Legendă. Monumentul lui Voronțov din Stroeneț 173
Livezi tinere 142
- M**
Mal de râu în Carpați (În Carpații nordici) 74
Margine de pădure 175
Meleag basarabean 88
Meleag Carpatin 75
Meleag Leușănean 51
Meleag moldav 24
Meleag natal 13,193
Meri bătrâni 42
Mulgătoarea Maleandra V. 1
- N**
Natură statică cu dovleac 184
Nicula. Ușă de biserică 71
Nuanțe de galben 89
- O**
Omul și pădurea 43
- P**
Palanga 2
Parc. Palanca 3
Pasiunile 183
Patimi după Sf. Evanghelistul Matei 97
Pădurea de la Leușeni 14
Pădurea și omul 163
Pământ moldav 168
Pământ moldovenesc 44
Pământ natal 19
Pământul nostru 141
Peisaj 52, 162, 184
Peisaj autumnal 199
Peisaj codrean 85
Peisaj cu fântână 117, 175
Peisaj cu flori de munte 61
Peisaj cu grâne coapte 30
Peisaj de vară 162
Peisaj din Armenia 25
Peisaj din Crimeea. Vii în Crimeea 17
Peisaj din codri 106, 199
Peisaj din Țahcadzore 142
Peisaj în Codru 72
Peisaj în gamă gri 45
Peisaj la Leușeni (Cărările copilăriei) 82
Peisaj la Nistru 40, 103
Peisaj la Vorniceni 62
Peisaj moldav 8
Peisaj moldovenesc 160
Peisaj nistrean 164, 175
Peisaj subcarpatin 53
Pe locurile luptelor 150
Pe râul Ereke 160
Pe urmele luptelor 148
Pictorul Igor Vieru 4
Plai natal 182, 190
Plopi pe mal de lac. Răciula 101
Podgorii 29
Portretul poetei Călina Trifan 110
Portretul scriitoarei Ploaie 109
Pregătire pentru întâlnire 28
Pregătiri către întâlnirea eroilor
-

- 158, 197
Prima Tipografie de pe lângă biserica „Trei Ierarhi” din Iași 114
Primăvară 36, 57, 80, 180, 197
Primăvara cultivatorilor de tutun 152
Primăvara în Codri 20
Primăvara în Codru 99
Primăvara în floare 100
Primăvara la Râșca 73
Punte 93, 182
- S**
Sat în Carpați 65
Sărbătoare în sat 15, 175
Sara pe deal 10, 175
Spațiu pădurean 83
Stadion în noul microraiion 138
Stânci la Gurzuf 84
Stoguri 185, 187, 209
Sub pădure 69
Sub răcoarea cerului 76
- Ș**
Șeful pichetului de grăniceri Ungheni – căpitanul Egorov V. 31
Ștefan cel Mare și Sfânt 104, 108
- T**
Tăcere 176
Toamnă 35, 37
Toamna la Dolna 118, 157
Toamna târzie 16, 46, 49
Toamnă, ultimul zvâcnet 77
Trecătoarea de la Gorni (Armenia) 141
Treptele Bahcisaraiului 161
Tristețe 66, 67
Turiști 21, 138, 175, 197, 200,
- 203
Turn medieval. Iași 86, 179
- V**
Vară 38, 175, 199
Vara în parc 201
Vara la Leușeni 56, 157
Vii Basarabene 175, 198
Vîlcovo 160, 175
Voievodul. Goblen 157
- Z**
Zi de Paște 68
- ***
- Б**
Баржи 122
- В**
Весеннее цветение 167
Весна 165, 172
Вечер на холме 127, 130, 140, 204
Винпункт 125
В молдавском селе 123
В окрестностях Лозова 128
- Г**
Голова девушки 121
Голова негра 119
Гора Аю-Даг 167
- Д**
Добро пожаловать 133, 135, 137
- Ж**
Жанровая сцена 119

- Женщины 145
- З**
Земля молдавская 165
- К**
К источнику 169
К могиле героя 149
Колхозная Молдавия 135, 137, 140
- Л**
Лето 165, 172
- М**
Молдавский пейзаж 128
- Н**
На заставе 144, 149
На родину 132, 143, 205
На собрание 122
Нагюрморт 131
Наша земля 143
Ноктюрн 125
Ноябрь 156
- О**
Осенняя пахота 153
Осень 172
Осень в Крыму 169
- П**
Памятники старины 128
Партизанские Кодры 136
Пейзаж 121, 123, 125, 135, 153
Под вечер 131
Подготовка к встрече 166, 195
Подготовка к встрече победителей 146
Поздняя осень 196
По местам боев 132, 139
Портрет бригадира к-за „Кодрул”, села Леушены Теленештского р-на Николаева Д.А. 120
Портрет заслуж. учительницы МССР Матура О.П. 120
Портрет мальчика 153, 156
Портрет матери 153
Портрет Мэркуцэ 171
Посиделки 121
После трудового дня 124
Праздничный день 127, 129, 131, 135, 137
- Р**
Родной край 165
Родные края 129, 133, 134
- С**
Сбор урожая 145
Скирды 125
Современный Кишинев 206
Старый двор в Клайпедэ 145
- Т**
Тишина (Портрет В. Аполиника) 171
Туристы 207
- У**
У границы 126
У могилы неизвестного героя 126, 132
Утро в кодрах 153
- Х**
Холмы 134
- Ц**
Цветы цикория 131
- Э**
Этюд 119

INDICE DE TITLURI ALE PUBLICAȚIILOR PERIODICE

Akademios	Moldova socialistă
Altarul credinței	Moldova suverană
a „Mic”	Nistru
Anteni (lb.bul.)	Orizontul
Ars Longa	Timpul
Arta	Tinerimea Moldovei
Capitala	Viața satului
Chișinău. Gaz. de seară	Vocea României (București)
Columna	Ziarul Național
Contrafort	
Cuget liber (Constanța)	***
Cultura	Вечерний Кишинев
Cultura Moldovei	Горизонт
Curierul Național (București)	Искусство
Destin românesc	Кишиневские новости
Flux: ed. de vineri	Кишиневский обозреватель
Glasul Națiunii	Молодежь Молдавии
Jurnal de Chișinău	Сов. Молдавия
Literatura și arta	Столица
Luceafărul	Огонек
Moldova	Черномор Комуна
Moldova literară (Supl. al ziarului „Moldova Suverană”)	

ABREVIERI

al. – alții	mar. – martie
alcăt. – alcătuitor	noiemb. – noiembrie
aut. – autor	nr. – numărul
apr. – aprilie	oct. – octombrie
aug. – august	p., u. – pânză, ulei
bul. – bulgară	sept. – septembrie
dec. – decembrie	авт. – автор
febr. – februarie	к., м. – картон, масло
ian. – ianuarie	кн. – книга
iun. – iunie	сост. – составитель
iul. – iunie	х., м. – холст, масло
lb. – limba	

CUPRINS

ARGUMENT	3
ARTICOLE, INTERVIURI DESPRE ELEONORA ROMANESCU	6
Eleonora Romanescu – nume de primă mărime în arta și cultura română	6
O artistă notorie a armoniilor cromatice: Eleonora Romanescu	17
Arta monumentală religioasă – istorie și actualitate	20
„Trebuie să cunoști anotimpul meseriei tale...”	23
Fișă pentru un profil. Eleonora Romanescu	28
O experiență mereu orientată spre profunzime	31
Secretul culorii purtătoare de lumină	40
Ipostazele vieții, ale creației	47
APRECIERI, OPINII, SUGESTII	51
TABEL CRONOLOGIC	54
ACTIVITATEA ARTISTICĂ	56
Expoziții solo	56
Expoziții de grup	56
Tabere de creație	56
OPERA	57
Operele ce fac parte din patrimoniul muzeelor și galeriilor din Moldova	57
Fondul plastic al Unirii Artiștilor Plastici din Republica Moldova	62
Operele ce fac parte din patrimoniul muzeelor și galeriilor de artă din România	62
Operele ce fac parte din patrimoniul muzeelor și galeriilor de artă din Rusia	63
EXPOZIȚII. CATALOAGE (ale expozițiilor personale și de grup)	64
Colecții	76
Pliante, afișe, calendare, invitații	76
Timbre, plicuri	76
Reproduceri	76
Cărți poștale	77
Stampe	78
Despre viața și activitatea artistei plastice Eleonora Romanescu	78
Bibliografii	78
Enciclopedii, Dicționare, Ghiduri	78
Albume	80
Studii, albume, articole în publicații periodice	80
Interviuri, articole de Eleonora Romanescu	88
Portrete, autoportrete, măști, șarje	89
Emisiuni tv, radio, filme dedicate creației Eleonorei Romanescu	89
FILE DE ALBUM	90
INDICE ALFABETIC DE NUME	120
INDICE ALFABETIC DE LUCRĂRI	122
INDICE DE TITLURILE PUBLICAȚIILOR PERIODICE	126
ABREVIERI	126

ELEONORA ROMANESCU

BIOBIBLIOGRAFIE

Bun de tipar: 7.08.2015

Apărut: 2015

Coli de tipar: 7,87

Tiraj: 50

Tiparul sub comanda nr. 12,
Executat la Imprimeria BNRM,
Str. 31 August 1989, nr. 78 A,
Chişinău